POPOARE LIBERE, UNIȚI-VĂ !

Eugen POPESCU

Din toate colțurile lumii se aud strigăte de ajutor din partea celor care mai cred în ideea de Dumnezeu și de libertate. Comunismul a deschis fronturi peste tot, sub diferite forme: revoluții, atentate, răpiri de oamnei, atacuri la bănci, luare de ostateci, demonstrații militare, ocupare de teritorii streine, etc. etc., și crează spaimă și neliniște printre popoarele care nu vor să fie sclave, care nu vor teroare, care vor pace și bună înțelegere între oameni.

Blocul mondial comunist, dispunând de un arsenal urias de arme clasice și moderne, dă atacuri peste atacuri, direct sau piezis, ocupă teritorii și ia ostateci. Pe baza unui plan bine studiat de Serviciile specializate ale Centralei comuniste, se înfiltrează în Administrațiile politice ale lumii libere, în presă, în televiziune și radio, în școli și Serviciile publice și sapă sistematic la slăbirea morală și materială a temeliilor apusului liber.

Acestor acțiuni agresive ale Blocului comunist nu li se opune nimeni, ba chiar sunt încurajate de Guvernele țărilor libere, prin sprijin economic, prin contacte diplomatice, prin tăcere, prin lașitate, prin tot.

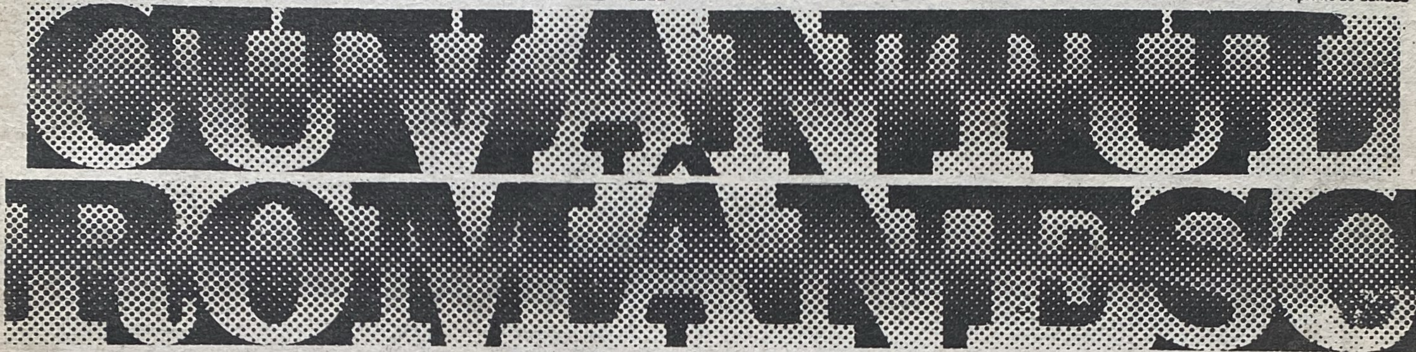
Arde pământul sub noi și mulți nu simt și nu văd nimic. Irlanda, Spania, Italia, Salvador, Orientul Mijlociu, Afganistan, pretutindeni au loc atacuri comuniste care au ca scop slăbirea potențialului moral al țărilor lumii libere prin teroare și pregătirea lor de a fi ocupate de "trupele eliberatoare". In lumea liberă lipsește unitatea de vederi și spiritul de luptă împotriva agresiunii și teroarei roșii.

Comunismul se pregătește să câstige Globul pământesc prin slăbirea potențialului moral al popoarelor, prin slăbirea voinței lor de luptă, prin discordii, neînțelegeri și vrășmășii între oameni, care să conducă la zdrobirea unității lor. Oamenii liberi, însă, nu văd și nu aud nimic. Nu mai au simțul pericolului, nu mai au simțul orientării, vor cădea ca un fruct copt în brațele Blocului comunist, înfiltrat peste tot.

Cât nu este încă prea târziu, popoare libere, uniți-vă. Priviți în fața pericolul ce atentează la libertatea și liniștea vieților noastre. Fiți ca unul, în gândire și impuneți Guvernelor voastre să se împotrivească uneltirilor comuniste, sub orice formă ar veni ele și ori de unde ar veni, pentru a fi ocrotite libertățile și ordinea morală a lumii libere.

ISSN
0705-8365

Printed in Canada
Imprime au Canada

THE ROMANIAN VOICE
THE LARGEST ROMANIAN NEWSPAPER IN THE FREE WORLD
ANUL 6 Nr. 65 - SEPTEMBRIE - 1981 PUBLICAȚIE LUNARĂ DIRECTOR: GEORGE BĂLAȘU
CIRCULATIE IN AFARA CANADEI: AFRICA DE SUD, ARGENTINA, ANGLIA, AUSTRIA, AUSTRALIA, BRAZILIA, BELGIA, CHILE, DANEMARCA, ELVETIA, GERMANIA, GRECIA, FRANTA, ITALIA, MONACO, OLANDA, ROMANIA, YUGOSLAVIA, S.U.A., SUEDIA, TURCIA, NOUA ZELANDA

SĂ PUNEM CAPĂT RACILELOR DIN NOI

Eugen BÂRSAN

Indiferent cine suntem, ce suntem și cum ne vedem unii pe alții, există un lucru care zace în noi toți: suntem mâhniți și neîmpăcați că treburile românești ale exilului nu merg asa după cum ar trebui să meargă. O asemenea stare oglindește în chip natural o dorință sau preocupare comună de mai bine. Deci ceva ce avem în comun, atunci când gândim sau vorbim. Numai că, din nefericire, acest bun se oprește aici.

Când ajungem la făcut, gândurile și dorințele comune se năruiesc. Pentrucă nu pot depăși linia de obstacole a racilelor din noi, care, după cum se vede și în chip trist, a ajuns a fi un foarte serios factor de blocare a unei trăiri înalte și cu sens pe linia unor realizări naționale fără de care nu-i mare lucru de capul nostru. Căci toate ideile, vorbele și disputele dintre noi, au numai atunci valoare când sunt traduse în realizări. Omul pozitiv este calificat de faptă și nu de vorbă. Nu de vorba care la noi la români, e demult cunoscut, că prea adeseori e pacoste.

Suntem într'o situație care ne cere imperios să curmăm sau măcar să temperăm racilele din noi care stau în calea realizărilor naționale cu care suntem datori. Mare și important nu este decât ce folosește Neamului și demnității și cinstei numelui de Român. Să încercăm deci să ne ridicăm la o cât mai mare înălțime de dăruire și demnitate românească. Să ne întoarcem ochii dela ce ne roade pe noi individual, la îngrozitoarele probleme care rod de zor ființa neamului. Căci a ne pune pe noi înaintea Națiunii, prin practicile pe care le demonstrăm, e un lucru strigător la cer.

Astfel să ne dăm toată silința a ajunge la un mai bun spirit. Căci fără de un bun spirit pus într'o bună atitudine, viața noastră națională este lipsită de sens și de strălucire. Drumul ei de realizări trebue să plece dela înfrățire, entuziasm, credință și vrere într'un viitor mai bun. Prezentul și viitorul unei națiuni depinde de puterea conștiinței pe care o are și-o demonstrează.

Una dintre principalele racile din lumea exilului e o psiho-dramă. O stare în care mulți raportează problemele naționale la problemele lor personale. Acestia, de regulă, manifestă apatie sau chiar dușmănie față de orice mai înainte de toate nu-i satisface pe ei.

Continuare in pag. 3

PATRI-ARHIE ȘI PARTI-ARHIERIE

Constantin MAREȘ

Când la 5 Mai 1818, s'a născut Karl, cel de-al treilea din cei nouă copii ai avocatului Heinrich Marx, în orasul Trier pe malul Moselei, nici un preot din Bucureștiul aflat pe malul Dâmboviței nu bănuia producerea unui eveniment ce avea să influențeze în așa mare măsură și rosturile neamului românesc și acelea ale bisericii neamului românesc.

Dascălul ateu al socialismului avea să predice și împotriva dascălilor slujitori ai religiei, căreia autorul Manifestului Comunist avea să-i rezerve rolul, în fapt laic, de opium al popoarelor. Regimurile inspirate de marxism și în special de acea formă realistă, în care duritatea se numește leninism, au avut și au atitudini dictate mai puțin de dogme ideologice, cât de considerente statale, cărora numele de oportunism ar fi departe de ultimul ce s'ar potrivi.

Uniunea Sovietică a cunoscut trei etape principale. Una de excesivă represiune împotriva bisericii, îndreptată în egală măsură în contra slujitorilor ei și a credincioșilor, a fost înlocuită în timpul războiului, din considerente pur tactice, de ceea ce s'ar putea numi cu un cuvânt actualmente încă la modă, și anume destinderea. In prezent, putem spune că în cel mai bun caz, biserica este dominată, tolerată și limitată. In Cambogia nu s'a aplicat bisericii un regim special. Cler și credincioși au fost lichidați de-a valma cu alte categorii și este posibil ca unii preoți budiști, care consideraseră imperialismul american ca marele dușman al omenirii să-și fi revizuit opiniile în fracțiunea de secundă ce i-a despărțit de o execuție poate sumară, sigur sălbatecă.

Stat de ordine și constituțional, Republica Populară Albania interzice prin articolul 55 al pactului fundamental, încheiat în fapt la o restrânsă consfătuire de partid, orice organizație religioasă.

In România, prevederile acestui articol s'au aplicat și ele, atât întregii biserici greco-catolice cât și altor culte. Față de biserica dominantă în ce privește numărul de români ce-i aparțin, biserica ortodoxă, atitudinea partidului, deci a statului, a cunoscut o politică de continuă mărginire și slăbire. Sute de preoți au fost victimele arestărilor abuzive, pe lângă slujitori ai bisericii greco-catolice și numerosi preoți ortodocși au pierit martirizați în locuri de grea detenție, de multe ori simple puncte de exterminare. Religia a fost alungată din școală, călugări și călugărițe au fost alungați din mănăstiri, literatura religioasă a fost restrânsă printr'o practică anihilare a bazei materiale de producere. In prezent, putem spune că practicarea religiei, în special a celei ortodoxe, este tolerată în limite care să nu deranjeze nici unul din principiile mereu schimbătoare, ale asa zisei linii de partid.

Dela o vreme asistăm însă la un fenomen care scapă cunoașterii multora din cei a căror existență se desfășoară numai între hotarele țării. Adică, imensei majorității a românilor. Se petrece un proces de creștere grandioasă a propagandei religioase, se înființează parohii, se scot tipărituri, se cheltuiesc de către statul comunist român sume imense în valută forte pentru propășirea bisericii ortodoxe românești. Dar nu la Horezu, nu la Biserica Icoanei, nu la Schitul Durău. Ci în Franța, în Statele Unite, în Elveția, în Germania Federală, în Italia, în țări în care chiria e scumpă, dolarul în creștere și leul necotat.

Se cumpără lăcașuri, se amenajează locuințe. Se aduc icoane și catapetesme sculptate cu înaltă măiestrie. Zeci de preoți în vesminte noi apar în orașele occidentului, încercând să atragă în ciudate sucursale ale Patriarhiei din București, puținii români din pribegie dornici să asiste la predici interzise în România și pentru care știu bine că preotul Gheorghe Calciu a luat drumul temniței.

Grijulie cu părerile a câtorva români din afara României, Patriarhia din București se arată între hotare prea puțin dispusă să dea cuvântului biblic rezonanță de clopot mănăstiresc. Si pentru că opinia publică din apus a început să se dumirească asupra unor stări de drept și de fapt din România, Patriarhia a început să bată telegrame al căror text ar fi mai potrivit cu depeșele Agerpresului și coloanele Scînteii. Adresându-se unor foruri germane, într'o telegramă cu peste o mie de cuvinte, Mitropolitul Nicolae al Banatului și Episcopul Antonie al Buzăului, încearcă la începutul lunii Iulie să explice în numele bisericii oficiale de ce este creștinește ca Părintele Calciu să continue să zacă în închisoare. Cu un zel mai puțin bisericesc și mai mult penal, cele două înalte fețe ale ortodoxiei române uită de bună învoirea între oameni, și presupu-

Continuare in pag. 3

editorial

SITUAȚIA DIN ROMÂNIA

Ceeace povestesc cei ce se reîntorc din vizitele făcute în România este aproape de necrezut. Situația populației -mai ales- în privința alimentației, a devenit dezastruoasă. Toate alimentele sunt scumpe, la un preț care depășește puterea de cumpărare a oamenilor, dar alimentele de bază lipsesc aproape total de pe piață. Toți vizitatorii descriu la fel această stare de lucruri, deci nu este vorba de o exagerare a unora care ar avea prejudicii față de regimul comunist român.

Intr'una din aparițiile sale la televiziune, Ceaușescu a afirmat că țara este "îndatorată (cu bani) până la gât", ceeace marchează un punct limită al posibilităților de care dispune fostul grânar răsăritean al Europei.

Nu este greu să fie identificați cei responsabili pentru mizeria în care trăiește poporul român de azi, dar o simplă identificare nu este suficientă, nu ajută prea mult la îndreptarea condițiilor existente.

România de azi, sub sclavia comunistă și sovietică, nu se poate reface decât printr'un miracol care ar face să se destrame puterea politică a instituțiilor comuniste. Așa cum, într'un anumit fel, s'a întâmplat în Polonia, căci și în România s'au creat condițiile obiective pentru o răscoală anti-guvernamentală, anti-partinică în formele ei exterioare, dar profund anti-comunistă în substraturile ei adânci.

Comunismul românesc, impus prin forță și menținut prin brutalitate, violență și confuzie intenționată, nu se mai poate salva din impasurile la care a ajuns.

Poporul român a suferit, a răbdat și s'a resemnat timp de peste trei decade, cu speranța că evoluția firească ar putea duce la ameliorări si schimbări de situații, fără să răspundă cu violență la desmățul conducătorilor comuniști. A fost o decență caracteristică a țăranilor carpatici, dar astăzi toate șansele de refacere au fost epuizate, și conducerea nu mai dispune de mijloace ademenitoare și neutralizare.

Foamea face ravagii în starea de spirit, și răscoalele vor deveni inevitabile, ca orice miracol istoric, care apare în momente de istovire sufletească.

Azi, nu mai există nici o credibilitate față de conducerea politică, care a făcut tot felul de experiențe falimentare. Si, chiar dacă ar mai exista o minimă credibilitate, oamenii nu mai au nevoie de ea; ei au nevoie de pâine, de alimente, și comuniștii nu mai pot oferi pâinea cea de toate zilele, pentrucă au prădat toate grânarele țării, prin incompetență și trădare.

Românii au ajuns la limita în care nu mai pot îngădui actualei conduceri să-și ducă mai departe opera de ruinare și înfometare a țării întregi. Ei se vor ridica pe baricadele revendicărilor, ale schimbărilor radicale, pe toate planurile.

Atunci vor începe răscoalele, care nu vor mai putea fi zăgăzuite, căci partidul comunist nu reprezintă decât o minoritate, oligarhică dictatorială și fără suport național, în cuprinsul țării. O minoritate ilegitimă, bastardă, care nu are nimic românesc în compoziția, în structura și în obiectivele ei.

Partidul comunist român a ajuns la o scadență majoră, în care confruntarea cu valențele poporului român nu mai poate fi evitată și nici amânată.

George BĂLAȘU

CĂTRE CITITORI

SPRE CUNOȘTINȚĂ: Ținem să facem cunoscut că- REDACȚIA ACESTUI ZIAR- Nu împărtășește totdeauna ideile și punctele de vedere ale colaboratorilor din articolele semnate.

Second Class Mail Registration Number 4133

EXILUL SUB OCUPAȚIE

George BRANA

Desigur nu există în exilul nostru "cenzură", nici comiții și comitate pe față care să frâneze scrisul și acțiunile Românilor, dar nu mai puțin există ceva invizibil, care apasă moral în afară de orice morală asupra exilului românesc. Această apăsare morală fără nicio morală se mai chiamă "un permanent șantaj moral". Este cum am zice un fel de interzicere de orizonturi, exercitată de publicații tenace ca apariție, dar cât se poate de sub-aproximative în formă și conținut, fără nicio cugetare, dar cu slogane groase, repetate până la năucire cum se face peste tot. Pe foarte scurt aceasta s'ar putea defini ca manifestarea consecventă a unei indisolubile complicități cu regimul comunist din R.S.R., împotriva oricăror manifestări sănătoase și de aceea roditoare, din exilul românesc. Românii liberi au tot dreptul să fie absolut uluiți de perfecta circulație a unui anumit "Expres București - Orient - Occident", care duce vorba dorită de ocupația extinsă și asupra exilului românesc, cu iuțeală de fulger.

Cum se întreprinde un lucru bun, cum se spune un lucru la locul lui privind pe Români și România, cum se arată un Român cu bun simț în opinie sau cu bune intenții la treabă, Expresul București-Orient- Occident aduce prompt misiva răspândită pe loc de anumita presă: "fașist, fașiștii, vedeți Domnilor, ne persecută. . .umanismul".

In consecință, oamenii spun adevăruri, fac trebi folositoare fără să amenințe existența niciunui neam liber, și în același timp nu vor în ruptul capului să admită că "umanism" și "comunism" ar fi tot una. Dar de geaba arăți cât oi vrea, că "vedeți Domnilor, nu e deloc așa", "ba chiar este dimpotrivă", nici gând, nimic, anumita presă, pe hârtie, pe fir, pe fără fir, în public, la ureche, pe stradă, în colțuri discrete, o ține gaia-mațu: "săriți că ne calcă Umanismul, ne amenință războiul pentru menținerea păcii, huliganii aruncă lumea în aer".

Să nu spună nimeni că exagerăm, pentrucă nu exagerăm deloc. Așa funcționează "Expresul București-Orient - Occident", așa "gândește" condeerimea unei anumite prese, așa este exilul românesc sub ocupație. Faptul că chiar și unii Români normali, cu mintea și simțirea acasă, țin uneori seama, poate intimidați, de așa ceva, ne pune întrebări grave, al căror răspuns, din nefericire, îl dă din plin, prea din plin, trecutul apropiat al României.

Este un adevăr care ne face să ne doară inima de câte ori îl verificăm. Putem spune că pe mulți ne prinde chiar un fel de lehamite să tot repetăm că împărtășim pe deplin speranțele democratice ale democraților noștri, dar aceasta nu credem că poate fi chiar o religie, baza credinței noastre fiind la Dumnezeu din ceruri, care a înzestrat și poporul român cu multe daruri. Dar pentruca acestea să ajungă a străluci și ele odată, este nevoe ca mai întâi Românii să se arate cât de cât apți de o independență, măcar în exil unde totuși nu le ia nimeni înghițitura dela gură, ca sub ocupația de acasă.

■

CĂTRE REDACȚIE

* CHALONS SUR MARNE, FRANTA -...Sunt inginerul constructor Doru Novacovici născut la 20 Nov.1933 în București. Sunt în Franța din Aug. 1978 ca refugiat politic, în România fiind condamnat politic în 1959, la 10 ani muncă silnică. Anul trecut la 1 Martie 1979 am organizat la Paris o manifestare permanentă pe esplanada Trocadero pentru a-mi reunifica familia ce rămăsese ostatică în țară. După 4 luni de scandal public și de prezență zilnică de dimineața până seara pe esplanada Trocadero am reușit și soția cu cele două fete de 5 și 11 ani au venit lângă mine... Si ceilalți români ce mi s'au alăturat au reușit să-și revadă familiile. De câteva luni am reușit să-mi găsesc un serviciu bun așa că problema materială este în curs de rezolvare ! Astfel, pot să continui acțiunea ce mi-am propus-o de a arăta opiniei publice franceze realitatea crudă a comunismului și teroarea totalitaristă ce pândește lumea liberă. Ca președinte al grupului de studii "drepturile omului" a Asociației franceze "Villages dans la ville" cu sediul în orașul Saint-Manr, acționez în acest sens de a demasca comunismul și situația tragică din Europa de Est. Anexă aveți un material referitor la o reuniune ce am organizat-o cu sprijinul deputatului francez Z.L.Beaumont la 27 Iunie a.c. la primăria orașului St. Manr. Vă cer permisiunea să vă informez de această activitate și dacă considerați oportun să publicați în ziarul Cuvântul Românesc, ziar pe care-l găsesc excepțional din toate punctele de vedere...

Doru NOVACOVICI

* OSSINING, STATELE UNITE - Felicitări pentru continua prezentare de înaltă ținută principală și varietate de conținut a "Cuvântului Românesc". Vă rog a binevoi a trasmite colaboratorului Dv, Dl Eugen Bârsan deosebite felicitări pentru curajosul articol din Nr. 62, "Decăderea spirituală din România". Spun " curajosul articol" întrucât mulți dintre intelectualii care scriu cu regularitate ori câteodată, la diverse publicații românești, din jenă, sentimentalism ori lașitate, se feresc a pune degetul pe părțile cele mai bolnave, fie ele la nivel național. Subiecte de asemenea gravitate se cade a fi examinate mai extins, întrucât și consecințele descompunerii responsabilităților spirituale sunt în ele înșile multiple și extinse totodată. Viitoarea Românie liberă, atunci Bunul Dumnezeu se va îndura să o instituiască, ne va confrunta pe toți....

Valentin CANTOR

* MONTREAL, CANADA ...Este de datoria mea să vă scriu câteva rânduri prin care țin să mulțumesc de ospitalitatea acordată la Câmpul Românesc, în timpul taberei de vară. Am rămas surprins de ceeace am văzut la Hamilton. La fel m'a impresionat românii pe care i-am cunoscut cu această ocazie. Vor fi pentru mine zile pe care nu le voi putea uita ușor.

Aurel CIOROGARIU

* RAVENSTEIN, OLANDA - Subsemnata, Elena van Duren, din Olanda, care sunt o abonată la "Cuvântul Românesc" vin la Dvs cu o întrebare și anume:

In numărul din luna Iunie 1981 (Nr.62) am citit dorința d-nei Doina Gourier, din Franța, care este de origine română și locuește în Franța de aproape 10 ani, dornică de a avea legături prietenești cu alți români de peste hotare. Nu cunosc adresa dânsei spre a-i scrie, că și eu aici în Olanda sufăr de același lucru, sunt doar cu mama mea Elena Novac, și nu cunoaștem alți români aici. Dacă puteți vă rugăm comunicați adresa noastră: Elena van Duren, Str.Louise Julianalaan, 33, Ravenstein 5371 ER, Olanda, ca să ne scrie, căci vom răspunde cu mare plăcere.

Vă mulțumim anticipat pentru serviciile Dvs, dorindu-vă sănătate și mult succes în muncă.

E.v DUREN

* ST.GEORGEN, AUSTRIA - Vă mulțumesc pentru numerele "Cuvântului Românesc" pe lunile Ianuarie, Februarie, Martie, Aprilie, Mai și Iunie - adevărată hrană spirituală- și totodată să-mi cer scuze pentru faptul de a nu vă fi răspuns imediat de confirmarea lor. Fac acest lucru acum. Am citit cu mult interes considerațiile domniei voastre și ale colaboratorilor, ele denotă o bună cunoaștere a situației interne și internaționale și implicit oferă cititorului o viziune clară asupra fiecărui subiect. Repet, "Cuvântul Românesc" reprezintă publicația românească din exil care ne face cinste. Atunci când voi ajunge în USA îmi voi aduce subvenția și modesta mea contribuție întru continuarea apariției acestui ziar liber românesc. Iubesc un mare poet: Rdu Gyr, gigantul, titanul poeziei românești. Poeziile din închisoare ale lui Radu Gyr sunt adevărate capodopere și ele împreună cu poeziile altor poeți din închisori, trebuesc adunate și tipărite. Radu Gyr a fost și a rămas un mare poet, în ciuda faptului că actualul regim l-a șters de pe lista marilor noștri poeți. Nobilul său trecut îi face cinste, iar poezia îl situează sus, printre cei mai de seamă. Dacă mă puteți ajuta, trimiteți-mi vă rog câteva poezii din închisori, v'ași rămâne îndatorat...

Niță NICULAE

* MUSCATINE, STATELE UNITE - Imi pare foarte rău că nu pot ajuta cu mai mult ziarul nostru. Sunt sosit de doi ani în U.S.A. iar de un an mi-a sosit și familia (soția și doi copii). Mi-a fost foarte greu acest început de viață nouă într'o țară liberă -dar mai bine ca de acolo de unde am plecat-. In această zonă nu sunt români și singurul meu musafir cu care vorbesc limba de naștere este ziarul dumneavoastră care într'adevăr ma satisface din orice punct de vedere. Este singurul ziar văzut vreodată în care se poate scrie liber si ce vrei... Rămâneți pe acest drum semănând numai sămânța adevărului. Roadele le veți vedea cât de curând. Să fiți tari și să nu vă lăsați atrași în polemica exilului. Ziarul Cuvântul Românesc, are o altă misiune, acea de polarizare a tuturor forțelor luptătoare pentru eliberarea României din jugul comunist... Eu v'am cunoscut anul trecut la Vatra, și mai mult pe domnul Donev. Ași dori să mai vin încăodată ca să mă mai întâlnesc cu cât mai mulți români... Sincere felicitări redacției ziarului. Casa mea și copiii mei vor moșteni ziarul dumneavoastră.

Ion STEFANESCU

Insemnări pe margine de drum:

UN DESPOTISM BALCANIC

Nicolae PETRA

E titlul unui articol în revista FORBES. Nu ne surprind deloc cele spuse acolo; ceeace e surprinzător e că se spun clar, într'o revistă serioasă în USA adevăruri despre România. Suntem obișnuiți să citim numai informații false, laude nemeritate, tendențioase care caută să justifice în diferite forme o situație intolerabilă.

Articolul începe prin a compara România cu Ungaria și spune că în comparație, România este un anacronism. Revista se ocupă, în acelaşi număr, tocmai înainte de articolul despre România despre situația din Ungaria pe care o consideră excepțională printre țările ocupate de comunismul rusesc. Nu voim să comentăm această afirmație doar că suntem obișnuiți cu eficacitatea propagandei ungurești.

In schimb România, nu numai că nu știe să se prezinte într'o formă onorabilă în lume dar caută să formeze imaginea țării după chipul și asemănarea despotului. Revista FORBES caută să ridice masca falsă și să arate unde și cum e adevărata înfățișare a țării. Spune că dacă acest domn caută să impresioneze vestul prin a recunoaște Israelul, condamnând invazia rusească în Afganistan, întărind legăturile cu China și obținând în felul acesta avantaje economice dela USA și Banca Mondială, de fapt o face cu autorizația sovietică și cu obligația de a menține o poliție represivă, brutală, într'un stat polițist care ca rezultat se apropie de situația economică a Poloniei (dar nu de atitudinea demnă a acestui popor).

Situația economică e mai mult decât tragică; cu mai mult de 10 bilioane de dolari în datorii în străinătate, cu 27% din câștigul din export, întrebuințat pentru plata intereselor la aceste datorii.

Situația agriculturii e tragică, trebuind să importe alimente în loc să exporte și creind o situație unde schimbul leului față de dolar are trei cursuri oficiale: 4.5 lei pentru transacțiile comerciale, 11 lei pentru turiști și 15 lei pentru dolar pentru articolele importate. Bursa neagră a ajuns în ultimul timp la 36 lei pentru dolar și bursa neagră a țigărilor KENT a ajuns la 40 dolari cartonul.

Motivul acestei situații sunt greșelile grave în politica economică a regimului. Ideia genială a acestuia a fost de a dezvolta industria, bazată mai ales pe petrol, căutând să exporte petrolul nu în forma lui brută ci ca produse industriale. Dificultatea a fost însă că prețul acestor produse nu a urmat scara creșterii prețului petrolului brut, și mai ales că din 1975, petrolul a început să fie tot mai puțin și dintr'o țară exportatoare de petrol a ajuns să fie obligată să-l importe din Rusia, la prețurile mondiale.

Toate aceste investiții exagerate în industrie au fost făcute în detrimentul agriculturii pentru care se cheltuește abia 11% din bugetul destinat investițiilor.

Toate acestea se cunosc, se știu prea bine dar ce e interesant în relațiile revistei FORBES este că nu se oprește la a examina cauzele unei situații economice dezastruoase și a o explica cu argumente tehnice și economice ci merge mai departe, la adevărata și profunda cauză a acesteia.

Descrie astfel situația piețelor și magazinelor din România, unde nu se găseste aproape nimic, unde cetățeanul de rând prea des trebue să aștepte săptămâni până poate găsi o bucată de carne și doar membrii partidului se pot bucura de mâncare suficientă dela prăvăliile speciale "Teleservice."

Oamenii de afaceri din Occident care cunosc România spun că nu există nici un fel de stimulare a lucrătorului pentru a produce mai bine și mai mult. Economia românească e una de "contra-incentiv". Un lucrător care nu probuce cota, poate fi amendat cu 20% din salariu. Nimeni nu caută să ridice cota de producție, numai ca să fie apoi obligat să producă și mai mult.

Lipsa, și prețurile exagerate pentru articolele de consum sunt alte motive de lipsă de interes în a produce, din partea lucrătorului. Toată lumea e frustrată, fără inițiativă, legată de mâini și cu mintea chiar, controlată de guvern. Nu e nimic ce cineva ar putea sau ar dori să facă.

In concluzie: "motivul cel mai profund pentru continua decădere a economiei este efectul tiraniei asupra poporului. După 30 de ani de viață sub amenințarea exilului, închisorii sau execuției pentru motive de "deviațiune" politică sau economică românul a ajuns să învețe cum să se ferească de orice inițiativă sau responsabilitate."

Cum spuneam, nu e nimic nou pentru un cititor al acestui ziar și nici nu ar trebui să ne obosim să repetăm aceste lucruri. Ceeace e însă aproape nou, e faptul că începe să-și dea seama lumea de adevărata situație din țară. Dar această recunoaștere a unei realități de către publicații americane, înseamnă că guvernul care a dat avantaje economice României sau ignoră o situație, nu economică ci morală, conștient a ajutat o țară care nu merită nici un fel de considerare.

Nu vorbim că Neamul trebue lăsat în mizerie pentru nevrednicia conducătorilor, ci doar că Statele Unite sau alte țări din Vest, dacă ar fi conștiente de o situație intolerabilă, ar trebui, și mai ales pot să ia alte măsuri decât să dea bani pentru vilele și luxul unor conducători iresponsabili și să provoace, să oblige să aibe loc o schimbare efectivă în țară. Vestul nu trebue să se lase înșelat de echilibristica politică a unui despot și să vadă că tocmai interesele lui politice și economice sunt mai bine apărate într'o țară unde se simte că tiranul nu e prieten și mai mult, trebue împins spre a schimba o politică de schingiuire morală și materială a poporului. Acum când e vizibilă situația reală din România, e intolerabil ca aceste mari puteri care au fost atât de oarbe la Yalta și Potsdam, să continue să ajute să se mențină o situație atât de neumană, criminali fiind nu numai despoții dar și cei ce sprijină și nu se îngrozesc de această situație.

Nicolae PETRA

SĂ PUNEM CAPĂT RACILELOR DIN NOI

Urmare din pag. 1

O altă racilă de care avem parte, sunt resentimentele. Ne este teamă că lucrând cu oricine pentru o cauză națională ne-am ofensa cumva pe noi înșine. Nu vrem să ne potrivim exemplului și adevărului că toate realizările mari din istoria națională și a omenirii sunt produsul tuturor acelora care au contribuit la ele cu părticica bună din ei. Ca și înaintașii de care am adus vorba, în locul resentimentelor ar trebui să punem fiecare și cu toții dimpreună părticica bună din noi, pentru a putea face la rândul nostru lucruri care ne incumbă și de care să fim mândri.

Compromisurile cu noi înșine sau cu alții nu sunt lucruri ușoare. Dar în ciuda acestui fapt, o ultimă și largă înțelegere a problemelor și datoriilor comune, ne obligă să ieșim din racilele care ne-au ținut la un standard de sub nivel politic și patriotic. Ne obligă să spargem buba care ne-a ghidat și ținut într'o fundătură a ratărilor. Fiecare socotindu-se mai breaz, ridică imputări contra celuilalt. Si așa de ani de zile ne clocim sufletele în găoacea bubei comune tuturor.

E cazul deci să ne întărim tot mai mult concentrările și eforturile la ceea ce contează mai înainte de toate pentru Tară. Când Neamul este la necaz el nu ne întreabă din ce partide facem parte și care ne este istoria, ci ne cere, în chip scurt și simplu, să-l servim urgent cu toată ființa și sacrificiul posibil. E cazul deasemenea ca, în tot ce facem, să pornim de la o bază de optimism, căci fără de optimism nu se poate concepe nici'o treabă cu șanse de reușită.

Cât e de bizară viața în politica din Exil ?! Deși, chipurile, suntem cu toții anti-comuniști și o singură simțire în inima și năzuințele pe care le purtăm țării de acasă, pur și simplu nu putem fi, la fel, tot una, în datoriile și lupta pe care Tara le așteaptă dela noi pentru salvarea ei.

In chip hotărît, problema consolidării Exilului e o chestiune de urgență națională. Politica este în primul rând acțiune. Dar ca să aibă vreo articulație, aceasta trebue să aibă la bază o simțire și o cugetare. Excesul de simțiri superficiale și lipsa de cugetare e o altă racilă a noastră.

Dela începutul de remediere și până la vindecarea racilelor din noi, mai este drum de străbătut. Cursul lui depinde de fiecare din noi și de cei din fruntea inițiativelor și acțiunilor. In măsura în care aceștia sunt capabili să se lase călăuziți de idei care să elimine racilele, ne putem vedea pe drumul cel bun.

Eugen BÂRSAN

Simple comentarii:

SECRETUL "INDEPENDENȚEI" ȘI FUSTA LENUȚEI

Evenimentele din Polonia au tăiat nasturii dela pantalonii îndrumătorului și l-au lăsat pe Niculiță cu inteligența expusă.

Scribii de pe normativ au făcut paravan ca să-i acopere obrazul și încearcă să înjecteze adrenalină patriotică în sufletul refugiului.

Ce se întâmplă în Polonia e contra progresului socialist-științific deoarece se elimină numirea directă a oamenilor cu . . . experiență, glăsuiau "dezinformatorii."

Argumentul ține apa ca o sită spartă și mătură sub covor câteva fapte:

(1) Au fost oamenii "cu experiență" numiți de partid care au dus economia țărilor comuniste de râpă;

(2) Dacă se alege prin vot secret, un om fără experiență, la o a doua alegere (tot prin vot secret) el poate fi înlăturat, dar cum elimini, într'un regim comunist, pe cel care n'are experiență?

M. Djila, în cartea "The New Class" precizează că nici într'un alt regim nu poate să se mențină la putere un criminal așa cum se menține într'un regim comunist. (Stalin, Mao, etc.)

Walesa a explicat situația astfel: In loc de fasciști, anti-socialiști sau anti-revoluționari, am întâlnit hoți și nepricepuți. (Unii din ei, sub povoara dovezilor, au fost eliminați, Gierek et. Co.)

Nu-i de mirare că dacă s'ar îngădui un vot secret în RSR, ar dispare Ceaușeștii cu Scornicești cu tot.

O altă dovadă că lui Niculiță i s'a ridicat tensiunea și-i bate inima de 150 de ori pe minut, o putem descifra din SOS-ul agenților din New York.

Aceşti ziși "democrați" infiltrați în grupul românesc, ne cer să suportăm "cultul personalității" marelui îndrumător deoarece el este singurul ce se poate opune invaziei moscovite. (Până acum Niculiță ne salva Transilvania, acum ne salvează neamul!)

Argumentul miroase ca un pește ținut la căldură.

Evenimentele din Varșovia ne arată:

Moscova a acceptat pe cei aleși la conducere prin vot secret; a acceptat sindicatele libere ale muncitorilor și țăranilor și tot Moscova a permis ca Duminica creștinul să poată auzi la radio serviciile religioase.

Kremlinul a cerut Poloniei un singur lucru: să nu se retragă din Pactul dela Varșovia.

In schimb ce dovezi de "idipindință" ne arată Niculiță?

Situația economică a României e tot atât de rea ca și cea din Polonia, mâncare e tot atât de greu de găsit (ba chiar și mai rău) decât în Polonia. Libertățile de care se bucură acum cetățeanul polonez: sindicate libere, un ziar al muncitorilor unde poate să-și spună deschis doleanțele, libertatea religioasă, eliberarea pașapoartelor, etc, sunt încă neauzite în RSR. Deasemenea RSR este membru activ în Pactul dela Varșovia.

Dacă toate țările ar fi independente, cum este România, Moscova ar stăpâni lumea !

Atunci, ne întrebăm, unde-și ține Niculiță ascunsă "idipindința"?

Probabil sub fusta Lenuței !

Stroe MOLDOVANU

PATRI-ARHIE ȘI PARTI-ARHIERIE

Urmare din pag. 1

nând pentru o clipă că preotul Calciu s'ar fi făcut vinovat de ceva, de iertarea creștinească. Intr'un adevărat rechizitoriu, care stârnește fără îndoială nostalgiile procurorilor militarii din tribunalele teritoriale ale MAI ce au împărțit milenii de condamnări, un mitropolit și un episcop bat cuie de două ori roșii întru răstignirea fratelui.

Pentru a da mai multă tărie apelului la răstignire, alte telegrame, semnate de Cornel Mara și Paul Barbatei în numele cultului baptist și Iosif Rotaru în numele creștinilor evanghelici, asigură organizații religioase și pentru drepturile omului din Republica Federală a Germaniei la 1 și 2 Iulie,- este drept, doar în vreo 200 de cuvinte,-că în România există deplină libertate pentru toate cultele și că dacă s'au făcut arestări acestea se datoresc traficului de valută practicat de unii credincioși. Ciudat argument, naiv în concepție, imposibil să convingă de ceva un occident în care poți să posezi oricâte ruble și oricâți lei îți poftește inima, deoarece dolari, lire și mărci are tot copilul.

Bisericilor pe care Patriarhia le deschide fără a se uita la dolarii cheltuiți și strânși cu sudoarea frunții de către producătorii unor mărfuri din ce în ce mai greu de exportat, li se adaugă telexuri și telegrame la fel de politice.

Trecând dela stadiul de patriarhie la cel de parti-arhie, conducerea administrativă a bisericii române dă cezarului ce e al cezarului dar și ce e al lui Dumnezeu.

Constantin MAREȘ

URECHILE LUNGI ALE PARTIDULUI

Radu DUNĂREANU

Cei mai în vârstă își pot aminti ziarele din timpul războiului. Aproape toate aveau desenate simbolic o ureche care asculta și o notă dedesubt: "Sst - dușmanul ascultă !".

In vremea aceea dușmanul era Rusia comunistă care încerca să spioneze activitatea noastră militară prin agenții ei, puținteii membri ai Filialei Comintern din România.

Toți cei afiliați comunismului, direct sau simpatizanți, poartă ca blestem semnul lui Cain, al spionajului și al trădării. Nelegați de nimic sunt gata să vândă totul și orice blid de linte, cât de mic, orice pungă de arginți, chiar și numai cu o para în ea, sunt bune pentru ei.

După ce au ajuns la putere, plantați parazitar de către tancurile rusești și-au continuat profesia de bază, de a spiona și a vinde. Si-au ridicat îndeletnicirea la rang de politică și metodă oficială. Ce este sistemul de cadre și de "referințe" decât proliferarea suspiciunii reciproce și a delațiunii (curent numită turnătorie). Experimentarea cea mai tragică a fost la Pitești, extinsă apoi și în celelalte unități ale torturii și morții.

Comunismul suferă de paranoia spionajului și a trădării în dublu sens. Unul că, din cauza fricii de a nu fi aruncați la lada de gunoi a istoriei, unde le este locul, suspectează pe toată lumea, inclusiv între ei, de spionaj și trădare. Ințelepciunea folclorică se verifică: de ce ți-e frică nu scapi, cum a arătat cazul Pacepa și al atâtor defectori din înalta protipendadă partinică (unii, pe aici, jucând rolul patrioților).

Al doilea sens este al spionajului propriu zis. Are nevoie RESERE de informații politice și militare dela țările vestice, așa cum are nevoie peștele de bicicletă. Cu toate acestea susnumita RESERE a fost amestecată de câteva ori în niște scenarii de spionaj de toată drăgălășenia, în care duhoarea ciubotelor rusești se simțea dela zece poște. Si azi mai e în București o stradă numită Aurel Șetu, acel presupus șofer al Ambasadei Române dela Berna, în fond Colonel Petrescu, curier de spionaj rusesc. (Poate că ar trebui reluată istoria de la Berna și, mai ales, răpirea de către agenții Securității a autorului și creierului acelei lovituri).

Inaintea cazului Pacepa a fost grupul spionilor români care lucrau în țările nordice la umbra unor titluri diplomatice. Exemplele pot continua.

Insă urechile Partidului se întind din ce în ce mai mult. Cei din Vest nu știu, nu vor să asculte, ce metodă au reprezentanții clasei profitoare în această materie. Nouă ni se pare neimportantă, o glumă ieftină, strădania lor de a colecta orice informație, despre oricine. (Sunt convins că dacă aș fi lunatec și m'aș reîntoarce în RESERE, un anchetator ar scoate din sertar fotocopiile celor scrise de mine în libertate).

Dar e o crudă realitate. In primul rând, nu e nici o noutate, așa zisele ambasade și consulate nu fac altceva decât să colecteze informații necesare ocupantului (politice, economice, militare) și apoi Partidului (despre fiecare din noi, existenți sau potențiali inamici ai clasei profitoare).

Foarte mulți dintre noi au completat celebrele formulare de renunțare la cetățenie. V'ați întrebat de ce există rubrici ca:

- pentru ce companie lucrezi și ce lucrezi; ce salariu ai; ce avere imobiliară posezi și bineînțeles o mulțime de date despre toate rudele tale, ca să poată fi oricând șantajate.

Prin intermediul unor senine formulare de cetățenie ei colectează date de spionaj economic și dețin potențiale pârghii cu care să facă presiuni asupra ta ca să "colaborezi" amenințându-te cu persecutarea celor apropiați rămași în Țară.

Apoi mai sunt colaboratorii benevoli care se fâțâie anual în Țară să-și facă concediul, își aduc rudele când vor, în timp ce majoritatea așteaptă ani reîntregirea familiei, crezând în farsa aiurită politică numită Helsinki-Belgrad-Madrid. (Unul dintre plimbăreți m'a întrebat direct, făcându-mi cu ochiul prietenește, că cine din zonă m'a ajutat să trec granița la sârbi, de nu m-au prins !?)

Aș vrea să întreb, cu cea mai deplină inocență: într'un regim politic de ocupație rusească, în care principiul ideologic marxist stipulează că religia este opium pentru popor, cum se face că regimul are subit o dragoste suspectă față de ortodoxie și finanțează "biserici Misionare" în străinătate?

Ceea ce e "opium" ideologic în Țară aici devine misionarism, ba mai mult chiar, se și luptă să acapareze cât mai multe parohii în străinătate.

Creștinul Român gândește: și ce dacă? Biserica e Biserică și Dumnezeu e unul. Aș îndrăzni să observ că urechile Partidului se întind și aici iar Biserica e doar un pretext folosit ca să-și plaseze agenții lor și să culeagă informații despre orice și oricine.

Partidul clasei minoritare are și paranoia industriei. Deși în Țară, în măcelării, nu găsești decât cârlige, totuși RESERE se înghesuie să participe la expoziții industriale de înaltă ținută tehnică, treaba participanților fiind să colecteze fotografii și date, să tragă cu ochiul în ograda vecinului și să afle ce români sunt în zonă, cum pot fi contactați, în ce domenii lucrează.

Am întâlnit și eu, din întâmplare, un grup care se pretindeau specialiști în utilaj carbonifer și erau ingineri de mine cum sunt eu Directorul Cultelor din București. Nu știau boabă engleză, vorbeau între ei cu apelativul "tovarășu" și le sclipeau ochii să afle ce și cum e cu tine.

Apoi mai sunt ieșirile "pe teren", directe.

Dezonorabilii diplomați ai RESERE se și voiajează. Au sarcini "de partid" împărțite pe zone. Imi spunea cineva că dând telefon la o ambasadă i s'a răspuns: De problema Românilor din zona de Vest se ocupă tovul " X ". Deci noi Românii din țările libere avem un "tov" care ne supraveghează "pe zone". Si acești tovarăși zonali vizitează. Cum pe cine ? Pe "cetățenii români stabiliți în străinătate". Nu pe mine.

Nu e nimic rău să fi în categoria asta. Unii o fac ca să'și poată aduce familiile.

Dar suspiciunea mea începe atunci când acești "cetățeni români" primesc vizite consulare acasă. Despre ce discută cu tovul Consul? Despre vreme, despre baseball, despre noua Miss America? Nu cumva urechea Partidului se întinde cam prea departe?

Ceea ce vreau să subliniez aici nu e o fațetă a spionomaniei. E o realitate de care trebue să ținem seamă. Școala rusească de infiltrare (la care se adaugă idipidenții noștri) e bine pusă la punct.

Nu aveți încredere în nimic ce vine de la ei, fie că e Tribuna României "sau o "inocentă" vizită. Totul e menit să ne distrugă ființa națională. ●

SAREA

Romanii îi ziceau sal și cu ea plăteau la început pe angajații civili și militari, de unde în țările de limbă latină a rămas cuvântul salariu, adică venitul lunar primit pentru muncă. Christos și-a numit ucenicii "sarea pământului", iar românul când vrea să denumească o mâncare fără gust zice că îi lipsește sarea.

Pe vremuri când învățam la liceu Geografia României a lui Simion Mehedinți, un mare dascăl și pedagog, citeam că România are sare pentru mii și milioane de ani. Ulterior s'au perfecționat metodele de a scoate sarea și din apele mării, și multe țări care nu posedă sare sub formă de munți sau saline, dar au o coastă marină, utilizând numai sarea extrasă din valurile oceanelor sau a mărilor.

România are sare sub formă de munți sub pământ și o coastă maritimă destul de lungă. Deci se poate spune că are sare pentru milioane de ani. Se mai poate deasemenea spune că ea e o țară fericită, căci prin dezvoltarea chimiei s'a constatat că din sare se pot obține derivate fără de care civilizația de azi și desigur și gastronomia, nu sunt de conceput.

Prietenul meu, un francez de 75 de ani care își zice și marchiz, trăește vecin cu mine, văduv, catolic și poliglot studios. Intre cele două războaie mondiale avea două firme în România, care utilizau sarea și îi produceau venituri frumoase. Ca urmare a voiajurilor în România, și-a căsătorit o nepoată cu un inginer român pe care se duce s'o vadă cam odată la doi ani. Cu ocazia ultimei lui vizite în România, l-am rugat să-mi aducă niște pastramă și câțiva cârnați oltenești. Când a venit mi-a telefonat că mi-a adus totul pe jumătate: și pastrama și cârnații oltenești sunt fără sare.

"De mai multe luni-mi-a spus el - în România nu există sare. Pentru nepoată am cumpărat sare, cu valută dela un magazin special". Deci România nu mai are sare! Nu mai are carne o știam. Că zarzavaturile și fructele sunt rare și se oferă într'o stare sub medie o știam, căci totul se exportă. Dar sarea? Ea care în România - după cum am zis - se găsește sub formă de munți. Sarea, care a fost unul din motivele cuceririi Daciei de către romani, nu se poate oferi azi în chip îndestulător oamenilor și animalelor ei.

Este o greșeală a planificării sau o mult prea condamnabilă carență generală a regimului comunist de acolo?

Imi pare că în afară de praf în ochii lumii, acest regim nu mai are nimic de dat. Căci dacă și sarea lipsește, de pe masa omului, cu ce mai poate fi complectată? Probabil cu discursuri despre buna stare.

I. R.

S. FUMAGALI

punct și virgulă ;

UN PORC DE CÂINE

Porcul e porc și câinele, câine; dacă-i unești dau o formă greu de reprezentat figurativ. Anatomia refuză prezentarea specimenului repartizând-o filologiei.

Vorba, veche de când lumea, caracterizează un anumit tip la oameni.

Am avut profunda neplăcere de a cunoaște îndelung un astfel de om. (El a ajuns în funcții importante, parțial meritate, parțial nu, obținute persuasiv dela mai marii locului impresionați de atâta agresivitate).

Calități omul avea (inteligent, talentat, inventiv), îi lipseau unele (caracterul, corectitudinea, bunele maniere-depăsite dealtfel azi), în schimb coordona perfect elasticitatea, abilitatea și perversiunea socială. In aparență nu făcea nici un rău; zâmbitor, prietenos, plăcut ca om, amabil, glumeț - făcea cu mănuși răul, prin spate, lovitura de cuțit infailibilă.

La minister, unde i se cereau date despre personalul care îl ajuta în lucrările lui, spunea (sau scria, după necesități): "Prosti, incapabili, netalentați".

A se lua notă, că din "proștii" lui, au fost premiați câțiva la competiții internaționale și că aceiași "proști" au adus statului prestigiu în domeniul artei.

Săturându-se, unul câte unul, să lupte cu morile de vânt, (reclamațiile împotriva "maestrului" deveneau bumeranguri), și-au luat lumea în cap și s'au dus unde au văzut cu ochii, sacrificându-și profesiunea.

Abuzuri (de putere, de influență, de situații), sunt peste tot locul - veți spune; și așa este. Acolo însă devin, într'un fel, legiferate, acoperite de mai marii locului cu o blândețe înțelegătoare pentru zburdălniciile copilului favorit. Sistemul permite lanțul de abuzuri cocolosite; "criticați sever pe cei mărunței, că pe cei mărișori îi tragem noi de urechi, pretenește, să se îndrepte. (Omul - capital, de !) . . . Dar cum să se îndrepte porcul de câine, când i s'a dat mână liberă în sectorul lui de artă, unde judecata valorilor este o funcție cu variabile versatile?

Cei mari se scuză: "Nu e specialitatea noastră. Tocmai de aia l-am pus pe el acolo". E drept, numai că a fost pus lupul cioban la oi. Oile rabdă (cu indignări înăbusite - el nu consumă decât berbeci si oi principale), și "bunul păstor" prosperă, plesneste de bine, taie, spânzură și îți dă în cap cu firma lui celebră mondial - chit că emite și destule prostii autentic personale (lipsa unei instruiri suficiente - să nu mai vorbim de cultură - se răzbună pe el, metodic și cine are ochi de văzut, a văzut de mult).

Să fim obiectivi, - evident fără influențe pătimase-: după ce a realizat câteva lucruri bune (cu ajutorul "proștilor", cărora nu le-a dat nimic din drepturile pecuniare venite, cu listă, și pentru ei și aceia, desgustați nu s'au mai dus la banchetul sărbătoritului, fiind amenințați de același), s'a înfumurat peste poate, a devenit impozant, obraznic, neam prost, (în asta avea experiența), și a pornit să facă și lucrări submediocre, pe banii statului, nu pe ai lui.

Conform unor legi, ar fi trebuit tras la răspundere. Dar cine s'o facă? (Rugați, cei mari mai repetau cu glasul stins și dulce cum l-au făcut și-acum îl au și dacă-i el, pot să se culce).

Si culcatu-s'au pe urechia aia.

Cineva, venit din țară, îmi spunea că ar fi fost trecut pe o linie moartă. Se întâmplă, dar. . .trece!

Istoria se scrie, deliberat, greșit, (se măsluiește).

Așa se va scrie și despre el, la superlativ, (îmi amintesc că avea o vanitate maladivă, nu accepta nici un fel de critică); nu se va nota că a fost, în fond, un porc de câine care, fără să fie turbat, avea o mușcătură extrem de periculoasă.

Merita un toc de bătaie, un picior în spate, și uitat definitiv ca orice secătură parvenită. (Dar asta s'ar fi numit HULIGANISM, nu?)

* Precizarea numelui e inutilă: sunt destui care să-l recunoască din rândurile de mai sus menite să spună drept, o nedreptate. ●

TESTAMENTUL POLITIC AL LUI DINU (CONSTANTIN) I. C. BRĂTIANU

Scriu aceste rânduri cu gândul la țara mea și la partidul liberal, de care atât familia mea cât și eu personal suntem atât de legați, și pentru cazul când vârsta mea înaintată și evenimentele nu-mi vor da prilejul să pot da prin viu grai, sfatul meu prietenesc celor care vor avea de condus destinele Partidului Național Liberal.

Am început să iau contact cu politica în casa părintească, încă de copil, dobândind școala tatălui meu și alături de frații mei Ionel și Vintilă, cunoștințele și experiențele care ne-au format pentru conducerea viitoare a partidului.

In lunga mea carieră politică am avut ocazia să iau parte la toate evenimentele mari prin care a trecut România în ultimii 65 de ani. Inainte de a dispare din arena politică, simt de datoria mea să vă dau un ultim sfat, hotărîrea finală urmând să fie luată cu chibzuință conform tradițiilor partidului nostru.

România modernă este opera Partidului Național-Liberal care, prin pleiada lui de oameni luminați, a introdus principiile democratice la baza vieții politice a țării. Numai în acest mod România a putut să progreseze, pentrucă regimul unei democrații sincere este singurul care convine firii poporului nostru.

In ultimii 15 ani România a avut de suportat un șir de dictaturi care au culminat cu tirania comunistă. Partidul Liberal a luptat în tot acest timp ca să mențină trează conștiința democratică românească și să arate străinătății care sunt drepturile imprescriptibile ale României asupra provinciilor ei. După 23 August, dându-mi seama că situația internațională ne va impune să trecem printr'o perioadă care nu va corespunde cu voința noastră, a trebuit să adoptăm o atitudine de rezistență fermă, însă fără a face sacrificii inutile. Am căutat ca, păstrând intacte forțele noastre, să putem aștepta momentul hotărîtor. Am convingerea că după toate greutățile pe care le suferă pe nedrept neamul nostru, cu răbdare și cumințenie, va urma ceasul libertății pentru care trebue să luptăm. Gândul meu se îndreaptă acuma cu recunoștință către toți aceia care au suferit pentru principiile lor, pentru cauza libertății și a demnității naționale. Sunt încredințat că rolul Partidului Național-Liberal care singur este rezemat pe principii sănătoase, va fi în viața de mâine și mai important ca în trecut, el singur având o tradiție de înfăptuiri generoase și o lungă experiență în conducerea țării.

In toate domeniile vor fi probleme grele de rezolvat. Pe plan extern, România ca cea mai luminată țară din răsăritul Europei, va juca un rol de frunte în cadrul cooperării internaționale economice și politice ale unei Europe unite.

Pe plan intern va trebui să garanteze libertatea individuală și să stimuleze inițiativa particulară. Printr'un program bine chibzuit de reforme în domeniul politic și social, în vederea unei perfecte armonii sociale, va ridica starea țărănimii și muncitorimii sale. Aveți datoria să luptați din toate puterile pentrucа la posturile de conducere să fie chemați numai cei pregătiți și cu valoare morală.

Pentruca partidul liberal să poată realiza aceste înfăptuiri și să joace rolul important la care este chemat prin tradiția și realizările sale, este necesar ca membrii și cadrele lui să fie animați de aceeași dragoste de țară, același spirit de abnegație și disciplină ca în trecut.

Indată ce țara va avea din nou libertate de mișcare, membrii partidului vor trebui să se întrunească pentru a alege pe acela care va trebui să continue munca mea. Șeful partidului va trebui să fie o persoană animată de patriotismul cel mai dezinteresat, de dragoste de țară și de partid, să fie continuatorul marilor tradiții ale partidului. El va trebui să aibă pregătirea intelectuală și autoritatea morală ca să fie respectat și ascultat atât în țară cât și peste hotare. I se cere să aibă ascendent asupra generațiilor tinere din care se vor ridica fruntașii de mâine, și să câștige la ideia liberală cât mai multe valori intelectuale și morale, elemente capabile pentru realizarea programului viitor.

Va trebui să știe să ia hotărîri bine chibzuite, după ce se va consulta cu fruntașii partidului.

Este bine ca șeful partidului să nu fie de vârstă înaintată, pentru a asigura continuitatea acțiunii sale în viitor.

Dintre toți fruntașii partidului, cred că acela care întrunește mai bine multiplele calități ce se cer unui conducător este Gheorghe I. Brătianu, care este și o victimă a urgiei vrăjmașilor neamului. El a fost cel mai apropiat colaborator al meu în lupta ce am dus împotriva dictaturilor și eforturile sale mi-au fost de mare folos. Patriotismul său luminat și hotărîrea cu care a luptat pentru marile idealuri ale neamului, au făcut pe lângă alte considerente, ca să fie considerat ca o nădejde pentru viitor. Va rămâne să dovedească că alegerea a fost bine făcută, arătându-se demn de tradiția Brătienilor și de a celorlalți înaintași care l-au precedat în greaua sarcină de șefi ai partidului.

Scriu aceste rânduri cu speranța că prin acest sfat voi fi servit pentru ultima dată Partidul Național-Liberal, cu regretul că nu voi putea fi alături de foștii mei colaboratori, în marile înfăptuiri ce stau înaintea partidului care va conduce România spre gloriosul ei destin.

București, Ianuarie 1949
(semnează) C.I. Brătianu

Acest testament politic a fost scris în întregime de mâna lui Dinu (Constantin) I.C. Brătianu, ultimul presedinte al Partidului Național-Liberal, în Ianuarie 1949, în locuința sa din București, Calea Dorobanți numărul 16, unde avea domiciliul forțat, fiind păzit zi și noapte de echipe ale securității.

Apreciind realist situația politică internă, reflex al celei internaționale, Partidul Național Liberal a hotărît în vara anului 1947 să-și suspende activitatea, fără a se autodizolva. Membrilor partidului li s'a cerut să se comporte în consecință, demn și să nu adere la Partidul Comunist. Partidul Național-Liberal a respins ideia intrării în activitate subversivă, socotind-o generatoare de sacrificii inutile, soarta României încetând de a mai fi în mâinile sale.

Președintele Partidului Național-Liberal a continuat contacte cu colaboratorii săi apropiați. O activitate de studii și pregătire ideologico-politică a continuat în special în rândurile unor tineri naționali-liberali, până prin anii 1949-1950.

Președintelui Partidului i s'a fixat domiciliu forțat. In luna Mai 1950, a fost arestat, fiind în vârstă de 83 de ani și transportat la închisoarea din Sighet, împreună cu nepotul său, Gheorghe I. Brătianu și alți oameni politici români.

Constantin I.C. (Dinu) Brătianu avea să moară în câteva luni de detenție excepțional de grea, iar Gheorghe I. Brătianu va supraviețui până la 25 Aprilie 1953, când va muri tot la Sighet, în vârstă de 55 de ani, într'un lac de sânge, datorit probabil unei dizenterii, fără a primi asistență medicală.

Ambii au fost înhumați la Sighet. In anul 1973 au fost deshumați și reînhumați la Florica, în cavoul familiei, aflat la nivelul inferior al bisericii construite de Andre Lecomte de Nouy. Au participat membri ai familiei.

Ca și Ionel și Vintilă, Dinu era fiu al lui Ion C. Brătianu, fiul lui Dincă Brătianu, ispravnic al Plaiului Loviște. Gheorghe a fost fiul lui Ionel.

In casa lui Dinu Brătianu se află instalată în prezent (1981) o anexă a Ambasadei Republicii Democrate Germane. La ultimul sediul al Partidului Național-Liberal (din strada C.A.Rosetti) se află instalat un centru de hematologie.

TESTAMENTUL LUI DINU BRĂTIANU

M.F. ENESCU

Testamentele politice, spre deosebire de alte genuri de testamente, nu manifestă ultime dispoziții de voință, ci numai sfaturi și îndemnuri. Ele lasă o senzație de tristeță mai profundă decât acelea care dispun cum să se împartă o avere după trecerea în cele veșnice a testatorului. In testamentul politic gândul testatorului pare o șoaptă de dincolo de mormînt, din lumea umbrelor, care chiamă urmașii să profite de experiența lui dintr'o viață acum trecută. El se înfățișează ca un apel la cumințenie. Dar cumințenia , și mai ales profitul de experiența altuia, nu sunt atribute stabile ale omului. Soarta testamentelor politice este de cele mai multe ori aceea de a fi uitate.

Testamentul politic al lui Dinu Brătianu nu este numai profesia de credință a unui om pe pragul morții, ci mărturia unei epoci și a unei lumi trecute. El este un document important și demn de marea tradiție a Brătienilor, care merită să fie cunoscut de generațiile viitoare.

Dinu Brătianu pune, desigur, accentul cel mai tare, pe Partidul Liberal. "România Modernă", atestă Dinu Brătianu, "este opera Partidului Național - Liberal." In adevăr, Tara în cea mai mare parte "a fost zidită cu cărămidă liberală", cum scria de mult un poet, Alexandru Gregorian, cu imaginea deseori justă a poeților în politică. In guvernarea sa de 12 ani, Ion Brătianu-Tatăl, a deținut pe rând, pe lângă postul de Prim-Ministru, șase din cele șapte portofolii care compuneau Cabinetul pe atuncea. Urma lui Ion Brătianu-Tatăl se descoperă pretutindeni în structura Statului instaurat în România renăscută. Opera lui Brătianu-Tatăl a fost criticată de mulți, chiar și de Eminescu. Acestia îi reproșau că nu a ținut seama, în graba de modernizare, de tradiția românească. Dar, în "concertul european", cum se spunea pe atunci, putea face altfel? Să nu uităm că au alterat cu guvernele liberale destul de lungi guverne conservatoare, cum urmează, 1871-76, 1888-95, 1899-1901, 1904-1907, 1910-1914. La temelia Statului Român găsim deci și cărămidă conservatoare. Nu este însă mai puțin adevărat, că din cei 71 de ani ai României Constituționale, 1866-1937, 41 de ani au numărat guvernările directe liberale. Nu mai pomenim de guvernările indirecte cu cele două guverne Averescu din 1921-22 și 1926-27, ba chiar și sub cele două dictaturi, a lui Carol al II-a și a lui Antonescu. In definitiv așa zisul Regim Național-Legionar, a fost în fond liberal-legionar, pentruca să se convertească în liberal-militar după 21 Ianuarie 1941 până la 23 August 1944. Nu au luat parte la cele două Dictaturi, desigur, Dinu Brătianu și George Brătianu. Dar au luat parte alți liberali, și încă de importanță, ca Dr. C. Angelescu, G. Tătărescu, V. Iamandi, Mitiță Constantinescu, A. Bentoiu, sub Carol II, și Cancicov, Leon, G. Cretzeanu, Al. Ottulescu, C. Stoicescu și în primul rând Mihai Antonescu, sub Mareșalul Antonescu.

In aceste guvernări precumpănitoare cât și în opoziție, Partidul Liberal a produs ceva deosebit. O organizație politică și economică solidă, serioasă, disciplinată, întreprinzătoare, consecventă, încadrată de elemente competente și credincioase. Partidul Liberal, spre deosebire de celelalte partide, a adus astfel în viața publică o organizație compactă, aproape de tip prusian, atât de în contrast cu firea românească. Așa, mai bine gândit, Dinu Brătianu nu a exagerat prea mult când pretinde că România Modernă, cu luminile și umbrele ei, este opera Partidului Național-Liberal.

Speranța lui Dinu Brătianu în renașterea Partidului Liberal nu s'a împlinit și n'avea cum să se împlinească. Regimul stalinist a distrus baza de existență a Partidelor Politice.

Va fi posibil să se reconstituie un Partid Liberal într'o Românie readusă la libertate? Aceasta depinde de cum se va restructura societatea românească, de cum se va dezvolta sau nu, un curent liberal în lume. Dar orice va fi să fie, Testamentul Politic al lui Dinu Brătianu rămâne o mărturie de credință în viitorul României și în misiunea Partidului Liberal, în mare parte opera Brătienilor.

M.F. ENESCU

NIMICIREA CONŞTIINŢEI PRIN "ACULTURARE"

Horia STAMATU

Toată lumea știe că "literatura populară" vorbită, are la origine un "autor", așa cum spune Aron Cotruș într'un poem al său: "din mulțimea oarbă,/Unul s'alege". Numai așa se poate vorbi de "poporul împărat", cum spune Eminescu, sau de "vox populi, vox dei", cum s'a zis în vechi, după cum prea bine știm că în același timp "inspirația", adică "a fi în spirit", există numai în comunitate, oricât de mică ar fi ea, după cum este scris: unde veți fi doi în numele Meu, voi fi și Eu cu voi".

Ceea ce se dă global pe seama "poporului" în literatura orală este nediferențiat și face parte din metodica demagogiei populiste, pentru a măguli oamenii socotindu-i pe toți la fel de inspirați și creatori. Aceasta nu este adevărat, pentrucă "actul creației" nu este niciodată "colectiv". Rolul "poporului" în literatura orală nu este creația, ci "păstrarea creației" unui autor anonim, dar nu mai puțin autor, păstrarea prin memorie și prin transmitere, prin strângerea "rezervelor tradiției". Acesta este rolul colectiv în literatura orală: păstrarea, transmiterea și la urmă chiar și selectarea ei. La rândul ei o selectare se face după anumite constante ale memoriei colective, într'o lume sau alta. Selectarea prin memoria colectivă este importantă, și fapt cert este că nu toate creațiile spontane ale barzilor anonimi orali rămân în memoria colectivă, ci numai unele. De asemenea ceea ce se reține suferă și transformări în sensul a două curente care necontenit se interferează: unul în funcție de "cea mai veche tradiție" și altul în funcție de "actualitate", așa că în folclor, în literatura orală, se întâlnesc de obicei cele mai vechi tradiții cu cele mai relativ recente puncte de vedere, și în acest fel se stabilește un echilibru între "modelul etern" și "specimenul trecător". Inţelegem ușor acest lucru referindu-ne la cel mai cunoscut capitol din folclorul românesc, și anume varianta de culme a "Mioriței", culeasă de Alecsandri și Alecu Russo, si în care se îmbină cele mai vechi elemente supra-naționale, cu o idee actuală atunci, "ideea națională", care devenea și la Români tot mai "populară" în decadele ce cuprind sfârșitul secolului XVIII și începutul secolului XIX. Si în acest fel avem puse la un loc imaginea medievală a Maicii Domnului care își caută Fiul, și ideea "întregii românități", încarnată în cei trei păstori, câte unul din cele trei mari provincii românești. Introducerea "ideii naționale" la începutul poemului ne arată că această variantă de culme, perfectă, este recentă, din epoca modernă, când la alții nu se mai compunea folcloric, iar imaginea Maicii Domnului, "Maica bătrână" ne vorbește de originile medievale ale poemului. Cu alte cuvinte: literatura orală are un prim autor, pe urmă din generație în generație diverși "colaboratori" care au dubla grije, pe de-o parte să păstreze cât mai intacte originile și pe de altă parte să marcheze "devenirea prezentului".

Renasterea românească în secolul XIX a început cu descoperirea folclorului, primul descoperitor fiind marele Iordache Golescu, autorul "Condicii limbii românești". Dar folclorul cât a fost încă viu a mers și mai departe. Pe lângă o trecere în revistă a tuturor Românilor stilizată prin "cei trei ciobănei", vedem că eroul tragic este un "moldovean". După cum știm varianta Alecsandri-Russo este din Moldova. Astfel cea mai frumoasă poezie devine și o exaltare a eroismului regional, deci o manifestare de "patriotism local". Prin aceste două actualizări, una mai restrânsă ca alta, poemul nu pierde nimic din măreția lui, dar nici nu i-se adaugă nimic. De altfel numai o analiză ca a noastră ia în seamă aceste actualizări, integrate în poem cu atâta artă încât nu izbesc în niciun fel bunul gust, ceea ce ne arată cât de mare maestru a fost ultimul bard anonim al Mioriței. Dar nu mai puțin găsim trei caracteristici ale folclorului autentic: originile, mereu prezente în poem, actualitatea cea mai cuprinzătoare pentru poporul corespunzător cu cele mai adânci rădăcini colective, naționale în cazul nostru, și localismul indicat printr'o părtinire sentimentală, aici "moldovenismul" cu inclusivul "limbaj" artistic local căruia îi datorăm o operă artistică genială.

Esența de tragedie originală a Mioriței o dă caracterul unitar al personagiilor, adică este o dramă între Români și nu o ciocnire cu "străinii" sau "străinul". Evenimentul tragic poate să aibă origini din afara ariei românești, adică trama acestui poem mai mult dramatic decât epic, se poate să fie luată din ceva ce s'a întâmplat în altă parte, cum arată I. Muslea (CERCETARI ETNOGRAFICE SI DE FOLCLOR, cap. "Contribuții la studiul MIORIȚEI"). Conflictul însă a fost etnicizat, și astfel creația capătă a autonomie specifică oricărui clasicism, autonomie poetizată integral și tocmai astfel încărcată cu o forță de adevărat mit corespunzător imaginei christice pe care o aveau Românii pentru eroul major, dincolo de vitejiile exterioare ale eroilor luptători. Păstorul mioritic este o versiune originală, românească deci din origini, a lui Christos între cei doi tâlhari, iar punerea tâlharilor în "acțiune" nu este altceva decât expresia nevoii artistice populare de a reda o pildă în trăsături cât mai ușor perceptibile pentru mințile fruste, dar vii, ale oamenilor din colectivitățile țărănești, nelucrate și nerafinate de cultura scrisă, în primul rând mai abstractă decât cea orală.

"Mintea" românească, formată de crestinism în Evul Mediu, nu a dat ca în Occidentul culturii scrise monumentale "Mistere", ci doar o dramă păstorală, cu un Christos păstor, cu o Maica Domnului țărancă, o "bătrână cu brâul de lână", "Golgota" a fost urcată în creștetul munților, "noaptea Golgotei" a devenit "noaptea nunții cosmice" care prin pătimirea păstorului Christos a devenit "biserică universală", iar "tâlharii" din dreapta și stânga au fost păstorii tâlhari și ucigași care "se vorbiră" într'un fel de Sanhedrin. De altfel "Miorița" se știe că a fost la origine colind. Pe urmă a fost actualizat istoric, și cum arată aluzia la provinciile românești, Păstorul-Christos a fost localizat ca Moldovean. Astfel avem într'un scurt poem peste un mileniu de istorie și cultură românească integrată în universalitate prin prototipul sublim al eroului: a) prototipul universal, Christos; b) transfigurarea unei drame ciobănești prin analogia eroului cu prototipul; c) etnicizarea tuturor personagiilor și actualizarea lor prin definirea locală sub specia ideii naționale în actualitate; d) localizarea la "patria mică" a bardului, eroul devenind "Moldovean".

O capodoperă de poezie populară orală are deci nevoe de un lung timp pentru a deveni echivalentul unei opere clasice și nu ajunge la acest stadiu dacă nu are un substrat originar care să fi format în prealabil "mintea populară", în cazul nostru prin idealul christic. "Miorița" poate să plece dela un episod din Balcani de prin secolul XV-XVI, care a fost interpretat în lumina prototipului stabilit la începuturile formării poporului român, ca să fie prelucrată artistic timp de douătrei sute de ani. Așa Românii au dat la începutul secolului XIX o capodoperă de rang mondial, deși simplă "poezie orală", și care în același timp este și o mică "sinteză" de folclor românesc, pentrucă în versiunea de culme a dramei s'au adunat, din cântăreț în cântăreț, o sumă de elemente, dintre cele mai frumoase, din folclorul nostru liric, lucru de altfel arătat chiar de Ovidiu Densușianu. Avem de-a face cu o construcție poetică populară și rod al unei conștiințe milenare, păstrată încă intactă în momentul istoric al renașterii românești naționale. In această conștiință intră "mintea" de care vorbeam și care este românească în măsura în care include și simțirea românească.

După cum vedem, și după cum se știe de mult, "folclorul" nu a fost o improvizație de azi pe mâine. Ceea ce însă din nenorocire tocmai vor să arate soferii tractbarelor de aculturare din România marxistă de azi. Recapitulăm încă odată: au fost necesare două-trei secole de lucrare artistică pentru redarea unei drame concrete proectată în lumina unui model milenar și în același timp contingentată istoric sub influența unei idei iradiante a momentului ultim, al creației definitive. Procesul se poate descrie astfel: un episod concret imediat este asimilat unui prototip universal apoi încadrat etnic și la urmă într'o actualitate istorică a ideii dominante din momentul încheerii procesului creator. Acesta a fost procesul devenirii istorice a unei capodopere populare până la definitivarea ei, într'un timp care însă nu mai există azi, și anume "timpul folcloric" al culturii românești care s'a încheiat la începutul secolului trecut, pâlpâind apoi sporadic în sclipiri minore până la începutul acestui secol. Folclorul înregistrat este un capitol mare al tezaurului cultural românesc, și el poate fi numit chiar "clasicismul românesc". Aruncat la malaxorul "preluării moștenirilor culturale", folclorul este amenințat azi cu o lichidare a lui sistematică în conștiința Românilor, fie prin operații de "interpretări" dizolvante, gen Fochi, fie prin altceva, și anume prin transformarea României într'un fel de teatru experimental de fabricare a unui "folclor sintetic", analog mătăsii artificiale, sau atâtor produse "sintetice" de azi. Pentru aceste anti-folcloruri își dau mână cu mână cea mai butucănoasă pedanterie a noilor "științifici", produsi de dresajul marxist-leninist, cu cei mai sașii trepădusi ai "agitpropului", culeși de nu se știe unde. Pentrucă nu cunosc nici limba, nici geografia, nici folclorul românesc, par a fi mai curând niste congolezi care-au învățat "dialectul daco-român" la "Academia Lumumba" din Moscova, pentru a fi trimiși în Dacia noilor Daci, să le facă folclor marxist-leninist. Amândouă extremele anti-culturii, "științificii marxist-leninismului" și agitpropiștii corespunzători, se întâlnesc într'un articol cu adevărat "model" al genului, intitulat nici mai mult nici mai puțin decât "Contribuții teoretice la cercetarea problematicii liricii populare cu ideație nouă" și publicat în "Revista de etnografie și folclor", numărul 1 din 1981. Acest "tituloi" la a cărui pronunțare limba face cârcei, este dat unei bateri de apă în piuă care oarecum repetă pe-o alta, a aceleiași autoare, pusă tot sub un titlu încurcă-limbă, "Continuitate-discontinuitate, tradiție-inovație în lirica populară cu ideatică nouă", și apărută în "Anuarul Insitutului de cercetări etnologice și dialectologice", în 1980. Autoarea acestor. . . "studii", este Doamna sau Domnișoara, NICOLETA COATU-MANFI. Fără nicio exagerare.

Re-citãm autocitatul "teoretic" pe care și-l dă D-na sau D-ra N.C-M. în revista de folclor: "în multiple situații, individul transgresează definitiv din mediul originar în alt mediu, cu o configurație culturală diferită, sau pendulează (situația navetiștilor) între mediul originar și mediul de exercitare a profesiei. O cercetare dintr'o perspectivă psihosociologică poate pune în valoare o varietate de comportamente culturale ale subiecților creatori în relațiile lor cu cultura tradițional folclorică, cultura de tip livresc-cult și cultura de masă, relevând atitudini și modalități diferite de participare, grade diverse de adeziune, nivele variabile de disponibilitate". Așa ceva ! Dar ne resemnăm, și vom lupta să vedem ce se ascunde sub aceste sforăeli "teoretice", cu "ideatică" în titlu, cu "subiecți", cu "perspective psiho-sociologice", etc., etc. Si astfel constatăm că ceea ce se ascunde sub. . . . "aparatul științific structuralist-marxist-Leninist", este un foarte mai nimic, un anume fel de nimic ce nu are deloc de-a face cu spontanietatea creației populare, ci este doar un foarte clar slogan rimat, plecându-se dela cuvinte de ordine ale partidului. Autorul acestui "folclor" este "agitpropul" cu "agitpropoii" lui. Este știut, înregistrat de istoria care încă nu se poate scrie în România, că la începutul anilor '50, pentru a-se combate tradiția colindelor, în București și în toate orașele mai mari ale țării, erau asmuțite pe străzi în zilele premergătoare Crăciunului, niște haite de golani care cântau cât îi lua gura cuplete obscene, de cea mai murdară speță, în care se profana evenimentul nașterii Domnului. Acesta era primul umanism folcloric revoluționar. Așa se prezenta "avantgarda" prolet-culturii, cu echipe de șoc "psiho-social" în numele "clasei" pe care o "mântuia" partidul cu mutarea Betleemului în Gulagul național. Când la Crăciunul din anul "Primăverii dela Praga", studenții Români au eșit pe străzi cântând colinde, au fost violent sancționați de organele raționalismului umanist revoluționar.

Ulterior, așa cum s'au precipitat cu maxime efecte destructive colectivizarea, industrializarea și devalorizarea tuturor valorilor universale și tradiționale, s'a trecut și la instalarea forțată, prin propagandă ultradopată, a unei "noi conștiințe" în oameni, conștiința colectivistă și materialistă, prin exacerbarea tuturor mijloacelor de război civil-psichologic permanent, experimentat în alte părți cu zeci de ani înainte. Așa s'a ajuns și la fabricarea unor "versuri folclorice", la fel de "spontane" ca și obscenitățile din anticolindele amintite, și la același nivel de "ideatică" și "problematică" a unor la fel de dubioși "subiecți" ai agitpropului. Cităm, să zicem așa, absolut "sine ira et studio" dar cu exactitate, noile "creații" pe baza cărora "ideaticizează" D-na sau D-ra Nicoleta Coatu-Manafi la pagina 6 a revistei amintite, unde dă două exemple, unul numit "segment de text tradițional folcloric" și altul "segment de text liric cu ideație nouă: 1) "segment tradițional", Cine-o făcut horile Aibă ochi ca florile / Si fața ca zorile" / și 2) "Că horile-s frumușele / Si-mi cânt țara mea în ele, (. . .) Murășule, râu de munte / Poartămi cântecele multe / Că trăim zile senine / Că partidul nostru drag / Ne-a adus lumina'n prag". In subsol găsim nota următoare: "Turnul Severin, județul Mehedinți, 1974".

Continuare în pag. 7

PERICOLUL

Nicolae UNGRA

Un pericol amenință Europa.

De ambele părți ale cortinei de fier.

Europa răsăriteană nu se poate împotrivi, pentru că nu are libertatea să se împotrivească, pentru că, deși s'a împotrivit - pasiv - până acum, se va putea opune din ce în ce mai slab.

Pentru că cei care cunosc libertatea și democrația dispar cu încetul, fiii lor le cunosc doar din gura părinților, iar fiii acestora nu le vor mai cunoaște decât ca pe un tradițional pământ al făgăduinții, aproape o legendă, lipsită treptat de conținut, în pofida existenței lumii libere.

Pentru că viața trebue să meargă înainte, se vor îngriji de pâinea cea de toate zilele, vor căuta să supraviețuiască.

Supraviețuirea implică și compromisuri.

La început lași gura să recite poezia învățată, în timp ce păstrezi adevărul și convingerile în tainița inimii.

După ce ai atins acel puțin, care înseamnă atât de mult pentru tine, vrei să-l aperi, să nu-l pierzi, să nu recazi în mizeria inițială.

Ți-e frică.

Si ai de ales între celebra vrabie din mână și cioara de pe gard. Gardul este de fier, cioara rămâne sus, sus de tot pe acest gard, pe care nu-l poți trece. . .

Fiii acestei generații - "înainte" născută - se vor naște "după". Vor crește în realitatea nouă, fără contact direct cu trecutul, educați de niște părinți, care - moderni Petru-Simon - se leapădă zilnic de credința lor și de o societate, care se străduiește să-i țină cât mai departe de orice contact cu vechiul. Si care nu vor tinde să trăiască altfel decât au apucat, pentru că, chiar dacă ar dori-o, nu știu cum, nu au termeni de comparație palpabili, pe care să poată clădi.

Pentru ei libertatea este doar un exercițiu intelectual, interpretarea rațională a relatărilor asupra convingerilor și experiențelor părinților lor.

Desigur, ei cresc în această tradiție la fel cum trăiesc în tradițiile poporului lor. Nu ar mai fi capabili, însă, să o aplice, să trăiască un mod de viață liber, ar trebui să înceapă să învețe o nouă limbă.

Cu fiecare următoare generație crește rapid distanța față de acest ceva, care devine din ce în ce mai ireal. Deși s'ar putea spune că în om există o tendință naturală spre libertate, fiecare nouă generație oprimată ar fi tot mai puțin în stare să mânuiască uneltele acestui meșteșug.

Este dela sine înțeles că forțele oprimante au tot interesul ca pierderea contactului să dureze cât mai mult, ca distanța față de libertate să devină atât de mare, încât, pe de o parte, să se piardă capacitatea de a trăi în libertate, pe de altă parte, să nu se mai dorească libertatea, devenită de acum între timp o stare necunoscută, ceva la care nu se mai poate gândi nimeni.

Cu ajungerea oamenilor în acest stadiu se încheie ciclul formării omului de tip nou, total inofensiv pentru regim, pe care nu-l va contesta, necunoscând alt mod de viață. Pentru că numai posibilitatea de a compara îl poate aduce pe om în situația de a alege - dori - o alternativă, respectiv de a contesta o alta.

Omul devine o rotiță a mecanismului dorit de sistemul social-politic.

Este pericolul care decurge din echilibrul de forțe, din status-quo-ul celor două lagăre, din destinderea care aduce foloase doar uneia din părți.

Această atmosferă imobilă pune la dispoziție timpul necesar pentru creșterea suficientă a distanței față de ultima generație care a practicat libertatea.

Existența lumii libere nu reușește să modifice acest proces.

Pe de o parte, pentru că este practic de neajuns. Posibilitatea de a scăpa "dincolo" este tot atât de iluzorie ca însuși basmul trăirii în libertate.

Pe de altă parte, Occidentul scapă din vedere un element esențial al echilibrului de forțe atât de necesar supraviețuirii sale: acea luptă ideologică, atât de ferm ancorată și fundamentată în sistemul de idei leninist și care este în mod constant exclusă din toate componentele acelei plăcut sunătoare destinderi între Est și Vest.

Occidentul permite extinderea acestei lupte ideologice în interiorul său, extindere favorizată de obișnuința respectării regulilor democrației. Respectarea angajamentelor asumate în cadrul tendinței de destindere îl impiedică să poarte o luptă ideologică spre contracararea celei din partea Răsăritului. S'ar putea spune pe bună dreptate că aproape se jenează să și relateze - obiectiv - realitățile de dincolo de cortina de fier, ceea ce ar putea fi interpretat ca o abatere dela destindere. Cu atât mai puțin se poate concepe ca, în contextul acestei comportări, Occidentul să pornească o campanie extinsă în zona de influență a celeilalte părți. Nici măcar nu încearcă.

Estul își desfășoară astfel nestingherit acțiunea de eroziune ideologică.

Nici o îngrădire, nici un antidot.

Destinderea oferă deci Răsăritului cele două elemente indispensabile extinderii sale: o neîngrădită campanie propagandistic-ideologică și, datorită destinderii pe plan economic, potențialul material care să-i poată permite să înfrunte adversarul.

In aceste condiții nu este de mirare că Occidentul se află continuu pe poziții defensive, ceea ce pune sub semnul întrebării capacitatea sa de a apăra libertatea.

Aceasta duce inevitabil la resemnarea oprimaților din Est, care sunt confruntați cu trista realitate a unei societăți pasive, care aproape că nu se mai poate apăra, deci cu atât mai puțin poate Occidentul să-i susțină în luptă sau să lupte pentru ei.

Acești oameni se află astfel între neslăbita apăsare totalitară, deplina imposibilitate de a acționa, de a se desrobi și pierderea treptată a speranței în existența unei lumi libere puternice, care să-i elibereze.

Si acesta este sfârșitul.

Omul nu poate trăi fără speranță. Foamea, setea, robia le învinge omul tocmai pentru că speră că ele se vor termina cândva, că la capătul drumului este viața.

Existența umană este atât de indisolubil legată de speranță, încât omul nu pregetă să creadă chiar și în minuni. Minunea, singura în stare să-l mai scoată dintr'o situație a cărei ieșire el nu o mai vede, în care nu mai există nici un mijloc omenesc de scăpare.

In momentul în care omul pierde total speranța, încetează de a mai fi om. Rămâne materia, mecanismul. Elementul specific uman, spiritual dispare.

Rămâne robotul.

Si ne putem imagina că acești oameni, dacă vreodată - printr'o minune! - ar fi eliberați, s'ar retrage, ca triburile primitive, în bezna peșterilor lor, îngroziți la vederea focului care le este oferit, dar pe care nu-l cunosc. ■

NIMICIREA CONȘTIINȚEI

Urmare din pag. 6 Totul ne întărește convingerea că acest "folclor" este opera unui congolez, fie el chiar unul local din vreo "Slobozie" înființată după liberarea din secolul trecut, când Românii au fost primii care au desființat sclavia. Să luăm deci în considerare că: Turnul Severin este un oraș, și cum știm nu la oraș se "crează" folclorul; în al doilea rând la Turnu Severin este Dunărea, nu Mureșul; în al treilea rând Mureșul nu are cum să fie "râu de munte", pentrucă a dat numele unei. . .câmpii, "Câmpia Mureșului", și, al patrulea, dacă cele trei versuri citate ca tradiționale sunt evident autentice și chiar dau pe față o poezie extrem de frumoasă, "folclorul ideatic" dintr'al doilea "segment" nu are nimic de-a face cu aceste versuri și este lipsit de orice urmă și de autenticitate folclorică și de poezie. Sunt niște foarte ordinare "făcături" prin rimarea sloganului dat: partidul a adus lumina electrică. Dar, al cincilea, la Turnu Severin, oraș, capitală de județ, lumina electrică era de mai înaintea "partidului drag", cum oricine știe.

Prostia care vrea să prostească lumea în acest fel este într'adevăr dincolo de orice închipuire. Sloganul cu "lumina'n prag" este un element de cuplet, care nici nu are nimic de-a face cu versificația populară românească, ci poate cu felul de-a tăia câinilor frunză, al uitatului Frunză de acum vreo treizeci de ani. Iar cât privește lumina electrică n'a adus-o niciun "partid" în lume, ci inventatorul lămpii electrice. De altfel nici niște urechi cât ale Regelui Midas din poveste, nu ar confunda versificația "ideatică" din "partidul nostru drag" cu "Aibă ochi ca florile / Si fată ca zorile".

Dela instaurarea marxismului în România, agitpropoii dintr'o parte și alta a țării au fabricat kilometri de asemenea "folclor", pe care nu îl va mai ține minte nimeni în anii viitori, dar a cărui utilitate prezentă pentru funcționari trebue s'o recunoaștem: în felul acesta s'a contribuit masiv la uitarea rezervelor de cultură folclorică, rămase încă sporadic la unii bătrâni dela 60 de ani în sus, dela care însă nu le-a mai preluat nimeni, fiind distrus mediul real de viață tradițională, nu prin înoirea "mijloacelor de producție", mereu insuficiente, ci prin teroare și agitprop. Si se va petrece așa cum zice Nicoleta Coatu-Manafi: "Modificările în statutul social-profesional și comportamentul cultural ale subiecților creatori determină mutații importante la nivelele produsului cultural și ale proceselor de creație și circulație ale mesajelor". Numai că "mesajele" acestei noi "mesagerii" nu vor mai avea nicio urmă de cultură, ci vor fi exclusiv slogane partinice, cum vedem din alte citate, care de care mai. . . "ideatice": "Mulțumesc partid iubit / Traiul că ne-ai fericit", "Astăzi viața s'a schimbat / Partidul ne-a luminat", "Să culeg flori de pe câmp / Si partidului să-i duc", "Lui partidului iubit / Că ne-a dat tot ce-am dorit".

Ca să ne expliciteze cum devine cu această "ideatică" folcloristă, efectiv bună de pus în ramă, umple pagini întregi cu tot felul de scheme și semne care de care mai. . ."științific-cabalistice", și așa fă-te-mi-te Doamne Măiculiță câtămai "paradigmele semantice", "relațiile morfosintactice", "variantele motivice", pentruca la urmă să repetăm și noi a miliarda oară, după milenii, crunta dar adevărata banalitate și în acest caz dovedită: "PARTURIUNT MONTES, NASCETUR RIDICULUS MUS".

Dar cu riscul de a nu fi prea galanți, afirmăm că aceste violențe efectuate la masa de scris sunt adevărate crime de lezare a majestății geniului unui popor. Si astfel după decenii, "mirii" care debitau obscenități crase parodiind colindele, și-au găsit "mireasa" care le răspunde grațios cu asemenea obscenități "științifice", pentruca să se întâlnească spiritul profanator al materialismului ateu cu pedanteria grobiană a parveniților care-au uzurpat știința. Acestea sunt "avantgardele" de violare a științei și conștiinței unui popor, care prin pierderea rezervelor de proprie cultură tradițională se pierde pe el însuși ca popor cu unicitatea, originalitatea și soarta lui.

Poezia se naște din "bucurie" ca expresie de recunoștință pentru darul care este însăși existența în lume, existența istorică ireversibilă, sau din "durere" când acest dar este zădărnicit de violențele contra-soartei. Astfel izvoarele poeziei sunt sentimentele cele mai profunde, acelea născute din iubire, credință, nădejde, sau din tristețea provocată de contrarierea lor. Ce fel de sentimente profunde poate provoca oamenilor o abstracție numită "partid", pentru care nu se poate avea niciun reper concret de entusiasm, nici un prototip tradițional de reprezentare eroică la limite sublimului, dar dela care omul simte pe pielea lui și suportă tot felul de violențe executate prin interpușii "tovarăși", care au la activul lor sute de mii de victime ale tuturor formelor de detențiune, și milioane de alte victime prin declasare, descalificare, pauperizare și înfricoșare până la abrutizare, în toate satele și orașele României? Cum să se înflăcăreze "creatorul de folclor" pentru așa ceva, cum să ajungă la o "beție a entusiasmului" pe care îl simulează profesioniștii, "creatorii" de "lumină'n prag", cu "drag", scribii lipicioși ai funcționărimii "aparatului", sau muștele la arat ale agitpropului?

In schimb în cei douăzeci de ani de prigoane și Gulag național, s'a născut ceva ce nu este nici literatură scrisă, nici folclor, ci o literatură orală "sui generis", practicată de scriitori care în pușcării nu aveau cu ce să scrie, sau nescriitori care își spuneau ce aveau pe inimă. Toată această literatură orală, cu siguranță foarte puternică, pe care deținuții și-o transmiteau în pușcării dela o celulă la alta prin semnale Morse bătute în ziduri, reprezintă un copleșitor capitol al durerii îndurate de Români în carne și suflet, dar el nu va putea fi niciodată cunoscut prin opera orală pe care a dat-o. Oamenii au eșit din pușcării, lagăre, câmpuri de muncă și mine, unii după 20 de ani, dar au rămas așa de înfricoșați încât niciunul nu a îndrăznit să scrie ceea ce compusese în minte, și toată acea operă va rămâne fără altă comunicabilitate decât cu muzica sferelor. In schimb, prolet-folcloriștii gen d-na sau d-ra N.C-M., care pun fără nicio urmă de rușine pe seama "poporului" niște oribile făcături, lipsite de orice artă și de orice simțire adevărată, dau acestor fabricații rangul de. . . "mesagii". S'au umplut sute și mii de pagini cu asemenea spanacuri fără nicio valoare și cu "hermeneuticile" corespunzătoare, în felul celei citate mai sus. Acestea vor rămâne, negru pe alb, toate, în timp ce vechiul folclor va fi șters din memoria oamenilor prin desrădăcinare și aculturare, iar literatura orală a deceniilor de suferințe din Gulag nu va lăsa nicio urmă scrisă. Dar suntem siguri că încă dela începutul secolului XXI, va veni o revizuire critică. Așa că pedanții de azi ar avea de ce să cugete un pic, dacă mai au o urmă de cuget în ei.

Horia STAMATU

CIREȘUL

Intr'o primăvară mi-ai scris înprivire
gândul tău.
Nu aveam ramuri - aș fi înflorit.

In altă primăvară ne-am scris amândoi
numele pe un cireș sălbatic,
în tinda unui crud izvor.
In zori apa era o Cale Lactee.

A treia primăvară. . .
Unde o fi poteca spre cireșul nostru ?
Or fi furat-o oamenii alburii ai lunii,
ori iarba a ascuns-o în gene
să le-o deschidă numai căprioarelor ?

Mă tem că n'o să mai găsim
urma de lacrimă-a potecii. . .

Dumitru ICHIM

ANTOLOGIE

ISPRĂVILE LUI PĂCALĂ

- NUVELĂ -

de Toader IORAȘ

Nu-mi mai încăpeam în piele, ograda era prea strâmtă pentru mine și pe-acasă dam numai când mă răzbea foamea. Toate m’au așteptat. Gardul viilor strălucea de mulțimea lițianilor înfloriți. Am uitat și “săcunda” și amarul înfrângerii. Am uitat și că n’aveam glas, urlam de se speriau cânii păcurarilor și, mai mult, mă pomenii cântând.

- De ce zbieri, mă, de trezești toți sugacii satului?

- Nu zbier, tată, cânt !

- Cânți ? ! Păi, spuneai că n’ai glas . . .

- N’am și, d’asta cânt, să-mi vină glasul !

- Mă, pe mine să nu mă ’mbeți cu apă rece, auzi? Profesorul tău nu d’aia ți-a dat “săcunda” că n’ai avea glas. Nu ! Te-a “picat” fiindcă n’ai fost cu băgare de seamă unde trebuia să ridici tonul și unde era de lipsă să-l lași mai în jos. Asta-i ! Auzitu-m’ai?

- Auzit, dar eu n’am ureche muzicală. . . încercai să scap.

- Acuma mai mă faci și orb? Dar astea ce’s, nu’s urechi, nu fac slujba pentru care ți le-a dăruit Dumnezeu, hoherule? Ori te faci om de omenie, ori îți leg hainele în spate și te-arunc în drumul mare !

După câteva zile însă iar uitai că n’aveam glas și, ce să-mi mai facă, a uitat și tata și m’a lăsat în banii mei. Ce mai lume și ce mai trai. . . Mi-am bătut joc de toată foamea răbdată la școală. Câte oale cu lapte acru, pe toate eu le smântâneam și nimeni nu-mi zicea o vorbă rea. Mama se făcea că nu mă vede; iar tata, când nu mă știa pe aproape, râdea de ispràvile mele și se jura c’o să facă din mine “o minune minunată”. Dar, tot el, când eram de față, mă credea în stare de lucruri care niciodată nu-mi făcuseră capul calendar.

Mă pusese amarul să le povestesc odată despre un câine pe care l’am fost întâlnit într’o lectură. Câinele era negru și se chema Corbu. Corbu în sus, Corbu în jos, Corbu face și desface. . . Mă rog, Corbu și iar Corbu.

- Mă, pițulă găsită’n drum, îmi tot dai cu câinele tău, parc’ar fi, pe puțin, canonic ! ? Păi, d’asta te-am trimis la școli înalte, ca să te ții de câinii Blajului?

- Tată, ăsta nu-i un câine oricum, ăsta-i câine din carte. Zău !

- Mai pune dracul câinii în cărți, când geme lumea de împărați și ghinărari. Taci !

* * *

Vânt, vânt și ploae măruntă. Vremea de întors la școală era după ușă. Căruța sta gata de drum. N’aveam încotro, am plecat.

Blajul, cum îl lăsasem, așa l’am găsit.

Intr’o bancă, ghemuit și cu genunchii la gură, tata fu mărturie la corigența mea. După ce terminai, mă luă de-o parte și-mi spuse:

Copile, fără glumă și nesmintit, treaba asta o putea face și măgarul lui Boarta. Na ! - și-mi arse un dos de palmă peste gura căscată, continuând: - De foame te mântuesc eu, de carte să te mântui tu ! - apoi înhămă caii și. . . pe-aici ți-e drumul.

Aveam un “cortel” nou, în Hulă, la Ioana, cofărița care frigea și vindea carne în piața Blajului. Muere aprigă, plină de neastâmpăr și suflet bun. Mâncare . . . până rămânea de mine. Ș’apoi, mai însemnat ca orice cofărița nu se ținea de capul meu să mă omoare cu învățătura. . . și nici vremea nu îndemna la vreo oboseală cu rost, că era când cu negură când cu soare plin și viile erau tocmai în toiul culesului.

In clasă, pe lângă profesorii cunoscuți, răsări unul cu o pereche de ochelari înșurubați ponciș sub frunte-i din care scotea lecții de limba germană. Sărea sfârlează din te miri ce și striga: “Nu așa, sări. . . ochii, Doamne iartă-mă !” Apoi își scociora urechea stângă cu jumătate din degetul mijlociu și, dacă-ți îndreptai greșala pe loc, te felicita, zicând “Asta-i alta și pe ea să rămâi ! Sări . . . Doamne, iartă-mă. . .”

Nu știam de ce, la ora lui, cei care ședeau în băncile din față se fereau ca de țânțari, dând cu batistele în aer. Un coleg îmi oferi locul său și, repede m’am lămurit. Profesorul nostru, învățat să arunce “grăunțe sufletești” cetitorilor gazetei “Unirea Poporului”, vorbind repede și sâsâit, risipea din belșug stropi de scuipat ce cădeau pe chipurile noastre.

O fi fost ea frumoasă nemțeasca, nu zic nu, dar nu era de mine și. . . umblând hai-hui, am văzut în fereastra librăriei seminariale o carte groasă, pe coperta căreia, c’o gură cât o șură, râdea un creștin cu urechile pleoștite. Minunat de chipul șugubăț, cetii titlul: “Isprăvile lui Păcală”.

Hm ! Păcală ! Cum aș face să-l am și eu?” Stam cu nasul proptit în fereastra librăriei și cu dorul trimis în căutarea vreunei minuni care să-mi fi pus cartea în mână. Nu era modru. Am plecat trist. “Dac’aș avea 15 lei . . . și câți bani aruncați pe cărțile de școală. . . Așa-i, bine zic ! Anul e pe sfârșite și cărțile mele, că nu le-am prea răsfoit, sunt de scos în lume. . . Să încerc”.

Cu ele vraf subsuoară, m’am așezat în ușa clasei I-a și, nici n’apucai să-mi arăt marfa mai bine, mă și văzui înconjurat de cumpărători. Una-două, m’am lipsit de manualul de muzică și de cel de matematică.

De-a doua zi, cu Păcală lângă mine, îmi făcui veacul sub sălcii și, piele goală, în Târnavă. Afurisit om, cum îi merg toate pe voe. . . L-am cetit și răscetit. Când veni capătul zilelor de școală, mă cunoșteam și mă înțelegeam cu Păcală mai bine decât cu fratele meu. Dar glasul și urechea muzicală tot nu mi se dreseseră și, înc’odată, m’am văzut corigent.

* * *

Iar veni toamna, iar examen, și am intrat în clasa III-a. Tot la Ioana din Hulă m’am așezat, dar nici cum nu puteam pune plugul în brazdă; se prindea învățătura de mine ca apa de-o gâscă și mai aduse ceasul rău și latineasca. . . O încurcam eu, de patru-cinci ori, cu gimnastica, cu “rumâna”, cu istoria, desemnul și “cântul bisericesc”, dar săptămâna are șase zile de școală și, orice aș fi făcut, tot venea rândul lecțiilor neplăcute.

“Ce-ar fi dacă. . .?” Mă luau sudori reci. “Incercarea nu-i pe bani. Dac’aș fugi? Unde? Acasă !” Cu o nuia în mână, pe unde m’au dus pe-acolo m’am întors și, pâșpâș, m’am văzut afară din oraș. Mergeam voinicește când, de lângă o fântână, o babă ce păzea trei gâște mă agrăi:

- De unde ești, copile?

- De departe, lele ! - și căutai să-mi văd de drum, dar baba:

- De unde vi ?

- De la Blaj și mă duc acasă după bani. . . să plătesc școala.

- Așa? Frumos ! Stai, să-ți dau un călcâi de pită, să prinzi putere la drum ! - și repede scoase din traistă o bucată de pâine neagră și un golomoț de brânză curmată de degetele-i noduroase. - Na, mâncă !

Cu pâinea într’o mână și brânza într’alta, coborîi o vale și urcai un deal fugind ca mușcat de streche. Mi-era rușine de bunătatea babei. Un câine, prins de mirosul pomenii, se ținu după mine. I-am aruncat pâinea, i-asvârlii și brânza, apoi, cu pălăria în dinți, am luat-o trap întins până ce, rupt de oboseală, am ajuns de-asupra satului.

Ca neoamenii, nu intrai pe poartă, m’am strecurat printr’o spărtură de gard și dădui în ogradă, cu inima cât o gămălie de ac. Tot atâta. Intrai. Casa era plină.

- Bună seara. . .

- Ce-i cu tine, imprilostitule? ! Ia, uitați-vă la el, parcă-i o goniță. . . De ce-ai venit? strigă tata.

- Nu mai stau la școală. . . Eu nu vreau să mai învăț !

- Așaaa? ! Păi, mă nebotezatule, tu gândești că io’s omul care să se împiedece în toate mușuroaele? Socotești că mă opresc din drum? Rău ai socotit. . . Neculae, scoate căruța și înhamă caii ! Anică, adu-mi niste bani mărunți. Iar tu, rușinea și coada lumii, du-te să te vadă mamă-ta; să se bucure și ea de isprăvile feciorului.

Mama, care era bolnavă, și-a întors fața la perete și nu mi-a zis nici o vorbă. Plouat, ieșii în pridvor.

- Hai, mireasă ! mă chemă tata.

- Mi-e foame . . .

- Pe loc, copile, mâncare aleasă. Placă-ți ! - și, dintr’un picior, mă sburături în căruță.

Dimineața, nici nu răsărise soarele bine, am fost în Blaj.

- Legați-l de piciorul patului, că d’aia vă plătesc ! - le zise tata gazdelor, în loc de bună ziua, și după ce se ospătă și el și caii, apucă pe drumul țării, cu gând să se abată prin Aiud.

“Asa ne-a fost? Bine! Voi vreți Blaj, eu vreau Găbud !” și când socotii c’a ajuns căruța prin dreptul magazinului de scânduri “Plugarul”, am luat calea întoarsă. “Ce-o iesi , să iasă !”

A doua zi, la vremea prânzului mare, am fost în sat. M’am tupilat între bozii și brusturii din dosul casei, frânt de foame și de drum. La doi pași de mine, în pridvorul casei, țesea mama; s’auzeau bătăile spetei. “ Când m’o vedea ? ! Hi, de-acuma. . . l-am făcut ? ! l-am făcut, nu-l pot lăsa nebotezat. . .” mi-am zis, cu gând să ies la lumină, dar un zuruit de căruță mă făcu una cu buruenile. Venea tata. Am așteptat cât am așteptat și, zdup-zdup, auzii trepții sub pașii lui.

- Așa ! Postul lui de spânzurat, l’am dus înapoi și mi-am luat o grijă. Era cât pe-aici să mă înduplece. . . Da i-o ia popa! Aminu’lui!

- Doamne, măi omule, gândește-te, îi copil și departe și printre streini, ce te aștepți? I dor de-acasă. . .

- Mi-e dor și-s strein, mamă ! M’am săturat. Tăiați-mă, aruncați-mă în foc, înnecați-mă în Mureș, faceți din mine ce-ți vrea, dar eu nu mai învăț ! Decât să mai mă întorc la școală, mai bine. . . - și m’am dus înaintea lor, cu ochii cât cepele de-atâta plâns și inimă rea.

- Ooo, ucigă-te sfânta cruce, că tulbură a mai fost apa în care te-am botezat. . . Hai încoace, răul răilor ! se tângui mama și vru să mă strângă în brațe, dar tata nu-i lăsă timp, mă prinse de ceafă și, pe sus, îmi duse fața în lumina ochilor lui, zicându-mi legănat:

- Copil, ori drac și ce’i mai putea să fi, ține minte și să nu gândești într’altfel. Auzi-mă ! Io, tatăl tău, ce scuip odată nu mai ling, de-ar fi chiar cuminecătură ! Si când m’apuc de-o treabă numai moartea mă mai poate opri. Vreai tu să-mi arăți că nu ești din mămăligă? Hm ! Dar asta o știu eu bine, o știu înainte de tine, că doar eu ți-am dat croiul ce-l porți. . . Auzitu-m’ai?

- Auzit.

- Bine ! Auzi-o și p’asta: Când omori câinele, trage-l și’n părău; nu-l lăsa în drum, că împuțește lumea ! S’acuma, cară-te, să nu fac o nefăcută . . .

Abia se crăpase de ziuă când m’au sculat.

Să te duci cu oile. Du-te desculț, că ăștia nu-s păpuci de păcurar. Si mâncare. . . ți-om trimite acolo, pe ogoare.

A deschis poarta și, în urma oilor, ieșii pe dealul Podeelor. Bruma era groasă de-un deget, soarele era fără putere, iar câiniturile de oi, ca suflate de necuratul, umblau după burueni degerate în toate vânturile. Fugeam după Oacheșa? Băla rămânea de ciopor; le adunam grămadă? Se răslețea un berbec; și eu, prin bulgări pietroși și bălți înghețate, umblam ca’n ciur scuipându-mi sufletul.

Soarele trecuse de amiază, brăcinarul îmi juca pe pântecele gol, dar de traistă. . . nici pomeneală. “Sunt prinși cu munca și și-au uitat. . .” încercai să-mi fur căciula și am răbdat o postată de vreme. Când n’a mai fost chip, coborîi coasta încet, păcurărește.

In poartă, încruntat, tata mă opri:

- De ce vi așa devreme ?

- Mi-e foame și . . .

- Marș înapoi !

Hai din nou cu fugă și ger. Azi așa, mâine la fel, picioarele, umflate de frig și plesnite de vânt, mă usturau foc. Cina, niciodată n’o găseam, ori ajungeam acasă după ce era sfârșită ori nimeream când încă nici mălaiul nu era cernut. Mâncam, cum da Dumnezeu, o bucată de pâine molfăită pe ascuns, pe sub frasinii din fundul grădinii.

Continuare in pag. 9

PAGINĂ REALIZATĂ DE : NICOLAE NOVAC

ȚARA

OLTENIA

O Fată ’naltă, numai veselie
Cu lanuri mari de grâne și de foc. . .
Umblă ’mbrăcată’n fote lungi și iie.
C’un curcubeu de bete pe mijloc.

Mai mare dragul s’o privești în toate.
S’o vezi la horă’n zile de popas,
Sau să-i colinzi prin casele’nflorate,
Cu miros de gutui și ananas.

Isi are și ea dragostea ei sfântă:
Ii face Oltul curte zi de zi
Si-o mângâie, dar Jiul, care-i cântă,
S’ar mânia pe dânsa dac’ar ști.

Cu creștetul Parâng, cu ochii stele,
Cu păru’n vânt, păduri, de mii de ani,
Pe piept în loc de șiruri de mărgele,
Ea poartă dealuri vechi de Drăgășani.

Virgil CARIANOPOL

ORA DESTINULUI SUNĂ

Irina UDRISKY

★CAPITOLUL 3

La începutul acestei luni de August, veștile rele se precipită și ne pun într'o teamă de moarte.

Mai acum câteva zile, la radio auzeam numai de noi și noi victorii pe frontul din Răsărit, dar iată că dintr'odată și pe același ton, se declară încetarea luptelor. Este deci o CAPITULARE ! Am fost învinși. Linia de luptă și rezistența a fost ruptă și suntem siliți de a trece de partea inamicului.

Această desfășurare rapidă și tragică, cunoscută doar de câțiva, provoacă o dezordine îngrozitoare.

Cu câtva timp mai înainte, fuseseră aruncate din avioanele inamice tractate peste toată întinderea țării, cerându-ne să trecem de partea aliaților. Au avut loc întrevederi secrete, dar prea repezi și inutile. Cum ne vom putea relua provinciile smulse cu forța?

În ori ce caz, nimeni nu înțelegea prea mare lucru și fiecare interpreta situația după propria-i judecată. Dar, o constatare era evidentă și anume: prezența rușilor; deci, o colaborare cu ei.

Mulți ofițeri, sub-ofițeri și chiar soldați, se refugiază în codri, pentru a nu se alia cu dușmanul de ieri. Personalități militare, de mare valoare, se sinucid pentru a nu se dezonora. Iar alții, mulți alții, dispar pur și simplu, fără a lăsa vre-o urmă.

Ne sosește un ordin de a preda toate avioanele, rușilor.

Cum oare aș putea descrie reacția ce a avut loc în urma acestui ordin?

Câțiva comandanți de unități, distrug avioane și vapoare, înainte de a se sinucide. Trupele, se revoltă. Idei, ce mai înainte nu îndrăzneau a fi exprimate, ies acum la lumina zilei. O ură îngrozitoare se dezlănțuie ca un uragan. Însă armata pare a fi obosită.

Această violență durează puțin, căci sosirea dușmanului devenit acum aliat, va dovedi fiecăruia dintre noi, ce înseamnă tirania unui ocupant fără credință și lege.

Sunt disperată, însă o hotărîre trebue luată în ceea ce privește câmpul nostru, înainte de venirea dezastrului.

Pentru moment, nu pot decât să camuflez avioanele în câmpurile de porumb și să aștept. Însă, fiecare zi ce trece, aduce porțiunea ei de teamă.

Singurele informații ce ne ajung la cunoștință, sunt comunicatele ce le auzim la radio, anume: înaintarea masivă a trupelor rusești. Postul de radio București, vorbește de lupte încrâncenate între Germani și Români. La fel, de bombardamente violente asupra Capitalei. Aceste știri se dezic, aceste vești alarmante nu pot să ne zgudue. Și din nou, încă un adevăr: armatele ruse au trecut Prutul și înaintează rapid spre București.

Ce-mi rămâne a face?

Sunt responsabilă de toți cei ce mă înconjoară, deasemeni de material. Să aștept încă?. . . Dar ce?. . .

În fugă, iau un avion și în zbor la cel mai jos nivel posibil, mă îndrept spre poalele Carpaților, unde se găsește o bază aeriană al cărei Comandant, îmi este un bun cunoscut. Știind că el a trăit atâtea situații critice, eram sigură că îmi va putea da un sfat.

Zbor la joasă înălțime. Avionul se pierde printre coloritul arborilor. Curenții de deasupra văilor îmi dau însă mult de lucru pentru a-mi putea ține direcția. Linii argintii brăzdează cerul. Mâinele mele se strâng pe comenzi.

Jumătate din drum fiind deja făcut, urc câțiva metri, pentru a evita un nod de cale ferată și la fel de a evita ca să fiu luată ca un punct sigur de vreun prea grăbit trăgător. Dar, abia am început virajul, când o zguduitură puternică mă deplasează cu avionul, cu riscul de a mă izbi de o colină. Si ce văd ? O gaură în parbrizul avionului și umbra unui avion ce urcă spre cer. Ca un robot alunec pe-o aripă și-mi așez avionul pe primul câmp ce-mi iese înainte. Instinctiv îmi ascund capul în carlingă și fără să mă mișc, ascult. Dar, în afară de zgomotul avionului meu, nu aud nimic. Să fi fost o halucinație? Nu ! Semnul realității este acolo.

Moartea, deci, a trecut pe lângă mine. M'apucă frica. O frică îngrozitoare, dar trebue să mă stăpânesc pentru a-mi putea relua zborul. Din fericire, restul zborului îl trec fără nici un alt incident. Insă, înainte de a ajunge la destinație, sunt martora unui spectacol dantesc. In aer se desfășoară sarabanda morții. Avioane, ca niște viespii furioase, urcă, coboară, scuipă foc, ca apoi să cadă și să se sfărâme de pământ. Flăcări și fulgere, străbat cerul. Si limbi de foc țâșnesc de pe pământ spre cer. Imi dau seama că sunt depozite de benzină și muniții cărora li s'a dat foc. O perdea neagră de fum se ridică de pe pământ spre cer. Germanii foștii noștri aliați, distrug totul cu o ură de necrezut. Avionul mi se balansează în toate părțile, dar nu-mi pot schimba direcția. Sunt ca o barcă în mijlocul mării bătută de furtună. Tai deci motorul și-mi așez avionul încăodată pe pământ.

Pe vine, sub o aripă a avionului, ca și cum ea ar putea să mă protejeze de pericol, îmi șterg cu mâna fruntea udă de transpirație rece și träesc un coșmar de nedescris.

După ce calmul a revenit, ies, ca să zic așa, din adăpostul meu. Dar, unde să mă duc acum, când văd bine că dezastrul s'a fost deja dezlănțuit peste tot ? !

Gândul că, o asemenea nenorocire s'ar fi putut întâmpla și în Câmpul nostru, mă determină a mă adresa primei persoane ce o voi întâlni. Și cel dintâi om pe care l'am întâlnit s'a întâmplat să fie un ofițer, cu un braț în bandaj, care, după ce i-am povestit odiseedda mea, m'a sfătuit cu o voce slabă de rănit: "reîntoarece-te și așteaptă".

Ce anume mai mult putea să-mi spună după toate cele ce se petrecuseră și se abătuseră asupra țării noastre într'un timp atât de scurt ? !

Tristă și dezorientată, am simțit atunci că omul este singura creatură din univers, capabilă să îndure asemenea situații neomenești. Alte cuvinte, nu găsesc. Imi iau deci drumul reîntoarcerii.

Ajunsă în Câmpul nostru, îmi dau seama că totul este calm. Nimeni nu-și putea închipui tragedia îngrozitoare ce se petrecuse atât de aproape de noi și pe care eu o trăisem între timp.

Am impresia că, dela plecarea și până la reîntoarcerea mea, a trecut o veșnicie.

Eu, deci, am scăpat ușor.

Dar, mă întreb, ce anume s'a întâmplat cu toți ceilalți din regiunile unde am văzut arzând avioane, depouri de benzină, muniții și clădiri? !

●

ISPRĂVILE LUI PĂCALĂ

Urmare din pag. 8

- Slugile dorm în grajd !

Și nu găseam așternut în casă. Nici cum n'o potriveam. Voiam bine dar ieșea rău. Ca cela din poveste, puneam petecul lângă spărtură. . . Dar, gândii, eu am făcut-o, eu s'o desfac și, mai mult mârâit, i-am spus tatii că vreau să mă duc înapoi.

- Unde?
- La Blaj !
- De ce?
- La învățătură. . .
- Las-o altora, măi copile, că nici ea nu-i de tine și nici tu nu ești de ea. Mai bine-i acasă, că, vezi și tu, mai ne dai o mână de ajutor, ții loc de slugă ș'apoi, ce mai tura-vura , îi tocmai cum îți place ție.
- M'am săturat și de oi și de ogoare, tată. . .
- Măi, da' repede te mai saturi ! Îi mult pân'te pornești, că de lăsat nu te mai oprești. . . Hai, bâta și drumul, că te-așteaptă oile !

Nici tu mâncare, nici tu fluer ciobănesc, nici dela oameni o vorbă bună și nici tu soare dela Dumnezeu. "Da' ce-s eu? Păi, să vă mai văd când mi-oi vedea ceafa, mânca-v'ar lupii !" Am lăsat oile în grija sfântului și, hai acasă.

- Ce-i cu tine, solomonarule? mă întâmpină soră-mea.
- Anică, eu mă duc înapoi, mă întorc la Blaj.
- Bună socoteală, dar, până una alta, n'ar fi bine să mănânci ceva? și, cât ai bate în palme, mi-a adus un vraf de plăcinte ninse de zahăr, apoi își văzu de rosturi pe-afară.

Pe când hulpăiam mai cu nădejde, ușa se trânti de perete și, clae peste grămadă, dădură buzna: fratele meu, Vasile a lui Pitea, Toader a lui Andronie, Valer și, printre ei, plop între nuele, tata.

- Bun prânzul și poftă mare ! Măi, măi ți s-o făcut de cafeiu? ! Bună alegere, numai că mâncările astea's pentru domni, iar tu. . . Ori, măi, nu cumva vreai să joci iar pe zicala noastră? !

Mi-am dus ochii în pământ. Tremuram.

- Tu zici, să n'avem vorbe mai târziu, copile.

Și, uite așa, nici tot ce spune popa dar nici tot ce face creștinul; ci mai lasă, rumâne; mai pune, jupâne; cu făgădueli de-o parte și cu îndemnuri de alta, gata târgul, m'am dus de unde am venit. Dar. . .

Dar a văzut cineva drac făcând biserici, măgar murind, țigani fără zdrențe și babe frumoase? Nu !

Apoi nici pe mine nu m'au putut înhăma la vreo ispravă de Doamne-ajută, că atâta îmi venea să pun mâna pe carte cât i mâții a bea oțet. Eu am fugit, eu m'am oprit; tot în pelița mea m'am găsit. . . Cu ochii după scorniri și cu mintea bătută de vedenii, începui colindatul satelor din jurul Blajului.

Mânăradea, cum se arată din hățișul pădurilor ce-o îneacă, o asemuiam unei cetăți învăluită în neguri. Din Veza îmi plăceau oamenii, că nu se osteneau să gate o vorbă nici dacă le-ai fi dat bunul lumii. . . "Un'mei, mă Ghior. . .?" - "Măc în pă 'cu ca' dup' lem' ". Iar celor din Cinfud, să nu le pomenești numele satului că țin post și ajunează pân'ce te lovește vreo boală. Apoi, dacă te mușca șarpele și intrai în Tiur pe vremea ploilor, ca să-l vezi dintr'un capăt într'altul, îți trebuia trei perechi de încălțări.

Așa erau satele, și fie de sufletu cui a pus parul acolo, dar oamenii. . . oamenii erau de pus la rană, primitori și darnici. Fetele au mijlocul strâns și pasul mărunt, iar feciorii poartă pălării ce abia se văd sub pana făcută dintr'o mușcată întreagă. Așa erau satele și așa i-am văzut pe oameni: știu că întreg jurul vedea și auzea cu ochii și cu urechile Blajului, iar ceasul din turnul mânăstirii măsura timpul pentru amândouă Târnavele.

Pe când clasa noastră. . . abia avea câteva hărți moarte și trei rânduri de bănci strâmte și roase. . . Ba, să nu mint, mai avea ceva: un dulap cojit și plin de cărți, biblioteca noastră. Ce lume ! ! L'am găsit pe Esop. Apoi am dat peste "Povestea vorbei" și "Povestea unei coroane de oțel", iar în "Războiul nostru pentru Independență" mi-am găsit omul, pe Vasile Grăunte. Ce inimă și cât era de cumplit !

Câți în acea carte, unul cu altul, tăiau în Turci ca'n iarbă, dar nici unul n'avea ceeace avea prietenul meu, care, știe-l bunul Dumnezeu cum făcea, nu era încruntat niciodată și, când îi venea cheful, chiuia de nu se'mai auzea nici tunul; și, cât ce sfârșea un atac, își bătea picioarele, cânta și pocnea din degete parc-'ar fi fost la clacă. Bine ne mai înțelegeam și așa am fi dus-o mereu, dacă Turcul n'ar fi fost mișel. . . Dacă nu-și descărca pistolul în inima prietenului meu tocmai în momentul când acesta, văzându-l rănit, voia să-i dea o gură de apă și să-i spună o vorbă de pace. Rău m'a durut moartea lui Vasile Grăunte și am plâns de-asupra cărții.

Lumea însă îi mare și oamenii de omenie nu s'au sfârșit, mi-am zis, și, pornit în căutarea unui semen de-a lui Vasile Grăunte, prin mâinile mele nu trecură decât cărți anume alese.

Nu știu cât am măsurat acest gând nou, dar știu c'am croit-o dintr'odată. Ce mai în sus și în jos, că, vorba din bătrâni, nici din câine slănină și nici pită din neghină. . . Ce n'a scos mama din mine, nici dirigintele clasei, nici vlădica din Blaj și nici Ioana din Hulă nu puteau scoate. M'am lăsat în dorul lelii și, tras de ața mea, am sfârșit anul în fruntea cozii.

Toader IORAȘ

BEATRICE

Te am în vis, chipul tău este
închis ca noaptea'ntr'o poveste;
desigur, nu mai sunt și-i greu
ca să'neci luna'n ustubeu
căluții de la circ să-i faci
de jar mâncat de vârcolaci;
iar ursul grav, de pluș și ațe
pe când îl legănai în brațe
și-i dai să bea din biberon
l-ai botezat ca pe bunic, Ion.

Vitează, sprintenă, vei sări într'unpicior
vei râde'n hohote de maimuțoiul chior
vei regăsi târziu prin vechi hârtii
doar litera pe care ai învățat să scrii,
săracă, singură, un fel de strae de boem
o literă ca creanga frântă în M;
apoi schiloadă, zvârlită, vei uita păpușa
și peste chipul meu vei semăna cenușa;
dar, noaptea, de vrei privi pe cer cum stele cresc
să știi, de sus, din zborul sideral, îți mulțumesc !...

Ioan I. MIREA

CRONICI

Literare-Artistice-Culturale din exil și din țară

NICOLAE LUPAN

PLÂNSUL BASARABIEI

EDITURA CARPAȚII
MADRID
1981

Citindu-l pe Alecu Russo am fi tentați să-l considerăm afiliat generației lui M. Kogălniceanu deci moldovean prin destin și luptă. Lucrul ar fi adevărat numai dacă nu am uita originea lui din țara dintre Prut și Nistru, Basarabia. Cât de *puternică* este această apartenență a lui A. Russo, o putem încăodată constata din cartea Plânsul Basarabiei scrisă de basarabeanul Nicolae Lupan, coborînd direct, după cum vom vedea, din tactele majore de simfonie a neamului, a Cântării României.

Referindu-ne la conținutul operei ea ne vorbește de istoria Basarabiei dela originile ei până în zilele noastre. Se începe cu țara daco-romană a lui Decebal și Traian, citându-se din Constantin Moraru, parohul bisericii Sfânta Paraschiva din Cernăuți, cum că Dragoș Vodă descălecând din Maramureșul Ardealului a întemeiat statul Moldovei întins între apele Moldovei, Siretului, Nistrului și Marea Neagră, capul de bour reprezentând pecetea- stemă a țării. După vremuri eroice aparținând cetăților de pe Nistru, Hotinul, Soroca, Orheiul, Tighina, Cetatea Albă și domniilor lui Ștefan cel Mare, Mircea cel Bătrân, Mihai Viteazul, în 1812 începe robia rusească întreruptă triumfal prin eliberarea din 27 Martie 1918 de sub conducerea lui Zamfir Arbure, Pantelimon Halippa, Anton Crihan și Ion Păscăluță. Dar "hora euforiei de neuitat a celei a doua mari uniri" n'a durat decât 22 de ani. In 1940 Rusia bolșevică ocupă din nou Basarabia, autorul regretând că n'a fost urmat exemplul Finlandei și nu s'a rezistat: "Unde este vitejia dela Lipnic? E imposibil oare un șiretlic ca cel din Codrii Cosminului? Să nu mai existe un braț ca cel al lui Ștefan Voevod? Ce turmă amorfă ! Ce robi ai burții și liniștii personale !. . Scoate, Doamne, pre tot basarabeanul din cercul preocupărilor individualiste și pornește-l pe calea înfruntării dușmanului nostru de moarte din răsărit !"

In 22 Iunie 1941 luptând alături de nemți, pământul strămoșesc este din nou eliberat, ca în 1944 să cadă, până astăzi, vândut de boerii cu psihicul infirm, slugii dela Kremlin, la Yalta.

Fostul redactor-șef al radio televiziunii republicane din Chișinău și directorul filarmonicii, N. Lupan, se referă, ca un bun cunoscător, mai ales la acești ani de sclavie bolșevică ai sfântului ogor basarabean și ai oamenilor lui, stane de piatră dar îndoielnici, ca sub furtună crengile de tei.

Călcând în picioare orice urmă de libertate a poporului român din Basarabia, rușii transformă țara într'o colonie luându-i fără cruțare toate bogățiile, populând-o cu lifte straine, daco-romanii băștinași fiind considerați moldoveni, la cei din Basarabia adăogându-li-se și cei din țara fagului a Bucovinei de Nord și a ținutului Herța. Se interzice orice fel de activitate culturală înafară de cea sovietică și comunistă, porturile dela Mare și Nistru sunt trecute Ucrainei, astfel desnaționalizarea să se dezvolte mai aceelerat și eficace. Basarabia numai are ca port decât Giurgiuleștii, nume cu adânci chemări românești.

Vechile așezăminte ca mânăstirea dela Vărzărești a lui Alexandru cel bun, mănăstirile dela Jabca, Curchi, Condrița, Saharna, Rudi, Suruceni, Tabara și încă cel puțin 1000 de biserici mai ales cele de lemn dacă nu au ajuns distruse au fost devastate de păgâni și nu rar transformate în muzee ale fostilor ilegaliști, alteori în săli de degustare a vinurilor, depozite, dacă nu în hulubării sau ciorării. Nici mormintele nu au fost scutite de jaful dușmanului dispărând pe vecie locul de veci al lui Aron Pumnul, al familiei Hurmuzachi, Donici și al altora, cavoul lui Constantin Stamati-Ciurea din Caracuseni cunoscând o regretabilă descompunere.

Impotriva acestui proces de anulare, poporul furat de doina, cântecul și arta sa, moștenită din trecutul îndepărtat al părinților, rezistă prin puterea credinței mărturisită în casele lor după uși și ferestre zăvorîte, amintind vremurile de prigoană ale primilor creștini.

In fața unor astfel de condiții exterminatoare amintindu-și de vorbele lui Samuil Micu sau de cele ale lui T. Cipariu autorul consideră că limba constitue cel mai valoros bun al unei națiuni, păstrarea ei, îi asigură viitorul, o salvează dela pieire, chiar și atunci când ea este încorsetată în patul îngust al alfabetului cirilic. Vom deduce așadar că poezia lui Alecu Mateevici Limba românească reprezintă un fel de Deșteaptă-te Române al spațiului mioritic basarabean.

Impresionează cultul statuii lui Ștefan cel Mare dela Chișinău cât și umorul arătat pentru fapta acelora care după ce au topit clopotele vechi ale Chișinăului au regretat gestul, fiind vorba de tunurile capturate dela Turci în războiul din 1877. La Herța statuia lui Gh. Asachi a dispărut peste noapte ea nemai existând decât în inimile fiilor săi.

Oprindu-mă aici cu relatările cronicii în continuare trebue să remarc că N. Lupan nu descrie datele istorice așa cum suntem obișnuiți să le citim, în limbajul cel rece și științific. Este prea aproape de evenimente, prea le simte puternic răsfrânte în ființa lui pentru a se distanța de ele. Deaceea când își pune rândurile pe albul hârtiei, cu pana muiată în sânge, nu poate să-și oprească jalea și plânsul. De-aici tonul amar al epopeii tragice, unul ce nu-și găsește asemănare decât, după cum dela început am spus-o, cu melodia de litanie sfântă a Cântării României de Alecu Russo.

Ca și în aceasta, durerea nu ajunge la disperare vroind să fie și un suiș, se obiectivizează, ia timbrul profetic al psaltirii și al cărților sfinte, idealul țâșnind ca în rugăciuni din cristelnițele lacrimilor, mai curat, mai luminos: "N'am avut curajul să murim "prin sabia" asupritorilor, cum ne-a lăsat cu limbă de moarte Stefan Voevod, decât să fim "privitotori impilării și ticăloșiei" tale, pământ nistrean. Va veni însă o zi când ne vom spăla rușinea cu paloșul răzbunării ! Si ziua aceea o așteaptă tot românul de bună credință."

Se știe că Bălcescu pentru a împrumuta și mai mult un caracter biblic Cântării României, izvorît de undeva din începuturile istoriei Românilor, afirmă în prefața cărții că ar fi găsit-o într'o mănăstire la un călugăr bătrân, el fiind și cel ce a scris-o, înțelegându-se sub inspirația duhului sfânt al evanghelistului trimis de Dumnezeu, ocrotitorul nației române.

Impărțindu-și discursul istoric în scurte capitole, adevărate cânturi, N. Lupan, iar ne amintește de stilul lui Russo, Nicolae Bălcescu, mult timp considerat autorul Cântării României cât și de unele scrieri ale inspiratului Nicolae Iorga.

De A. Russo cel din Amintiri, copil pe malul Bâcului, sau de Bălcescu în nemuritorul tablou al Transilvaniei din Românii supt Mihai Voievod Viteazul, se mai apropie N. Lupan când își cântă ca un lăutar al sentimentului, meleagurile țării sale: "Căci este oare pe planeta noastră un ținut mai mândru decât al tău? Cu codri mai falnici, câmpii mai mănoase, livezi și podgorii mai întinse, cu ape mai limpezi și cu un trecut demn de numele de poartă a creștinismului și civilizației, nume, pe care l-ai purtat în timpuri de cea mai grea încercare !. . ."

Deci N. Lupan își leagă mesajul de generația din 1848 a lui Russo, Bălcescu, Kogălniceanu, Alecsandri și nu mai puțin a lui J. Michelet și Ed. Quinet, mari prieteni ai poporului român.

Si peste toți domină luceafărul poeziei noastre, spaima de astăzi a rușilor, Mihai Eminescu, enunțând printre altele, cuvintele celebre puse ca motto a cărții: "A rosti numele Basarabia e una cu a protesta contra dominațiunii rusești."

După umila mea părere activitatea generației din 1848 nu se poate reduce la formula romantismului desuet. In Cântarea României de pildă căutându-se mai mult influențele lui Lamennais și Mickiewicz decât cele venite din inspiriația proprii trăiri. Astfel de judecăți pot subscrie inșii unei societăți libere, prea libere și moderniste, așa cum pot fi considerați în timpul lor, un Lovinescu sau Călinescu la noi.

In esența lui, romantismul pașoptist este o anumită formă de luptă pentru libertate prin poezie, actuală deci oridecâteori omul și-o pierde. Nunumai scrierea lui N. Lupan este o demonstrație a acestui punct de vedere dar și poetica lui Aron Cotruș cu tot expresionismul ei se arată mai apropiată de crezul pașoptist decât de cel contemporan pierdut în blazare.

Ca orice operă cu iz mesianic și cea a lui N. Lupan vrea să cucerească, să-și facă prozeliți, adresându-se fraților săi astăzi în robie, nouă celor de peste hotare și nu în cele din urmă generațiilor viitoare, cartea fiind dedicată copiilor săi, Victor, Mariana și Petrică.

In ce mă privește cred că sunt unul din masa celor mulți, complet stăpânit de durerile de azi și speranțele de mâine, ale Românilor din Basarabia.

N. Lupan își începe și își sfârșește cartea cu aceleași rânduri, circumscriindu-și simbolic drumul vieții pământești sub soarele unei țări a cărei definiții vom fi obligați s'o reținem de-acum înainte: "Iți purta pe vremuri numele întreaga Țară Românească -dela Ban Basarab până la Radu Serban, prin Tahomir, Alexandru, Dan, Mircea, Laiot, Matei si tot așa până în secolul XVI. Ca apoi să devii simbol și stindard al românismului în fața nedreptății și intemperiilor din răsarit."

S'ar găsi oare un Român cu suflet cinstit să nu pună mâna la steagul românismului înălțat din acest Plâns al Basarabiei, ecou nobil al Cântării României?

Ovidiu VUIA

APEL

S'a pus în lucru o carte nouă ! Este vorba de tipărirea unui important număr de poezii compuse în închisorile din România, în cea mai mare parte inedite.

Este greu de spus în câteva rânduri, ce reprezintă pentru cultura românească această colecție. Va fi sarcina celui care este însărcinat să o prezinte cititorului.

Foști deținuți politici ajunși în lumea liberă, cele mai multe din publicațiile exilului, strădania colaboratorilor noștri și a altor români anonimi, dar mai ales neobosita grije și insistență a Dlui Zahu Pană, responsabilul acestei ediții, face din această colecție cel mai scump tezaur, tot ceeace sensibilitatea poeților a putut să traducă în vers și să transmită în afara zidurilor închisorilor.

Cei care doresc să intre in posesia acestei cărți, să se facă cunoscuți cât mai repede.

Cheltuelile tipăririi trebuesc acoperite. Noi nu dispunem de fonduri și numărul exemplarelor va fi limitat. O parte din volume vor fi trimise - bineînțeles gratuit- instituțiilor importante sau celor care se ocupă cu problemele românești.

Lucrarea nu are deci caracter comercial. Fiecare poate contribui cu o sumă în raport cu posibilitățile lui, dar oricum costul unui exemplar va depăși suma de zece dolari USA. Subscripția rămâne deschisă tuturor.

Numele celor care vor contribui vor fi publicate, cu sumele respective în cadrul cărții. Anonimatul va fi respectat la cererea celui ce nu doreste să-i apară numele.

Banii vor fi trimiși pe adresa "CUVANTULUI ROMANESC" cu mențiunea specială "Pentru POEZII DIN INCHISORI".

Sperăm că acest Apel va găsi ecoul obisnuit la toți cei care nu vor să uite suferințele celor trecuți prin iadul închisorilor.

Cuvântul Românesc

DIALOG ÎNTRERUPT

- la plecarea fratelui Ioan Cușa dintre noi -

Horia STAMATU

Sufăr grozav și în același timp imi vine să mă tăvălesc prin iarbă. E o primăvară extraordinară pe aici. Adeseori mă cred în Dobrogea mea.
IOAN CUSA, scrisoare din Eygalieres (Provence), 14 Aprilie 1981

In ziua celui mai ușor aer
să ne rupem de grijile grele
când în cerul dintr'o lumină
la Inălțarea Domnului
se topesc toate poverile
și să ne apropiem
purtați de toată liniștea din noi
de cei ce ne veghiază
cu sfânta cu dreapta cu nestricata
eternă tăcerea din care nasc
vorbele vorbirilor noastre

Numele tău a fost Ioan
și te-ai născut în zodia Peștilor
sub semnul lui Hristos

Prin munții roși de vremi ai Dobrogei
unde au ajuns înaintașii tăi
veniți din Pindul strămoșilor
ți-ai păscut în copilărie oile visului
răpit cu duhul între cer și mare
iar după o viață
ai poposit și tu
pe totdeauna în pământul Provenței
aproape de palatele pontifilor
care au fost odată fugari ca și tine

Dar când ți-ai lăsat oasele
în acest pământ
te-ai ridicat mai sus de munții Dobrogei
ca să ajungi la Patmosul ceresc
pe care ți-l pune la picioare
cel ce ți-a dat numele
și a fost ucenicul mult iubit
al celui numit în taină de oameni
cu semnul peștelui

Dintr'un Martie al venirii în lume
până în Mai la ziua adormirii
a trecut timpul
cel mai diafan al anului
în care se încredințează pământului
speranțele întregului an ce vine
când bobul este îngropat
ca să moară până încolțește
și scoate la lumină
firavul firicel
ce va ajunge recolta oamenilor

Tu Ioane erai
o neistovită fântână de voioșie
și oile din visul copilăriei tale
au ajuns fapte împlinite
pentru bucuria celor din jurul tău
întru memoria spiței și obștei tale

din Pindul străbunilor
și din Măcinul casei părintești
până la Alpii Maritimi
si tot mânând oile visului tău
dintr'o țară într'alta
ele au crescut turme aeve
și acum au plecat cu tine
din pajiștea ierbii aurite
de soarele Provenței
din țara trubadurilor
și a iubirii curtenitoare
și a jertfelor ultimilor puri din Albi
ați plecat mai departe
dincolo de orbita devenirilor
la izvoarele răcoritoarei eternități

Depănându-mi gândurile
iată că mă prinde un dor
de ostrovul minunilor
unde s'a desvăluit
celui mai iubit dintre ucenici
taina lumii dela sfârșitul timpurilor

Ce au semănat oamenii
seamănă cu ce a semănat Domnul
pentrucă ei sunt sămânța cu două roduri
în pământ si în cer
și altă sămânță de felul acesta
nu mai este în afară de ei

Când pierde cineva un frate
străinătatea acestei lumi
i-apare înfricoșată
pentrucă ducându-se ce avem aproape
în această lume a îndepărtaților
încetul cu încetul ni-se face
tot mai străinătate
până la recolta cea mare
a Domnului

De mulți ani și lungi avem nevoe
până când desprindem
în raza cugetului nostru
frumusețea aproapelui
pe care el o crește dela naștere la moarte
ca s'o vedem și s'o iubim

De aceea cu oricare
dintre apropiații care ni-se duc
spre cerul ascuns de dincolo
al îndreptățirii noastre aici
al liniștirii noastre
în această vraiște
a povestii ce se povestește singură
în suferințe și prăpăduri

Dar viața noastră
are și cealaltă parte a lumii
pe care se adună urmele
tăiate de necazuri dureri și griji
nevăzute de ochii pământești
și apropiații ce se duc
sunt trimisii noștri
să șteargă acele urme
să ne întâmpine seninul
când vom veni și noi

Când fulgerat de aceea fără nume
pentrucă e nimic
față de tot ce este aici
te-ai rupt dintre noi
mă întreb dacă erai împăcat
și fruntea ta fusese atinsă
de inefabilul Consolamentum
pecetea iubirii ce nu se șterge

Poate că suntem
și tu erai și așa rămâi între noi
o mână de oameni pe care-i leagă
nicio dare sau luare a chiriei
pe spațiu pe unelte sau pe timp
și nu au să-și dea
nicio dijmă sau dobândă
si chiar când sunt despărțiți
în spațiu și vreme și treburi
împrăștiați în atâtea țări și orașe
rămân mereu legați
chiar și ani de zile fără cuvinte
de acea lumină ce adună frații
să vadă unul printr'altul dincolo
să guste din privelistea păcii
și din seninul iubirii
care înalță oamenii
mai presus de toți zeii pământului
și mai încolo de toate puterile
ce fac și desfac nodurile
turburei precarei
și apoasei noastre istorii

Ai înfruntat îngrozitoare suferință
așa de frumos așa de bărbat
că n'ar fi bine să stricăm frumusețea
cu vaete cu bocete
cu melancolii căldicele
după cine știe ce nimicuri

Morții noștri sunt permanent cu noi
ce înconjură lumea
și nu a fost înfrântă
nici de ucigași
nici de robii răii credințe
nici de mofturoși
încruntați la mărunțișuri
morții noștri sunt piaza bună
ce ne însoțește pașii
pe o ghiață subțire
sub care clocotește haosul
de care tu ai scăpat
prin grația unei clipe care este
adevăratul nepieritorul
Consolamentum

Ai iubit mult
această limbă liberată de plumbul
comunicațiilor utilitare
ai iubit limba în care vorbesc
cântecul și basmul
și cu dorul ei neîntrerupt
ai trecut dincolo de tot ce pot să spună
și cântecul și basmul
și chiar gândul în clipa încolțirii lui
în limba ce e în afară de orice limbă
vom vorbi mai departe
până când vom da față cu față
pe totdeauna
în Patmosul ceresc.

SALON LITERAR

de Dumitru STÂNCESCU

"MIȘTOCRAȚIE"

Unul dintre cei mai mari parveniți literar-social ai ocupației după 1944, se plânge în "România Literară" din 4 Iunie 1981, că până chiar și noua serie de responsabili ai învățământului superior este în simțitoare pierdere de stil, și arată cum o Conferențiară dela Universitate declară fără nicio pudoare că dacă ar vedea o magnolie într'un parc, ar spune oricând că floarea este "foarte misto". Literatul care se sperie, pe bună dreptate, de circulația tot mai intensă a unor termeni ca "nasol", "misto", "gagică", "gagiu" dă însă alarma prea târziu. Pentrucă și el este unul dintre cei care au dat tot ajutorul moral la fabricarea din retorta comunistă a "omului nou", care prin felul lui de a se manifesta, apare din nefericire cam. . . "nasol". Sensibilul literat, de altfel foarte grobian de felul lui, declară că privește cu mândrie edificiile "realizărilor socialiste", care înlocuesc șandramalele mahalalelor, dar, zice tot el, "desființată edilitar, mahalaua a găsit în sine însăși suficiente resurse, în toate felurile, pretutindeni. Stați și priviți cine iese după miezul nopții dela Athenee-Palace, fluerând după taximetre: numai gagice și gagii". Pe cine vrea să prostească acest fals "căzut din lună"? Din primul moment al ocupației, toți "producătorii scrisului" s'au angajat să-și dea concursul nelimitat și intermenii cei mai "patetici" la "trasformarea omului și a societății", ceea ce s'a făcut, prin cele două forțe conjugate: pe de-o parte tot ce era scris, presă, literatură, teatru, plus filmul, și pe de altă parte toate polițiile înființate pentru "cucerirea și apărarea puterii populare". Năzuroșii "spiritului" de azi, au lucrat mână în mână cu toată liota milițiilor, securităților și a respectivilor torționari, pentruca să se ajungă la "omul nou", pregătit de "cultură" împreună cu torționarii, la Pitești, Gherla, în toate închisorile, lagărele beciurile tuturor polițiilor. Așa s'a ajuns la "omul nou", lipsit de orice credință, tradiție, respect de vreo valoare. Pe acesta au jurat "angajându-se" cei din tagma rafinatului dela "România Literară", care este și "academician" al Academiei R.S.R. Doar că fotoliul acestui academician și al altor zeci, a fost instalat pe un fundal de crimă și orori neînchipuite, așa că ne întrebăm în ce măsură cel ce scrie așa de revoltat la revista citată, este cinic sau pur și simplu ramolit în ultimul hal. In orice caz etnolog nu este mai mult decât "om onest", ceea ce nu e deloc. De aceea nici măcar nu știe cu ce "limbaj" are de-a face. "Gagiu" în țigănește nu este masculinul dela "gagică", termen țigănesc depreciat pentru "albe", ci înseamnă ne-Țigan, așa cum "ghiaur" înseamnă ne-musulman. Că "academiciureala" reseristă s'a făcut cu ignoranți nu e de mirare, așa este revoluția, dar nu mai puțin acești "gagii" au pierdut controlul vorbirii normale. Dar nu ne pasă de "gagii", ne pasă de lumea românească normală, pe care acești perversi au aruncat-o într'un violent proces de spurcare sistematică și a sentimentelor și a expresiei lor. Aceasta este opera "gagiilor" dela Academia R.S.R., care treizeci de ani și-au dat concursul nelimitat pentru a face eternă "REPUBLICA MISTOCRATIEI".

ÎNCĂ UN SPONTAN CU ÎNTÂRZIERE

Un nou protestatar adhoc; dinscoala "adrian-păunesciană", pe nume Mircea Dinescu, este pus îndiscuție în revista "FAMILIA", din Mai 1981, într'o recenzie semnată Al. Cistelecan. Merită să cităm un pasagiu din această recenzie, care e alături de obiectul ei, dar dă pe față năduful recenzentului: "Lumea morală a poemului e o lume alienată, de cumplită filistenie, în care formele răului devin tot mai rafinate și mai subtile. Semnele umanului sânt răstălmăcite iar desumanizarea proliferează sub înfățișări monstruoase, mereu mai savante: confesorul însuși, ca simbol al încrederii și al comuniunii spirituale, a devenit delator. Fariseul zelos și licheaua jovială au distrus iluzia prieteniei și au transformat regimul moral într'o cloacă a viciilor și într'un infern al spaimei și insecurității. Suspiciunea și delațiunea au substituit încrederea și afectivitatea reversibilă, alterând ultimele rezerve ale siguranței și demnității umane. Un ochi atotvăzător este ațintit permanent asupra ființei iar intimitatea nu mai constitue nici ea un spațiu de refugiu (. . .) De altfel, nu există nici un spațiu de refugiu și nici măcar iluzia lui. . .". Această descriere, cu totul remarcabilă prin concizie, a "societății socialiste" nu este însă opera poetului discutat, ci a recenzentului care își descarcă sufletul cu această ocazie. Autorul recenzat scrie așa fel, încât nu se știe bine dacă se află în "societatea lagăr de concentrare" a comunismului, sau undeva prin așa zisa "societate de consum" a "capitaliștilor". Această lipsă de precizie, penibilă pentrucă în definitiv societatea-lagăr de concentrare n'a ajuns niciodată să "consume" destul, pentruca poeții ei să fie chiar desabuzați, este și ea o trăsătură de șmecherie a noilor "protestatari" acceptați de regim pe bază de nulitate a protestului. Ceea ce nu s'a întâmplat în cazul lui Paul Goma. "Protestatarul" Mircea Dinescu, poet slab de altfel, există doar în imaginația criticului, care trecând peste faptul că nu are niciun citat pe care să se bazeze, prezintă din propria experiență amară caracteristicile morale ale "societății-lagăr de concentrare", dând astfel la iveală merite mult superioare literaturii discutate. (Cartea lui Dinescu este intitulată foarte "adrianpăunescian": "democrația naturii", ceea ce criticul, pentru a înțelege el însuși ceva, traduce prin "denaturarea democrației", care efectiv este comunismul, doar că poetul habar nu are). ■

BISERICA CREȘTINĂ

NEVOIA CUNOȘTINȚEI DE DUMNEZEU

Sergiu GROSSU

Creștinismul, ca trăire a comandamentelor Evangheliei. ca duh misionar de respirație universală, reprezintă forma superioară a slujirii umanității, prin "lupta cea bună" împotriva "întăriturilor" păcatului din lume: răsturnând "izvodirile minții și orice înălțime care se ridică împotriva cunoștinței lui Dumnezeu" (2 Cor., 10.4-5) și îndepărtând din țară "toate fiarele sălbatice" (Ezechiel, 34. 25): militând în permanență, din toată inima, pentru instaurarea unei orânduiri echitabile, în care "pruncul de țâță se va juca la gura bortei năpârcii și copilul înțărcat va băga mâna în vizuina bazilicului", și așteptând, cu neclintită convingere, ca pământul interminabilelor traumatisme și contradicții politice, să se umple de "cunoștința Domnului, ca fundul mării de apele care-l acopăr" (Isaia, 11.8-9) .

A fi creștin înseamnă a fi misionar. A fi misionar înseamnă a fi un aprig luptător al Evangheliei, un "bun ostaș al lui Hristos", care "nu se încurcă cu treburile vieții", ci se luptă "după rânduieli" (2 Tim., 2.3-5) cu existența efectivă a plăsmuirilor apocaliptice ale acestei vieți, în centrul căreia domină Măria Sa Păcatul. Să nu uităm că dacă "neprihănirea înalță pe un popor", în schimb "păcatul este rușinea popoarelor" (Proverbe, 14.34). Din cauza păcatului, o "cetate", respectiv o țară, ajunge "îndărătnică și spurcată", ba chiar "plină de asuprire", pentru că n'ascultă "de niciun glas, nu ține seama de mustrare, nu se încrede în Domnul, nu se apropie de Dumnezeul său" (Țefania, 3.1-2): pentru că "de la cel mai mic până la cel mai mare, toți sunt lacomi de câștig, de la prooroc până la preot, toți înșală" (Ieremia, 6.13). Din cauza păcatului, "cei ce povățuiesc poporul îl duc în rătăcire și cei ce se lasă povățuiți de ei sunt pierduți", pentru că "răutatea arde ca un foc care mănâncă mărăcini și spini", și "fiecare jăfuiește în dreapta și rămâne flămând, mănâncă în stânga și nu se satură. . ." (Isaia, 9.16,18,20)

Lupta noastră nu trebue să fie o luptă defensivă, în care inițiativa aparține forțelor insurecționale ale răului social, infiltrate în firavul și fracționatul sistem de apărare al instituțiilor creștine dezorientate. Nu trebue să adoptăm tactica eronată a expectativei războinice sau a neîmpotrivirii la rău, justificându-ne pasivitatea militară prin faptul - incontestabil, de altfel - că "Dumnezeu este adăpostul și sprijinul nostru" (Ps. 46.1) și că oricine atacă fățiș sau indirect "încercarea sau lucrarea" lui Dumnezeu, luptă, pur și simplu, "împotriva lui Dumnezeu" (Fapte, 5.38-39). Din contră. Natura intimă a misionarismului creștin, de netăgăduită operativitate socială, este lupta ofensivă, continuă și simultană: dintr'un punct de vedere, o luptă distructivă, de demascare, de combatere și de anihilare a răului individual și colectiv; din alt punct de vedere, o luptă constructivă, de orientare, de creștere și de zidire a unei societăți mai bune, cu oameni noi și, ca atare, cu structuri noi, cu forme de guvernământ ideale.

Să nu neglijăm, o clipă măcar, actualitatea "îndoitului păcat" al lumii creștine, despre care ne avertizează Dumnezeu, prin pana inspirată de Duhul Sfânt al proorocului Ieremia: "Căci poporul Meu a săvârșit un îndoit păcat: M'au părăsit pe Mine, Izvorul apelor vii, și și-au săpat puțuri, puțuri crăpate, care nu țin apă" (Ieremia, 2.13). Deci, la baza răului social se găsește, inevitabil, în toate împrejurările, dubla culpabilitate umană: Intâi, renunțarea la izvoarele primordiale, la Dumnezeul cel viu și adevărat care este "Izvorul apelor vii", la principiile directoare ale Evangheliei lui Isus; și, în al doilea rând, săparea unor puțuri proprii - "puțuri crăpate, care nu țin apă", sau a căror apă stătută, întocmai apei din fântâna lui Iacov, nu potolește setea inimii și a minții, eterna sete de veșnicie a sufletului omenesc, respectiv căutarea unor modalități personale de viață, rezolvarea problemelor spirituale și a conflictelor social-politice prin soluții profane limitate, contradictorii și, în consecință, imperfecte.

Luând în considerare "îndoitul păcat" de care se fac răspunzători, în primul rând, copiii lui Dumnezeu, o mișcare creștină valabilă va duce o îndoită luptă cu mobilurile îndoite ale păcatului. Și anume, va lupta să propovăduiască Evanghelia celor înstreinați și potrivnici, să pregătească întâlnirea păcătoșilor lumii cu Dumnezeu și, luptând împotriva Răului - urând Răul și iubind Binele - va face "să domnească dreptatea la poarta cetății" (Amos, 5.15). Fiindcă, adăpându-se din "apa vie" a Cuvântului și trăgându-și puterea din "Izvorul apelor vii", luptătorii creștini vor putea năvăli "pe porți" în toate cetățile, în toate sufletele, în toate clasele sociale, în toate compartimentele vieții publice, conform îndemnului: "Treceți, treceți pe porți! Pregătiți o cale poporului! Croiți, croiți drum, dați pietrele la o parte! Ridicați un steag peste popoare!" (Isaia, 62.10) In numele lui Isus, ei vor dărâma, cu loviturile "ciocanului" lui Dumnezeu sfărâmător de stâncă - Biblia - "puțurile crăpate, care nu țin apă." Și steagul dragostei universale se va înălța peste țări și popoare, răspândind prin noi, ostașii Domnului, "mireasma cunoștinței Lui" (2 Cor., 2.14). Răspândind-o, cu entuziasmul nădejdilor ce se vor împlinite, pe toate căile largi ale pierzării, pe toate drumurile cu bolovani ale naivelor strădanii omenești, în vederea triumfului, prin reformarea întocmirilor sociale depășite și prin spiritualizarea umanității.

***

Examinând, cu atenție, mersul ascendent al istoriei în ultima sută de ani, cu alte cuvinte în perioada celor mai efervescente și mai fertile mișcări misionare, constatăm îngrijorătoarea evoluție politică a marxismului anticreștin-obiectivată într'o serie de revoluții proletare săvârșite sau pe punctul de a se săvârși - față în față cu creștinismul reprezentat de o Biserică subminată de anacronisme și involuție spirituală, absentă pe câmpurile de luptă ale imperioaselor aspirații sociale și, de multe ori, indiferentă la "nevoile grabnice" ale oamenilor de pretutindeni.

Eșecurile Bisericii creștine de aici pornesc: de la "nevoile grabnice", despre care vorbește apostolul Pavel (Tit, 3.14). Dacă am pierdut o luptă, dacă mulțimile se leapădă de Isus și-L izgonesc din viața și preocupările lor cotidiene, ca odinioară norodul din ținutul Gherghesenilor, dacă o bună parte din cei "trudiți și împovărați" apelează la mântuirea promisă de Marx, Lenin sau Mao Tze-Dun, refuzând adevărata mântuire a lumii în Isus Hristos, nu există decât o singură explicație: neglijarea sau subestimarea "nevoilor grabnice." Ba chiar, înlocuirea "nevoilor grabnice" ale societății maladive cu "nevoile grabnice" confesionale, mai bine zis cu "interesele grabnice" ale feluritelor misiuni creștine, lucrând prin felurite și opoziționiste asociații și organizații practice.

"Lupta cea bună" a credinței active și-a iubirii integrale este lupta determinată de "nevoile grabnici", care nu sunt altceva decât nevoile concrete, presante și esențiale ale unui anumit moment, într'o anumită localitate sau regiune. Aceste "nevoi grabnice" - spirituale sau materiale - trebuesc depistate, date în vileag, infirmate în mecanismul satanic și recrudescent al cauzalității lor devastatoare și, în ultimă instanță, desăvârșit împlinite, pentru ca indivizii și comunitățile, scăpate de atracția paradoxală a unor mincinoase ideologii politice, să poată trăi, cu adevărat, sub semnul libertății, fraternității și egalității, venind la Isus, mergând după Isus și rămânând cu Isus în tot ce gândesc, simt și năzuiesc.

Nevoia grabnică prioritară - nevoie oarecum gnoseologică, purtând numărul 1 în ierarhia necesităților umane - este nevoia cunoștinței de Dumnezeu, după cum ni se descoperă în proorocul Osea: "Căci Domnul are o judecată cu locuitorii țării, pentru că nu este adevăr, nu este îndurare, nu este cunoștință de Dumnezeu în țară." Datorită acestei carențe fundamentale, "fiecare jură strâmb și minte, ucide, fură și preacurvește, năpăstuiește și face omoruri după omoruri" (Osea, 4.1-2).

In lumina revelației divine se pune întrebarea: ce trebue să facem și cum trebue să acționăm? Este suficient să ne împotrivim efectelor negative adineaori denunțate (minciună, furturi, desfrânare, opresiune, omoruri), ori, înainte de toate, se cade să luptăm împotriva cauzelor păcatului "în țară", dintre care cea mai importantă este ignoranța sau, ca să folosim expresia biblică "lipsa de cunoștință"? "Poporul Meu piere din lipsă de cunoștință", ne avertizează Dumnezeu (Osea, 4.6). Iar constatarea tragică a "pieirii" unei entități naționale, a unui popor, și înțelegerea exactă a factorului nociv cauzator, care este "lipsa de cunoștință", alcătuiesc coordonatele indispensabile ale succesului în lupta pentru soluționarea "nevoiei grabnice" a cunoașterii -- obârșie și resort ale oricărei prefaceri ulterioare, ale oricărei revoluții morale. Deoarece "cunoștința de Dumnezeu" este o cunoștință formativă, prin care reușim să ne cunoaștem pe noi înșine, iar cunoașterea eului propriu înlesnește cunoașterea non-eului, a aproapelui nostru, cu întregul său bagaj ereditar și cu toate nevoile sale "grabnice".

Nevoia spirituală a cunoștinței de Dumnezeu se împletește și se contopește cu a doua "nevoie grabnică", de astă dată de ordin material: nevoia de dreptate socială, de concordanță pașnică între "cei mari" și "cei mici", atât pe plan politic cât și pe plan economic, fără a prejudicia drepturile inalienabile ale omului și fără a hipertrofia datoriile cetățenești. Nevoia de dreptate inclusă, de altfel, în nevoia de cunoștință și impulsionată de forța potențială a luminii interioare, solicită, în mod cu totul deosebit, lupta misionarismului creștin și impune rezolvarea grabnică a inechităților strigătoare la cer. Căci plini de "cunoștința Domnului", oamenii se vor îmbrăca, pe toate meridianele, cu "hainele mântuirii" și se vor acoperi cu "mantaua izbăvirii" (Isaia, 61.10), și, până la urmă, dreptatea socială va domni la poarta fiecărei cetăți.

***

Nevoia cunoștinței de Dumnezeu se adeverește a fi, într'adevăr, o "nevoie grabnică" peste care nu se poate trece. Fiindcă numai cunoștința de Dumnezeu determină formarea unei conștiințe creștine care se dezvoltă pe măsura înaintării în cunoștință și a plinătății de pricepere, după ce Hristos a luat chip în conștiința omului penitent (Galateni, 4.19). Iar conștiința convertită, credincioasă adevărului, va crește "în toate privințele", ca să ajungă "la Cel ce este Capul, Hristos" (Efeseni, 4.15), devenind, în Hristos, o conștiință creștină. Nu o conștiință ortodoxă, catolică sau protestantă. Omul nu are nevoie de un simulacru de conștiință. Căci ar însemna să facem uz de paliativele credinței. Omul - și, prin om, societatea -

Continuare in pag. 13

PUTEREA SUPREMĂ A LUMINII

I. ADEVĂRATU

Cu mulți ani în urmă, la un post de radio italian, s'a spus despre Ruși, că au expus într'o cușcă un leu dresat și un miel, ca să dovedească lumii că până și animalele pot ajunge la "coexistență pașnică" dacă sunt dresate. Cușca era expusă într'un loc pe unde muncitorii treceau în număr mare spre locurile lor de muncă. Comentatorul dela postul de radio italian, a adăugat însă că "trecătorii nu știau că rușii, în fiecare dimineață puneau în cușca leului alt miel".

In comportarea tuturor oamenilor vicleni, putem observa o parte încântătoare a acțiunii, drept mască, menită să acopere o intenție rea, o uneltire ascunsă. După un oarecare timp, adevărul iese la lumină, mai ales după ce victimele încep să vorbească și să răspândească în jur adevărul adevărat.

Perioada în care cel rău poate să acționeze, este numai dela lansarea ideii sau teoriei captivante, până la cunoașterea dedesubturilor, care ies la iveală odată cu acțiunile practice ale celui viclean.

Aduceți-vă aminte ce încântați au fost unii oameni de propunerea lui Hrusciov când a vorbit la O.N.U. despre "dezarmarea generală și totală". Dacă vorbirea lui ar fi fost urmată și de faptă, astăzi bieții ruși nu ar mai avea niciun tun, nici o rachetă și nici un submarin. Puștile și mitralierele ar fi fost asvârlite în mare, iar Cehoslovacia, Afganistanul și atâtea alte țări dominate de ruși, poate că ar avea mai multă mâncare.

Intențiile ascunse ale rușilor, au ieșit la lumină. Pentru ei, comunismul nu este un scop ci un mijloc, prin care ar putea ajunge să cucerească și să domine întreaga lume. Pentru a le paraliza uneltirile, lumea liberă trebue să folosească fascicolele de lumină ale celor ce cunosc adevărul și să le proiecteze asupra simbolurilor folosite de ei, pentru înșelarea popoarelor lumii.

Simbolurile comunismului sunt cunoscute de toată lumea. Nu se cunosc semnificațiile politice ale simbolurilor, astfel că asupra lor trebue să proiectăm niște focare de lumină, pentru a fi văzute și înțelese de fiecare om.

1. Ce reprezintă secera ?

In toate dicționarele, este explicată astfel: "unealtă curbată, care taie dela bază". Iar a secera, însemnează "nu numai a tăia de la bază cerealele ci și a ucide oameni și animale dintr'o dată și în număr mare". Curbat, însemnează și strâmb sau cum este scris în dicționar: "linie care nu este dreaptă".

A nu fi drept, este a nu fi în conformitate cu dreptatea și cu adevărul. Opusul adevărului este minciuna.

2. Ciocanul, este astfel definit în dicționare: "unealta de lovire" sau "de deformare prin lovire" iar a sta ciocan pe capul cuiva, este "a stărui mult pe lângă cineva și a-l plictisi cu insistențele". Este exact ceeace se face în comunism prin așa zisa "îndoctrinare" care nu este altceva decât "lovirea insistentă a creerului" până la completa lui mutilare.

3. Culoarea roșie este culoarea sângelui. A vedea roșu, este explicat în dicționare, astfel: "a te înfuria, a te enerva foarte tare" așa cum se înfurie taurii sau curcanii când li-se pune în față culoarea roșie.

Iată deci, în câteva cuvinte, ce semnificație au simbolurile comunismului.

Clasa muncitoare trebue să fie înfuriată, să lovească, să verse sânge și să ucidă deodată cât mai mulți oameni.

Comunismul taie dela bază credințele, distruge valorile umane și capacitățile intelectuale ale popoarelor cotropite, neagă existența lui Dumnezeu și a legilor morale oriunde reușește să pătrundă.

Dacă de exemplu Dl. J. Carter, ar fi fost comunist și ar fi trebuit să aplice "doctrina minciunii" în America, trebuia totodată să-l aresteze pe Dl Reagan, să-i interzică propaganda electorală, iar pe colaboratorii lui, să-i ducă forțat "la muncă voluntară" și la cursuri de îndoctrinare , unde cei nesupuși să fie anchetați, adică ispitiți, apoi înviuiți și la urmă de tot să fie pedepsiți, oricât de buni ar fi.

După anii mulți și grei de teroare comunistă, nimic nu m'a impresionat mai frumos aici în America decât felul cum au decurs alegerile prezidențiale, schimbările și colaborarea strânsă și umană a foștilor președinți cu președintele nou ales.

Statele Americii, unite în cuget și simțiri , pot să înțeleagă unirea prin forță, preconizată de comuniști, pentrucă zecile de mii de glasuri, se fac auzite în această țară și mărturisesc sincer despre monstruozitățile săvârșite de comunismul rusesc oriunde a pătruns.

Repet că pentru ruși, comunismul este departe de a fi un scop. El este doar un mijloc, prin care ar putea realiza visul lor de veacuri, adică imperialismul sovietic.

Mijloacele de care ei se servesc sunt mai barbare decât ale celui mai feroce capitalism (Nanu).

Iată de ce miile și milioanele de oameni asupriți și deposedați de bunuri și de drepturi fug spre Occident, cu riscul vieții lor, zicându-și fiecare ceeace zic toți disperații, adică: "mai bine un sfârșit cu groază decât o groază fără de sfârșit".

La acest citat, mai putem adăuga și cuvintele pline de înțelepciune rostite de Goethe: "nimic nu este mai înspăimântător, ca ignoranța activă" sau cum spune Shakespeare: "Nu lăsați cerșetorul să se urce pe cal; că mână calul până îl omoară".

Ca să gândești astfel și ca să fi pus la adăpost de contagiunea mediocrității, pentru a deveni imun față de comunism, trebue să cunoști adevărul, trebue să iubești lumina cunoștinței, să deschizi măcar dicționarele ca să citești explicația unor cuvinte, nu să crezi orbește, ceeace spun agenții celui rău.

Lumina, în toate compartimentele și manifestările vieții, distruge întunericul. Ii puteți convinge și pe copii despre aceasta, ducându-i în locurile cele mai întunecate, cu o lanternă în mână. In clipa în care copilul a apăsat pe butonul lanternei și a apărut lumina, întunericul a dispărut. Dacă îl duceți pe copil în casă, luminată de becurile aprinse, și îi veți spune: "deschide ușa și ferestrele ca să intre întunericul" copilul va observa că întunerecul nu poate pătrunde. Experiența aceasta poate servi ca îndemn pentru copil să caute nu numai lumina propriu zisă, ci să înțeleagă mai târziu că ignoranța nu poate pătrunde unde strălucește lumina cunoștinței și că știința, cultura, moralitatea, au avut puterea supremă să distrugă întunericul, acolo unde au putut pătrunde.

Pe patul său de moarte, Goethe a spus: "Lumină, mai multă lumină" Să cercetăm deci toate lucrurile (cum spune apostolul Pavel) să dobândim lumina conoștinței, iar uneltirile ascunse ale celui rău, să le scoatem la lumină. Mai puternică decât armele de foc și mai eficace ca orice altă propagandă, va fi lumina, puterea supremă a Celui Prea Inalt, care a înzestrat Universul cu un Soare, iar Pământul l-a populat cu inteligențe superioare, care au născocit și perfecționat instalațiile de lumină, pentru alungarea întunericului nopții.

Răspândiți în lume lumina, demascați uneltirile viclene și opuneți-vă cu îndârjire celui rău" și el va fugi dela voi" (Iacov, 4-7). •

NEVOIA CUNOŞTINŢEI DE DUMNEZEU

Urmare din pag. 12

are nevoie grabnică de o conștiință cristocentrică, rod normal al întâlnirii omului cu Isus, în intimitatea conștiinței sale: o conștiință extra-dogmatică, imparțială, vie, care să ardă de neastâmpărul slujirii, care să intervină pozitiv în nedreapta așezare a bazelor economice, care să oblige pe orice om întors la Dumnezeu să trăiască și el cum a trăit Isus, oricare ar fi natura activității omenești - intelectuală, politică, economică sau artistică.

Pentru realizarea acestui sfânt deziderat, noi avem datoria de a-L pune pe Isus, "Mântuitorul tuturor oamenilor" (1 Timotei, 4.10), la dispoziția tuturor oamenilor; de a-L revela societății încă neîncreștinate sau, din păcate, descreștinate, oferindu-i în El soliditatea și echilibrul de care are atâta nevoie grabnică.

Să nu-L claustrăm pe Isus în dogme, izolându-L de oameni. Să nu-L înstreinăm de nevoile și frământările vremii. Să nu-L monopolizăm, diminuându-I eficacitatea învățăturii și compromițându-I Evanghelia. Din cauza neseriozității atitudinii noastre creștine, Evanghelia lui Hristos nu mai este în lume "puterea lui Dumnezeu, pentru mântuirea fiecăruia care crede: întâi a Iudeului, apoi a Grecului" (Romani, 1.16). Intrucât și "Iudeul" și "Grecul", plictisiți de o Evanghelie, incapabilă să unească într'un singur front de luptă pe creștinii dezbinați, vânturați de dihonii și meschinării religioase, s'au agățat de alte "Evanghelii", cu soluții practice mai convenabile, și-au fost pescuiți de alți "mântuitori", cu promisiuni politice mai tentante. Au fost pescuiți nu cu undița unor incoerente și nesatisfăcătoare fapte de milostenie, ci cu năvodul amăgitoarelor utopii politice, preconizând desființarea exploatării omului de către om și veșnicia unei ipotetice lumi libere: pescuiți în apele tulburi ale minții și ale conștiinței, adică tocmai în tainițele "nevoilor grabnice" nebăgate în seamă de către infidelii reprezentanți și apologeți ai Impărăției lui Dumnezeu pe pământ.

Prezența lui Isus în cunoștință și, prin cunoștință, în conștiința oamenilor îi va elibera pe oameni de "voia minții lor blestemate" (Romani, 1. 28), transformându-le mentalitatea idolatră și abolind, prin "legea păcatului și a morții (Romani, 8.1 "legea Duhului", legea păcatului și a morții (Romani, 8.2). Le va preface conștiința "trupească" într'o conștiință "duhovnicească", prin "înnoirea minții" (Romani, 12.2). Iar noua conștiință umană, curățită de "orice întinăciune a cărnii și a duhului" (2 Cor. 7.1), va respinge, ca pe o "haină mânjită", apariția forțată a așazisei "conștiințe de clasă", conștiință nefirească și ostilă îmbunătățirii omului.

Iată de ce este atât de necesară și de grabnică, în societate, slujba neobosită a propovăduirii cunoștinței de Dumnezeu, printr'o constantă, înflăcărată activitate educativă de luminare a tuturor minților necredincioase, orbite de "dumnezeul veacului acestuia"; printr'o aprigă luptă creștină cu forțele ideologice adverse de invazie, în scopul de a câștiga pentru Hristos mințile șovăitoare, ca unii "care am lepădat meșteșugirile rușinoase și ascunse" și care, "prin arătarea adevărului, ne facem vrednici să fim primiți de orice cuget omenesc, înaintea lui Dumnezeu" (2 Cor., 4.2).

* * *

A rămas stabilit, prin urmare, că "nevoia grabnică", de prim ordin, a sufletului omenesc, se menține, de veacuri, nevoia cunoștinței de Dumnezeu, echivalentă cu nevoia mistică de Hristos. Finalizarea acestei nevoi evidente este conștiința creștină: conștiința slăbiciunii și a nulității, fără Hristos, și conștiința îngemănată a puterii și a propriei valori, în Hristos, justificată de Sf. Pavel prin strigătul biruinței creștine - "pot totul în Hristos, care mă întărește" (Filipeni, 4.13).

Datorită acestei conștiințe active invulnerabile, multiplicată pe o scară întinsă și căreia noi ne permitem să-i atribuim posibilități mondiale de afirmare în cadrul unor mișcări misionare înfrățite, creștinismul poate redeveni, aidoma Bisericii primitive, unica forță spirituală în stare să prefacă lumea în structurile ei componente. Pentru că având o conștiință creștină, industriașul se va comporta creștinește în dirijarea industriei, comerciantul se va comporta creștinește în exercitarea comerțului, artistul se va comporta creștinește în crearea operei de artă, iar omul politic se va comporta creștinește în valorificarea mandatului său. Conștiința creștină a industriașului, a comerciantului, a artistului sau a omului politic va acționa în sfera de influență a fiecăruia, generând, din prisosul moral al adâncurilor înnoite, sinteza evanghelică a faptelor de caritate: slujirea necondiționată a umanității.

Visul de aur al Bisericii creștine, preocuparea sa esențială, trebue să rămână reconstituirea lumii, în conformitate cu principiul: "Oricare va vrea să fie mare între voi, să fie slujitorul vostru, și oricare va vrea să fie cel dintâi între voi, să fie robul tuturor" (Marcu, 10. 43-44). O reconstituire entuziastă și integrală a acestei lumi îmbătrânite, după lărgimea, lungimea, adâncimea și înălțimea credinței și dragostei noastre. După măsura cheltuirii "omului din lăuntru", în lupta spirituală, politică și economică a emancipării "omului de afară." După idealul unic, inegalabil, ce ni-l oferă Evanghelia Domnului și Mântuitorului nostru Isus Hristos.

Sergiu GROSSU

SCRISOAREA TATII

Fiule, fiule, ce lungă e calea!
Până la tine sunt mări,
Trenuri, jandarmi și ocări,
Si stele ce nu ne știu jalea.

Singurătatea n'o mai știu plânge.
Te-ai dus în legendă, te ispitiră haiduci.
Si țara-i numai morminte și cruci.
Timpul în calendar s'a făcut sânge. . . .

Din fundul Aiudului ochii tăi urcă
Pe cer ca doi luceferi de piatră;
Imi vâjâe vânturi sub căpătâi și mă latră;
Clocesc urâturi sub bundă, sub țurcă. . . . .

Merg - șchioapeți alături în fiare;
Mănânc - ești în lingura mea;
Aprind făclia, de cumpănă grea,
Cad lacrimile tale din lumânare. . . .

Lanțule, lanțule, lasă-mi băiatul:
Ferecă-mi mie glesnele goale;
Pune-mă pe mine sub zăvor, în ocale,
Până va buciuma iar neamul veleatul. . .

Cu pași de umbră din țintirim,
Uneori noaptea, maica-ta vine:
-Ia-ți plânsul, bătrânule și vino cu mine,
Temnița'n lacrimi să o topim. . . . . .

"POEZII DIN INCHISORI"

DINCOLO DE ZĂBRELE

Rubrică editată de "Asociația Foștilor deținuți politici Români"

VALERIU GAFENCU

Urmaș al răzeșilor care au stat stâncă neclintită pe malul Nistrului împotriva răsăritului cotropitor, Valeriu Gafencu s'a născut în 1921 în județul Bălți. Acolo și-a petrecut copilăria și tot acolo a învățat dragostea de a-și iubi glia strămoșească. Facultatea a urmat-o la Iași iar din Facultate a pășit în închisoare.

Caracterul deosebit împletindu-se cu suferința pe nedrept, a lui și a Românilor întemnițați, a făcut din Valeriu Gafencu un om cum puțini au trecut prin închisori.

"Să nu uiți să vorbești pe unde vei merge de Valeriu Gafencu", mi-a spus un bun prieten la părăsirea României. Nu cred că voi reuși să redau în cuvinte figura aceluia care pe lângă dragostea de Țară și-a iubit cu pasiune semenii.

Refuzând să iasă din închisoare în 1944, s'a dedicat aprofundării Evangheliei și punerii în practică a principiilor creștine. Nici Aiudul sau Craiova, nici izolările sau schingiuirile, nu l-au abătut dela drumul ales de a face pace între oameni, de a-i convinge să renunțe la ambiții și ură.

Datorită regimului dur, de exterminare, Valeriu s'a îmbolnăvit de T.B.C. Așa a ajuns la Penitenciarul din Târgul Ocna unde se zicea că se va acorda ajutor medical deținuților bolnavi de plămâni. Numai s'a zis, dar de făcut nu s'a făcut. In cazuri speciale, și numai dela om la om cu avizul ofițerului politic Sleam Augustin, se mai acorda ceva asistență, bineînțeles numai după ce bolnavul da semne de înțelegere față de administrație.

In situația acestor bolnavi de T.B.C. pachetele de medicamente dela familii erau refuzate, administrația contribuind astfel la agravarea boalei.

Si totuși Valeriu Gafencu reușea să întrețină atmosferă de bună înțelegere dintre cei sortiți pieirii, atmosferă absolut necesară în cazul acestor bolnavi. Asperitățile politice au dispărut și dragostea frățească i-a unit împotriva încercărilor administrației de a-i învrăjbi.

Reeducații veniți dela Pitești pentru a continua acțiunea demențială sub conducerea lui Nudi Pătrășcanu, au întâlnit opoziție fermă, și așa au fost nevoiți să renunțe la acest sistem. Contribuția lui Valeriu Gafencu a fost hotăritoare în acele momente grele.

El a făcut să se uite dușmănia dintre legionari și adversarii lor, convingându-i pe toți că sunt victime ale comunismului.

Pastorul Richard Wurmbrand, în câteva pagini din cartea sa, elogiază figura luminoasă și plină de bunătate a lui Valeriu. Si pe drept cuvânt pentrucă a cunoscut dragostea și trăirea creștină a acestui om.

Intrebând pe unul care i-a îngrijit luni de zile pe amândoi, despre impresia ce i-au lăsat-o, mi-a spus:

- La Wurmbrand intrau cu vată în nări. Din tot corpul curgea puroi. Peste tot numai fistule.

- Valeriu Gafencu avea T.B.C. pulmonar. Il vedeai că se stinge ca o lumânare și cu cât viața pâlpâia mai puțin cu atât figura-i radia mai mult a ceva parcă neobișnuit la oamenii de rând. O bucurie, un extaz. El era cel care găsea cuvinte să ne încurajeze. N'am auzit nici un vaiet la această ființă.

- Cu Wurmbrand a fost o minune.

- Valeriu a fost extraordinar tot timpul, a fost superb până ne-a părăsit.

Si o lacrimă i s'a prelins în timp ce cuvintele i se înăbușeau.

Sunt oameni care știu să impună, să impresioneze, să depășească muritorii de rând. Unul dintre aceștia a fost Valeriu Gafencu omorît la vârsta de 30 de ani de regimul comunist în acțiunea de distrugere pe care a întreprins-o împotriva Neamului Românesc.

Cicerone IOANIȚIU

Rânduri către Nicolae Ceaușescu

Domnule Secretar General,

In ziua de 24 Iunie 1981 în fața Congresului Consiliilor Oamenilor Muncii, ați vorbit de dorința compatrioților d-stră de a-și părăsi țara, numindu-i trădători pe unii dintre cei care se găsesc astăzi în lumea liberă.

Ați explicat plecarea lor în Occident prin refuzul de a munci în sărăcie și greutăți, confirmând astfel falimentul economic al societății ce conduceți. Vi s'a părut mai puțin periculoasă recunoașterea sărăciei, decât a dezacordului profund dintre popor și regimul pe care-l reprezentați, crezând că puteți înlocui realitatea cu accesoriul ei.

Migrațiunea românească prin amploarea și natura ei, nu se justifică prin secundare considerente economice. Fenomen unic în istoria noastră, un asemenea exod nu-și pote găsi motivarea decât în incompatibilitatea existentă între concepția de viață a poporului român și condițiile în care este constrâns să trăiască.

In această perspectivă dorința de evadare înainte de a fi refuzul sărăciei, este refuzul primordial al asupririi.

A crede, așa cum afirmați, că cei care părăsesc țara o fac "pentru a găsi un loc mai călduț", sau pentru "a trăi mai ușor", ar fi o surprinzătoare lipsă de realism. Hotărîrea dureroasă a dezrădăcinării nu poate fi determinată decât de motive puternice, grave și ireversibile. Desigur vor fi și aventurieri veniți în lumea liberă după căpătuială. Dar ei fac parte din categoria celor care nu vă interesează, întocmai ca și nenumărații condamnați de drept comun pe care i-ați trimis în Occident ca să discreditați exilul.

Cei care vă deranjează însă și cei pe care îi numiți "trădători", sunt românii care au părăsit țara pentru opiniile lor politice, pentru insecuritatea în care trăiau și pentru opoziția lor față de regim.

Aceștia vă supără pentru că nu vor să accepte asuprirea țării prin minciună, îndoctrinarea marxist-leninistă, discriminarea politică, teroarea Securității, sterilizarea intelectuală, sărăcirea forțată și servilismul generalizat impus de cultul personalității.

Nu-i de mirare deci, că împotriva lor se abat fulgerele d-stră, tot așa cum nu surprinde faptul că nu vreți să recunoașteți în motivarea lor, adevărata cauză a exodului românesc. Vă ridicați cu violență împotriva lor pentru că ei exprimă în lumea liberă ceeace 22 de milioane de români ar vrea să strige în gura mare, dacă n'ar fi constrânși la tăcere.

Ori, în aceste condiții nu pot fi acuzați de trădare cei care poartă în inima lor sentimentele imensei majorități a poporului.

Trădătorii nu cer ca țara să-și aleagă în libertate conducătorii și felul de organizare, nici nu critică un sistem de pauperizare sistematică menținut de dragul unei ideologii anacronice.

A trăda, nu înseamnă a arăta forurilor internaționale înrobirea sistematică a poporului român și nici a lupta împotriva condamnării și reprimării membrilor Sindicatului Liber, în frunte cu Ion Cană și Gh. Brașoveanu, sau a preotului Calciu și a creștinilor de diverse rituri care-și apără credința.

A trăda interesele neamului nu înseamnă a lupta pentru libertatea lui, ci dimpotrivă a sluji înrobirea lui.

Referirea d-stră la "conștiința națională" sau la "plaiurile unde strămoșii noștri au înfruntat. . . vitregiile istoriei" este cel puțin neoportună. Nimeni nu poate trece cu vederea că prin politica pe care o duceți rămâneți un fidel reprezentant al regimului care de peste trei decenii a sacrificat și eliminat pe cei mai autentici urmași ai strămoșilor de care pomeniți.

De aceea nu este de mirare că recurgeți la explicații aleatorii pentru a explica repulsia românilor de a trăi într'o țară înstrăinată.

Patria, domnule Secretar General, nu poate fi închisoarea și nici mormîntul speranțelor unui popor, chiar dacă temnicerii sau groparii fac parte din el.

Iar dacă ați vrea cu adevărat "să lichidați din conștiința oamenilor ideea de a-și părăsi patria", ar trebui să acordați acestor oameni drepturile pe care orice stat evoluat le acordă cetățenilor lui, începând cu cel al cunoașterii adevărului și al exprimării libere.

Altfel dorința lor "de a părăsi patria" va continua, iar d-stră, singur împotriva poporului român, veți confunda adevărul cu minciuna și veți popula lumea cu trădători imaginari.

Radu CÂMPEANU
Presedintele Asociației Foștilor Deținuți Politici din România

PUTEREA

Nicolae STOIA

Pentru cele de mai la vale, definim puterea drept facultatea cățărării pe spinările încovoiate ale semenilor de specie. De acolo: iscusința de a-i manevra după trebuință: în sus, în jos, înainte, înapoi și împrejur. Darul acesta, uneori moștenit, alteori pocnind pe te și miri pe cine nici nu te aștepți, pare a fi distribuit de Cel de Sus, ceeace a condus la absurdul principiu al "dreptului divin".

Relația mea cu puterea a fost să mă feresc să primesc vreo labă de sus, stând însă la distanța bună de a observa cum ea acționează, abuzează și adesea decade. Situația e evident mult mai complicată decât modelul fizic sugerat, și cel dintâi pas e să o recunoști în multiplele ei aspecte asemănătoare fațetelor diamantului. Puterea politică ar fi doar una dintre aceste fațete. Alte străfulgerări de lumină ori sclipiri de ape adânci ne mai trimit grupuri organizate precum ar fi marii oameni de afaceri, conducătorii presei, uniunile de muncă, organizații de gangsteri, de teroriști, de negustori de droguri, și așa mai departe. Bine ar fi să putem pătrunde înlăuntrul cristalului spre a afla centrul puterii. Căci trebue să existe un factor inteligent de coordonare, altminteri zarurile ar mai cădea și în câștigul celor care trudesc. Banul învârte multe însă nu poate fi socotit drept putere centrală căci forța sa îi este conferită, este mereu în fluctuație iar câte odată își pierde brusc valoarea. Să fim serioși: munca este într'adevăr izvor al puterii dar numai pentru cel care stă deoparte și știe să-i culeagă din zbor roadele. Se mai crede că un trust al creerelor - uriașa retortă unde s'ar plănui tehnologiile viitorului-acela ar învârti roata lumii. Stim însă că savanții ca și tehnocrații sunt tot un fel de instrumente ale ascunsei puteri centrale. Ori să nu fie decât un virtual centru geometric al puterii, înconjurat de constelația diverselor focare de putere limitată?

Monarhul de pe vremuri se credea stăpân absolut însă noi știm precis că nu era decât o păpușe în mâna sfetnicilor, mari meșteri în a-i gâdila orgoliul și ațâța patimile lumești.

Urmașii acelor sfetnici: consilierii și experții zilelor noastre, roiesc precum muștele în jurul oricărui izvor al puterii. Ei vin cu mape pline de documente, studii, date, etc., dar invariabil decizia e mânată nu de pura rațiune ci de componenta emoțională.

Politicienii oferă o infinită paletă de culori ale puterii. In gama roșie găsim o vastă confuzie și contradicție a puterii. Guvernele comuniste sunt implicit estropiate de putere spre a se reabilita prestigiul partidului. Acesta e la rându-i impotent pentrucă se alimentează cu propria-i propagandă, ignorează adevărul, desconsideră individul.

Cât despre democrații - fiestecine știe că ele prezintă un mozaic de puteri desconcentrate. Cu alte cuvinte, puterea cea mare nu e în piața politicii. Fi-va undeva, oare, un grup de bătrâni înțelepți care decid soarta noastră a tuturora? Dacă da, sigur că șed liniștit, ținând la distanță liota de experți, departe de tensiunea computerelor, doar între ei. La o ceașcă de cafea decafeinizată și cu un pahar de Perrier în față, din fotoliile lor confortabile ori din șezlonguri în jurul unui swimming pool, ei vor putea discuta cam așa: -Măi băieți! Eu cred că-i timpul să-i dăm "green light" lui Brejnev ca să rezolve situația din Polonia. Căci altfel pierdem 3.5% la acțiunile cutare și nici nu putem începe exploatarea țițeiului din cutare loc.

Dar poate că greșesc și că de fapt nici nu e important să știm unde este localizată puterea cea mare, mai ales că ne ciocnim zilnic de puteri de cele mici, tot neplăcute. Am impresia că hobos și vinos - fericiții vagabonzi care doi bani (dacă ar avea) n'ar da pe putere, au în traista lor sau în uiaga goală de vin chiar dezlegarea problemei.

TRENUL

Iți amintești ?
Era un tren ciudat. . .
Omul în alb manevra semaforul
iar undeva,
într'un vagon oarecare
Taxatorul
cu haină de vise,
țesută de soare
presăra printre aștri bilete.
Eram pasageri clandestini,
mâinile noastre se contopeau
se contopeau într'un singur bulgăr de argilă.
Cuvintele
- bătrâni osteniți -
poposeau pe o filă.
Ne'mbrățișam
- salcâmi înfloriți evadați din legendă.
Prin vorbe,
prin gesturi,
în fiecare gară plăteam o amendă.

Florica BAȚU

SERGENTUL ȘTEFAN DIMA

(AMINTIRI DIN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL)

In ziua de 8 Septembrie 1981 se împlinește un an dela încetarea din viață, la locuința sa din București, a unuia dintre foarte puținii veterani ai primului război mondial.

Cu ani în urmă, la insistențele fiului său Nicolae Dima a început a scrie amintirile de pe front, amintiri pe care le-a trimis aici, în Statele Unite.

Urmează în continuare un fragment din amintirile scrise de sergentul Ștefan Dima.

"Sunt născut în București, la 1 Septembrie 1893. Tatal meu a fost comerciant, iar mama casnică. Eu am învățat meseria de sculptor-tâmplar.

In vara anului 1914 lucram la firma de tâmplărie Albert Proda, situată pe strada Brânzari.

Intr'o după amiază de Iulie, zi frumoasă de vară, la terminarea lucrului îmi trece prin minte să mă plimb puțin pe străzile Bucureștiului.

Pornesc pe bulevardul Ferdinand, actualul Dimitrov, trec Foișorul de Foc, trec statuia Pake Protopopescu, ajung la statuia Brătianu, în Piața Universității. Văd publicul cumpărând ediția specială a ziarului Adevărul. La un moment dat mi s'a părut ceva deosebit. Toți cu ziarul în mână și foarte atenți. Intreb o persoană. Nu-mi răspunde. Observ pe ziar litere mari și descifrez: "ATENTATUL". Mă adresez unui domn bătrân. Imi vorbește despre atentatul dela Sarajevo împotriva prințului moștenitor al Austro-Ungariei și îmi spune încet: "Tinere, prin acest fapt vom intra în război".

Deși tânăr, toamna împlineam 21 de ani, eram îngrijorat de cele ce urmau să vină. Cu un an înainte, în timpul campaniei din Bulgaria fusesem chemat la recrutare, pe Uranus, dar până să ne încorporeze s'a terminat războiul. Acum, altă amenințare.

La 1 Noembrie 1915 sunt încorporat la batalionul Geniu-Cetate (Pionieri) dela fortul Cernica. Sunt repartizat la Compania I, comandată de căpitanul G. Marinescu, un ofițer cu înalte studii militare în străinătate.

In seara zilei de 6 Noembrie caporalul Floroiu, m'a prezentat plutonierului major Sandu Ștefan, care, la rândul său mă prezintă ofițerilor. După o săptămână toți recruții sunt prezenți. Efectivul fiind complet începem instrucția. Comandant de companie la instrucție este numit sublocotenentul D. Eftimescu, un om rău, dar la perioada a III-a de definitivat instrucția, generalul Herjeu Constantin, comandantul Cetății București, ne scoate "celebrii" și că le-am luat-o înainte la 'Vânători". Instrucția pe care am făcut-o însă în iarna aceea, pe o zăpadă de un metru înălțime, instrucție franceză, numai culcat la pământ, voi ține-o minte toată viața.

Pe lângă această instrucție de infanterie făceam construcții de șosele, căi ferate, poduri, instalații de telefoane, minări și câte alte lucruri care trebuiau știute ca Tatăl Nostru. După perioada a III-a de instrucție au început repartizările în servicii, în care eu cad la telefoane în cadrul Cetății. In acest serviciu nu m'au lăsat mult căci m'au băgat în școala de cadre. Incepe alt chin. In fine, în perioadele I și II m'au făcut caporal și în iarnă sergent. De aici m'a trimis la București unde îndeplinesc alte misiuni mai grele.

Odată cu 1 Ianuarie 1916 se schimbă totul în țară. Orchestrele în restaurante, fanfarele militare în parcuri sau grădini publice, până chiar și în familii se cânta "La Arme", sau "Ne Chiamă Ardealul". Armata, dela cel mai mic soldat până la vodă, pe câmpul de instrucție.

16 August 1916, a doua zi după intrarea României în război, am fost repartizat la fortul Popești, unde trebuia să mă prezint în 24 de ore. In noaptea aceea am dormit acasă. In dimineața următoare am sărutat mâna mamei pentru ultima oară. Când, după mai bine de doi ani m'am întors acasă, n'am mai găsit-o.

La fort îmi dă în primire oameni, echipament, unelte, trăsuri cu dinamită. La ora 4 îmbarcarea în stația B. M., direcția Segarcea-Dunăre. Pe la 8 dimineața se oprește trenul într'o stație unde era o fabrică. Ne-am pomenit cu fete și femei cu tăvi încărcate cu căni cu ceai și cu tăvi cu pâine. Așa de bine ne-a prins. Nu de foame, ci de frig, căci ne plouase toată noaptea în vagoanele deschise. Trebuia să stăm de gardă lângă trăsurile cu dinamită să nu se întâmple ceva rău. Debarcăm la Craiova și apucăm spre Segarcea unde era Divizia a 12-a comandată de generalul Praporgescu. Compania noastră primește ordinul și a doua zi plecăm în comuna Barza. Aici Bulgarii ne bombardau șoseaua Bechet-Barza. Am stat ca o săptămână liniștiți, dar desele bombardamente de artilerie au distrus șoseaua și a trebuit să facem un pod peste Jiu, creind o altă linie de comunicații. La fața locului vine generalul Praporgescu împreună cu aghiotantul său, maiorul Gavrilescu. Ne adună pe toți și generalul întreabă cine are școala de poduri? Eu am tăcut din gură. Mi-era parcă rușine să vorbesc cu generalul și apoi, în companie, mai era și un pârlit de plutonier cu care mă aveam rău și mă gândeam și la el să nu mă invidieze mai mult. Ofițerii, mai toți, erau de rezervă: funcționari, avocați, învățători; nu aveau asemenea școală. La un moment dat mă cheamă căpitanul meu activ și mă întreabă dacă am făcut școală de poduri. Ii răspund că am făcut numai două luni, nu șase cât prevede regulamentul. Cum în asemenea împrejurări nu școala terminată contează, ci cunoștințele și priceperea, mă duce la general. Acesta îmi cere să-i spun teoretic cum se construiește un pod. Prin răspunsul dat am reușit. Apoi generalul dă ordin să mi se pună oameni la dispoziție și a doua zi disdedimineață să încep executarea podului. Ii spun că am nevoie de materiale. El îmi răspunde: "Măi băiete, eu te-am întrebat dacă știi să faci lucrarea, ce materiale îți trebuiesc știu eu și mâine dimineață le vei avea pe toate". În mintea mea de tânăr mi s'a părut curios că un general știe ce materiale sunt necesare la construcția unui pod.

Dimineață ne-au sosit bărci de stejar, frânghii, toate materialele necesare. Formez o echipă de 30 de oameni. Inșir bărcile una după alta, le leg cu sârmă groasă de pomi, pun podeaua. In fine, după patru zile termin lucrarea. Se face o probă în prezența unor ofițeri dela Divizie și îl declară bun. Mie mi-a fost însă tare teamă că n'o fi suficient de rezistent, iar căpitanul meu, Nicolau, mi-a mărturisit că și lui i-a fost frică. Am fost răsplătit cu un "bravo" din partea ofițerilor. Am avut un mare succes căci artileria bulgară continua să bată vechea șosea pe care noi o înlocuiserăm cu un drum ascuns prin pădure. Astfel am putut aproviziona trupele cu muniții și alimente.

Ordin: plecăm în munți. Ne îmbarcăm cu destinația Gara Lotru. Mergem cu trenul o zi și o noapte. Ajungem la 1 noaptea. Era o noapte frumoasă, senină, cu un cer plin de stele care scânteiau. Nu puteam să le admirăm. Deveniserăm cam speriosi, trupa și ofițerii, dar nu ne arătam. Am debarcat într'o tăcere de mormânt, căci inamicul era la o distanță de 8 Km. în spatele gării. A doua zi am ocupat poziții pe linia frontului. Aici bătea artileria germană, de toate calibrele, de se zguduia pământul. In acest timp auzim un mortier austriac de 305 care ne bătea șoseaua Câineni. Il izbește pe generalul Praporgescu și îl omoară, iar pe colonelul Zizi Cantacuzino Grănicerul îl rănește grav. Acolo și atunci, generalul de mai târziu Zizi Cantacuzino Grănicerul și-a pierdut un ochi.

Intre timp sunt trimis să fac o măsurătoare de transee. Trasez pe pământ și dau unui soldat târnăcopul să înceapă lucrul. Mă depărtez de el doi pași să fac alte măsurători. La un moment dat aud picpoc, pocnitura armei germane, și văd soldatul căzut la pământ, mort. Acolo am întâlnit bravul regiment de olteni 57 Mehedinți. In fața noastră aveam un regiment de Bavarezi.

După câteva zile, în timp ce făceam măsurători cu locotenentul meu, observ că vine artilerie de munte românească. Mare mi-a fost mirarea, dar și bucuria să aflu că din această baterie făcea parte și fratele meu, Anghel, mai mare decât mine cu șapte ani. Celălalt frate, Nicolae, cel mai mare dintre noi, era deasemenea aiurea, undeva pe front, unde, dealtfel, l-am și pierdut. Vorbesc cu locotenentul să-mi permită să-l văd. Obțin aprobarea. Unitatea lui era la circa 300m de noi. Las oamenii în grija caporalului și plec la el. Distanța mică, dar teren accidentat de munte. Mi-a trebuit puțin timp până să ajung. L-am găsit rezemat de un fag. Ne-am îmbrățișat ca doi frați buni. Nu știam dacă a doua zi ne mai vedem sau nu. Am stat de vorbă mult timp în noapte, când deodată începe o canonadă, de ambele părți, de credeai că se sfârșește pământul. Fratele meu fuge la tun, iar eu la poziția mea, dar vai, ce-am pățit. Norocul mi-a fost fagii cei groși și gâlgâitul proiectilelor roșii pe care le vedeam brăzdând cerul. Când cădeau în fața mea mă lipeam repede de primul fag din față, iar când îmi dădeam seama, după șuierat, că explodează în urma mea, mă ascundeam după cel mai aprapiat pom pe care-l depășisem, astfel că după fiecare explozie, între mine și schije să fie pomul, el sacrificat și eu apărat. Groaznică noapte. Mă cutremur și acum cu gândul la ea"....

Sergentul Ștefan Dima

Sunt câteva pagini, dintre multe altele, scrise de un participant oarecare la primul război mondial. Unul dintre acei eroi necunoscuți, al căror nume nu apare niciodată în ziare cu litere de-o șchioapă.

Unii dintre ei -opt sute de mii- au căzut pe câmpul de luptă, în floarea tinereții. Sergentul Ștefan Dima, eroul dela Jiu, Mărăști și Mărășești a trăit până la frumoasă vârstă de 87 de ani, dintre care aproape jumătate fie sub stăpânire moscovită fie a regimului fără de Dumnezeu și crud. Om cuminte și cumpătat. Rămân în urma lui nepoți, strănepoți, soția și opt copii cu familiile lor, dintre care trei sunt în Statele Unite, care, toți îi vor purta în inimă, tot restul vieții lor, imaginea lui blânda și bună.

Domnul să-l odihnească în pace alături de toți drepții Săi.

Pr. Anchidin USERIU

POEM

DIN CICLUL "OCNELE MARI"

Vrăbiile

De ce iubesc vrăbiile
și sunt singurele păsări din lume
pentru care mă rog
și cărora le-aș face cuiburi de aur și iasp
și le-aș hrăni cu sângele meu ?
Nimeni nu vine la tine în închisoare
înafară de Foamea și Boala
sau stăpâna lor Moartea.
După ani, toți te-au uitat
(mai ales iubirea știe să uite),
și încet-încet
începi și tu să te uiți,
întâi pe cel ce-ai fost
și-apoi pe cel ce-ai început să fii
de când te-ai uitat.
O, dacă n'ar fi vrăbiile
făcute de Dumnezeu pentru consolare,
vrăbiile care iubesc oamenii-năluci
cu privirile agățate de cer !
Alte păsări sunt mofturoase
și nu le plac mirosul de închisoare,
mormanele de cartofi putrezi
și sacii de arpacaș cu gărgărițe, din curte.
Pe când vrăbiile sunt
adevărate iubiri care se răstignesc.
Dar tu ești ca în Eden,
stai de vorbă cu aripi,
auzi parcă glasuri prietenoase în jur,
glasuri care îți spun:
"Nu-ți fie teamă de gratii
și de lacătul de pe ușă,
sau de ofițerul politic !
Mai bine mănâncă,
mănâncă, altfel ne supărăm !"
Si vin, pleacă, înaripatele,
mișcându-ți nemișcarea.
Apoi, deodată, când nu le mai vezi,
și te gândești că și ele te-au uitat,
se reintorc binecuvântatele
și-ți aduc de afară
bucăți libere de cer
cu care îți ștergi ochii.

Ocnele Mari, 1951

Eugenia ADAMS-MUREȘEANU

TABĂRA D
DELA CÂMPUL
(ASOCIAȚIA CULTU
HAMILTON-C
POVESTEA DR

Drumul începe dela o stâncă. E pictată cu tricolorul românesc: Drumul se continuă printr'un tunel de arbori logodiți într'o îmbrățișare de verde și răcoare. Câteva sute de metri. Apoi ca dintr'o simfonie de zmeurișuri țâșnesc perspectivele Câmpului Românesc.

Departe, pe deal, albă ca o lebădă se vede bisericuța "Sfânta Maria", de unde Duminica dimineața ning sunetele sfinte de petale din axioanele de bronz ale clopotelor aduse din țară de niște moți. O zestre a Transilvaniei de aramă din vremurile de bejenie ale imperiului Austro-Ungar.

La stânga - fecioară îmbrăcată în alb- o troiță binecuvântând pe noul venit. In spatele ei, ca niște pânze de corăbii, sus pe catarg flutură steagul american, românesc și canadian.

Dar Drumul-de Țară îți oprește lăcomia ochiului. E-ra cât pe ce să treci. E cald și cântă greierii ca pe malurile Nistrului și ale Tisei, poate strecurați prin iarbă din "doina" lui Eminescu. Asculți de Drumul-de-Țară și te uiți alături. Niște cruci din piatră amintind de eroii care au luptat pentru hotar și credință în Dumnezeu în Războiul Sfânt împotriva hoardelor asiatice ce ne-au furat Țara. Ochiul citește trifoiul slovelor și-l pomenește pe Chirnoagă, înrourând în genele inimii un "Dumnezeu să-l ierte !" E cald și cântă greierii ca la Nistru. Exact ca acum zeci de ani. Țara era întreagă. Țara era a noastră. Se numea numai România Mare. Printre greieri, ca un sunet de clopot din Paul Claudel, o fetiță aduce un buchet de flori sălbatice culese din pădurea de pe deal și-l pune sub cruce ca pe o candelă vegetală. Spun Drumului-de-Țară să mergem mai departe și Drumul tace. Fetița a plecat. O furnică s'a urcat pe cruce și încearcă să fure o literă. E prea grea și nu înțelege. Se luptă din răsputeri. Mi-e milă. Săraca furnicuță ! Oare dece nu înțelege că anafora slovei e săpată în piatră?

Drumule, îl întreb, cine sunt acești greieri cântând din strănile de clorofilă? Si Drumul-de-Țară se uită la mine. E aspru și cu dâmburi. Nu are nimic din rujul de asfalt. E Drumul-de-Țară ce nu știe să dea un pas diplomatic înapoi. E prea sigur pe el ca să-și desculțe mândria opincii de plăieș și voievod ori de câte ori i se oferă plușuri și covorul roșu sub picioare.

Cuvintele lui, de Daniil Sihastru, încă mă ard: "... Privește alături ! Vezi livada aceasta? Fiecare copac e o semnătură pe pergamentul duhului românesc. Fiecare român a semnat cu lopata la "Câmpul românesc" un arbore. Sub răcoarea lor iată mese și bănci. Toți sunt prietenii mei. Prietenii Drumului-de-Țară. Nu vei găsi aici numele lor pe plăci de marmoră. Nu vei găsi nici trâmbița, nici țambalul. Ci niște oameni curioși. Niște oameni care semnează cu rădăcini de stejar, sau flori de măr din colindele Drumului-de-Țară. . ."

Pe o alee cu plopi Drumul-de-Țară duce până la Pavilion. Bazinul de înnot, curățat de Croitoru, Tudorache și Bulumete, e plin de răcoare și strigăte vesele de copii și tineri. In livada despre care-mi vorbea Drumul-de-Țară poți vedea ronduri cu flori bine îngrijite, bănci sub arbori și mese la care unii joacă șah, unii discută și se relaxează pe sub arțari, meri, mesteceni. Mai la vale se pregătește cina și fumul de mititei trece peste mese ca o urare de 'poftă bună !"

Impătimații cârligului de pescuit stau pe malul râului și al iazului într'un cadru natural de o frumusețe sălbatică a verdelui virgin: catedrale de sălcii plângătoare pe mal cu naos de poezie romantică; minta, papura, vița de vie și cimbrul sălbatec descoperă un drumușor. Un podeț alb îl întrerupe, continuându-l apoi în serpentine tăiate prin tufișuri, ca o strămătură de piatră pe o bundiță cu flori. De sus, reflectată pe oglinda verde a iazului, te așteaptă capela. Fiind folosită numai în timpul verii numai altarul este înconjurat cu pereți. Restul bisericii, deși împărtășește același acoperiș sfânt, în loc de ziduri are niște stâlpi. Nu cred că ar exista un om sensibil la Frumusețe, care să nu fie cutremurat până la lacrimi de cadrul acesta românesc și creștin, în care Sfânta Liturghie să fie săvârșită cosmic. In creștinismul românesc ca și în folclor natura este alături de om. Omul sfințește locul. Când plânge omul, e toamnă în codri. Când râde românul, din primăvara duhului lui, natura zâmbește peste zălogul de iarnă cu un ghiocel. Românul are rugăciuni de binecuvântare a primelor roade aduse de pomi, îngenunchează alături de iarbă și florile ofilite de secetă și împreună cu toată natura se roagă pentru ploaie, pentru liniștea văzduhurilor. De aceea am mulțumit drumușorului, fiul Drumului-de-Țară, că m'a adus aici sus. Ca preot cadelnițam biserica și florile "neamurilor" vegetale veneau cu smirnă crudă în cadelnița sepalelor. Troparele Potirului, cum ar fi visat Sfântul Francisc de Assisi, erau întocmai completate cu corul din strana ierburilor și a florilor antifonice.

Grădina unde m'a adus Drumul-de-Țară are numai 50 de acre, dar pentru un nou venit care a cunoscut această prisacă de Românie e imposibil să nu-l mâne dorul spre aceste sălcii de pe malul Vavilonului unde șezum și am plâns când ne-am adus aminte de Țara-de-Acasă cutropită de ruși. In acest ostrov ne-am așezat harpele noastre.

Soarele coboară pe la știubeie. Rândunica semnează cu aripa un luceafăr. Iazul se îmbracă în borangicuri albe de boare. Din când în când plezneste straniu câte un clopot de broască din iaz. Totul doarme sub candele de licurici. Numai ochiul lui Dumnezeu veghează din tărie.

Si totuși, dacă în această parte a Câmpului Românesc unde noaptea te ridică spre îngeri ca în Charles Peguy, Crainic și Claudel ne întorcem spre oameni, florile sunătoare. Frații de sânge, spaniolii, câteva sute, au avut o petrecere câmpenească acolo unde se simt bine. Ora e târzie, dar castanetele încearcă să o prade.

In partea cealaltă a Câmpului ne atrage atenția un foc de tabără. E săptămâna Taberei de Vară. Ultima săptămână din Iulie. Trecem printr'un careu de corturi, mașini de dormit și cabane improvizate și ne apropiem de foc. De departe se aude vocea de bariton a lui George Bulumete interpretând un duet cu soția Margareta. In momentul când am ajuns George Bălasu, directorul ziarului "Cuvântul Românesc" mai aruncă un braț de lemne pe foc, poate ca să ajute pe Cornel Corsatea care înregistrează și se chinuie cu o lanternă. Intr'un cadru atât de poetic ar fi putut folosi un opaiț arab din "1000 și una de nopți". Circulă vorba că arabii investesc sume fabuloase în menținerea pe piață a "Cuvântului Românesc", cea mai răspândită revistă românească în lumea liberă, și unde merge mia ar fi mers și suta.

Păsările focului dansează din nou în inima nopții cu umbre de velur, dansează in inimi bucuria Vetrei. Corsatea se plânge că nu a înregistrat nimic, blagoslovește pe englezește lanterna, și din nou vocea lui Bulumete ne întoarce în Țară 'Pe marginea Dunării. . .". Amândouă familiile, prima din Chicago, a doua din Ohio nu au lipsit niciodată dela această Tabără de Vară, care cu fiecare an devine tot mai populară printre români și englezi. Ziaristul George Donev din Detroit ! Cu șalul ca de obicei. Scris cu minusculă. Ca piesă.

E târziu. Dorm "Som-

DE VARĂ
UL ROMÂNESC
TURALĂ ROMÂNĂ)
ON-CANADA

DRUMULUI...

noroasele păsărele". Dar în jurul Vetrei inima întinerește, pentrucă nu există niciodată târziu cât inima rămâne tânără. Focul acesta a adunat niște oameni. Sămânța lui încolțea pe măguri pe vremea lui Stefan Vodă al Moldovei. Insemna că Țara e în pericol. Că moșia - Țara Strămoșilor, că Patria - Țara Părinților, că Legea Creștinească - România lui Dumnezeu e amenințată de hoardele spurcate ale stepei. Acesta este focul de tabără ca înțeles românesc. Focul aprins pe măguri că se apropie barbarul și vandalul și gotul și tătarul și hunul și rusul flămând de știubeul carpatic.

George Bălașu mai aruncă un braț de lemne pe foc. E târziu, inimă? Și aud toaca de greier ca în utrenia României Mari. Pe malurile Nistrului. Lumina focului descoperă chipuri. Scriitorul Constantin Aronescu din New York. Vasile Grama, fostul instructor al ansamblului de dansuri *"Ciocârlia"*, venit din Montreal, alături de Nicu Naum, Gogoriță, și Petre Sultana. Pe George Rosian din Ohio. Pe Eugen Bârsan din Chicago, distins membru al redacției "Cuvântului Românesc" și Lia Brad. Pe cunoscutul poet, scriitor și traducător Nicolae Novac cu soția, din Indiana și pe George Balogh. La aceștia se adaugă și familiile de englezi, care au îndrăgit Câmpul Românesc și în fiecare an măresc careul cu prietenii lor. Pe cei din Kitchener, Toronto, Hamilton, St. Catherine și orașele învecinate îi consider de ai casei. Lista lor ar fi mai lungă decât articolul.

Programul Taberei a fost destul de variat. Sâmbătă 25 Iulie ceremonia înălțării drapelelor. Duminică dimineața Preotul Nicolae Tănase a săvârșit Sfânta Liturghie la capela "Sf. Maria", iar după masă a avut loc picnicul parohiei din Toronto. In timpul săptămânii participanților li s'a oferit gratuit din partea "Asociației Culturale Române" din Hamilton o excursie cu autobuzul la fabrica de vinuri "Andreas" din St. Catherine și în altă zi o altă excursie la Cascada Niagara și punctele ei turistice. Seara, nelipsitele focuri de Tabără cu porumb fiert, cântece, recitări, povestiri, glume, epigrame și nelipsita voie bună a Câmpului Românesc.

In timpul zilei întreceri de football, de alergări, aruncarea potcoavei, lecturi din cărțile împrumutate dela "Biblioteca Asociației", competiții de șah și table, pescuit, înnot, copiii dându-se în leagăne, iar cei mai în vârstă, în special poeții improvizând cenacluri de lecturi, sau audiții dramatice, cum a fost anul acesta prezentarea de către poetul Nicolae Novac a discului "Decebal" de Mihai Eminescu.

Sâmbătă 2 August a avut loc serbarea de închidere a Săptămânii Câmpului Românesc. Cu acest prilej peste 100 de persoane au fost delectați de o serată literară oferită de Florica Bațu, Nicolae Novac, George Donev și Dumitru Ichim.

In prima parte, Nicolae Novac, acest fiu de Gruie și frate cu Cotruș, a citit din psalmii lui de simțire românească. Florica Bațu, a prezentat niște sâmburi lirici, amarul lor fiind în cumpăna dintre lacrimă și rouă. Dumitru Ichim a citit din "Constantin Brâncoveanu".

Partea a doua nu ar fi existat dacă George Donev nu ar fi făcut un istoric al humorului și epigramei. In vreme ce vorbea, Novac îl întrerupe cu o exemplificare de epigramă (și bună a fost! Dovadă aplauzele și râsetele din sală.) la adresa familiei de poeți Bațu-Ichim. De aici a început partea a două, spontană, comentariile lui Donev dând timp epigramiștilor să-și scrie. . .acul de ințepat!

Dineul de despărțire a avut loc afară, mesele fiind așezate sub umbra copacilor. Mâncarea? Ca un compliment adus doamnelor și celor dela grătarul de fripturi și mititei, erau farfuriile goale ale celor care așteptau să fie serviți a doua oară cu borșul pescăresc și fripturi.

Un moment impresionant a fost coborîrea steagurilor. Un semicerc mare. Până la tei și trandafiri. Un semicerc care crește în fiecare an în fața troiței. In spate, dincolo de un gard de verdeață erau drapelele. Sus. Ultimele raze ale soarelui luminau pădurile de pe deal. Albă și frumoasă ne binecuvânta crucea, fecioră de ceruri curate, a bisericuții de pe deal. Din Lumină Lină ne coborîm steagurile de despărțire în fiecare hemoglobină, în fiecare râpă a inimii le coborîm lumina spre a o înălța lumină din Lumină.

"Zi te-ai dus
Spre apus . . .

Ochiul tace. Ochiul tace precum iarba. Privește steagurile. O frunză de arțar. Un drapel cu stele. Si în mijloc un exilat tricolor. Un roșu din sânge de martiri ce au luptat pentru libertatea spațiului mioritic românesc. Un galben de grâne. Si un albastru euharistic al grânelor.

Aproape neobservat, steagurile sunt coborîte. Incet, încet. Câteva stele se aprind ca niște candele în policandrele cerurilor, sporind vraja naturii și adăugând momentului ceva din taina Cinei din foișor:

. . . De prin munți,
De prin văi,
Din câmpii. . .
Doarme tot!

Un grup de tineri, veniți recent din România, emoționați, au lacrimi în ochi. E ceva cu totul și cu totul nou pentru ei. Intr'un cadru poetic și atât de românesc, în fața unei troițe se murmură ca o făclie sonoră:

Dumnezeu e cu noi!

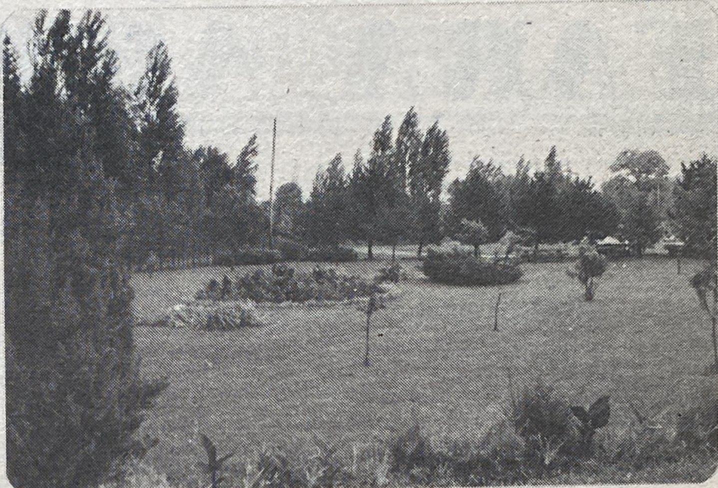
Sentimentul de libertate de a rosti: "Dumnezeu e cu noi!", fără frică de a fi văzut de tovarășul învățător, de tovarășul diriginte, de tovarășul șef, de tovarășul. . . de tovarășul. . . e normal să te înfioare până la lacrimi. Ședințe de ateism, batjocorirea elementului creștin prin toate mijloacele de propagandă, smulgerea lănțișoarelor cu cruci dela copii, dansuri și chermeze în Vinerea Mare, programe de televiziune în Noaptea Paștelui, nu numai până la 10:30 cum se transmit tot anul, ci cum a fost cazul anul acesta până la miezul nopții cu ce e mai atractiv să țină lumea acasă în noaptea sfântă a Invierii, lipsa de biblii și cărți de rugăciuni, programe anume organizate în timpul Sfintei Liturghii ca să nu poți merge la biserică, compromiterea celor ce declară că sunt creștini, adulterarea sărbătorilor creștine și obiceiurilor noastre strămoșești cu sărbători comuniste, cu sărbători de iarnă, cu sărbători de primăvară, cu Moș Gerilă venind la Anul Nou, cu colinde și folclor "nou" vorbind de orice vrei si nu vrei, în afară de Betleem, de Pruncul Iisus, de magi, etc., plus propaganda împotriva religiei creștine dela grădiniță până la universitate și în toate domeniile de activitate, sunt numai câteva din blagosloveniile "libertății religioase" în România, înscrisă în Constituție și rămasă acolo. In vreme ce în Polonia Biserica Romano-Catolică a pus în practică ceeace e scris în constituție, în România Biserica Ortodoxă "face ce poate" ca să placă guvernului ateist.

Drumul-de-Țară tace. Se aud numai greierii. Iarba cerului se umple de rouă strălucitoare ca lacrimile Maicii Domnului rugându-se Mântuitorului pentru neamul românesc. Un fior mistic plutește pe deasupra sufletelor ca o pasăre albă. Credință, nădejde și dragoste.

Drumul-de-Țară plin de încredere și optimism murmură ca o aripă de îngeri:

Dumnezeu e cu noi!

Dumitru ICHIM

TABĂRA DE VARĂ
DELA CÂMPUL ROMÂNESC
(ASOCIAȚIA CULTURALĂ ROMÂNĂ)
HAMILTON-CANADA

POVESTEA DRUMULUI...

Drumul începe dela o stâncă. E pictată cu tricolorul românesc: Drumul se continuă printr'un tunel de arbori logodiți într'o îmbrățișare de verde și răcoare. Câteva sute de metri. Apoi ca dintr'o simfonie de zmeurisuri țâsnesc perspectivele Câmpului Românesc.

Departe, pe deal, albă ca o lebădă se vede bisericuța "Sfânta Maria", de unde Duminica dimineața ning sunetele sfinte de petale din axioanele de bronz ale clopotelor aduse din țară de niste moți. O zestre a Transilvaniei de aramă din vremurile de bejenie ale imperiului Austro-Ungar.

La stânga - fecioară îmbrăcată în alb- o troiță binecuvântând pe noul venit. In spatele ei, ca niște pânze de corăbii, sus pe catarg flutură steagul american, românesc și canadian.

Dar Drumul-de Țară îți oprește lăcomia ochiului. Era cât pe ce să treci. E cald și cântă greierii ca pe malurile Nistrului și ale Tisei, poate strecurați prin iarbă din "doina" lui Eminescu. Asculți de Drumul-de-Țară și te uiți alături. Niște cruci din piatră amintind de eroii care au luptat pentru hotar și credință în Dumnezeu în Războiul Sfânt împotriva hoardelor asiatice ce ne-au furat Țara. Ochiul citește trifoiul slovelor și-l pomeneste pe Chirnoagă, înrourând în genele inimii un "Dumnezeu să-l ierte !" E cald și cântă greierii ca la Nistru. Exact ca acum zeci de ani. Țara era întreagă. Țara era a noastră. Se numea numai România Mare. Printre greieri, ca un sunet de clopot din Paul Claudel, o fetiță aduce un buchet de flori sălbatice culese din pădurea de pe deal și-l pune sub cruce ca pe o candelă vegetală. Spun Drumului-de-Țară să mergem mai departe și Drumul tace. Fetița a plecat. O furnică s'a urcat pe cruce și încearcă să fure o literă. E prea grea și nu înțelege. Se luptă din răsputeri. Mi-e milă. Săraca furnicuță ! Oare dece nu înțelege că anafora slovei e săpată în piatră?

Drumule, îl întreb, cine sunt acești greieri cântând din strănile de clorofilă? Si Drumul-de-Țară se uită la mine. E aspru și cu dâmburi. Nu are nimic din rujul de asfalt. E Drumul-de-Țară ce nu știe să dea un pas diplomatic înapoi. E prea sigur pe el ca să-și desculțe mândria opincii de plăieș și voievod ori de câte ori i se oferă plușuri și covorul roșu sub picioare.

Cuvintele lui, de Daniil Sihastru, încă mă ard: "... Privește alături ! Vezi livada aceasta? Fiecare copac e o semnătură pe pergamentul duhului românesc. Fiecare român a semnat cu lopata la "Câmpul românesc" un arbore. Sub răcoarea lor iată mese și bănci. Toți sunt prietenii mei. Prietenii Drumului-de-Țară. Nu vei găsi aici numele lor pe plăci de marmoră. Nu vei găsi nici trâmbița, nici țambalul. Ci niște oameni curioși. Niște oameni care semnează cu rădăcini de stejar, sau flori de măr din colindele Drumului-de-Țară. . ."

Pe o alee cu plopi Drumul-de-Țară duce până la Pavilion. Bazinul de înnot, curățat de Croitoru, Tudorache și Bulumete, e plin de răcoare și strigăte vesele de copii și tineri. In livada despre care-mi vorbea Drumul-de-Țară poți vedea ronduri cu flori bine îngrijite, bănci sub arbori și mese la care unii joacă șah, unii discută și se relaxează pe sub arțari, meri, mesteceni. Mai la vale se pregătește cina și fumul de mititei trece peste mese ca o urare de "poftă bună !"

Impătimații cârligului de pescuit stau pe malul râului și al iazului într'un cadru natural de o frumusețe sălbatică a verdelui virgin: catedrale de sălcii plângătoare pe mal cu naos de poezie romantică; minta, papura, vița de vie și cimbrul sălbatec descoperă un drumușor. Un podeț alb îl întrerupe, continuându-l apoi în serpentine tăiate prin tufișuri, ca o strămătură de piatră pe o bundiță cu flori. De sus, reflectată pe oglinda verde a iazului, te așteaptă capela. Fiind folosită numai în timpul verii numai altarul este înconjurat cu pereți. Restul bisericii, deși împărtășește același acoperiș sfânt, în loc de ziduri are niște stâlpi. Nu cred că ar exista un om sensibil la Frumusețe, care să nu fie cutremurat până la lacrimi de cadrul acesta românesc și creștin, în care Sfânta Liturghie să fie săvârșită cosmic. In creștinismul românesc ca și în folclor natura este alături de om. Omul sfințește locul. Când plânge omul, e toamnă în codri. Când râde românul, din primăvara duhului lui, natura zâmbește peste zălogul de iarnă cu un ghiocel. Românul are rugăciuni de binecuvântare a primelor roade aduse de pomi, îngenunchează alături de iarbă și florile ofilite de secetă și împreună cu toată natura se roagă pentru ploaie, pentru liniștea văzduhurilor. De aceea am mulțumit drumușorului, fiul Drumului-de-Țară, că m'a adus aici sus. Ca preot cadelnițam biserica și florile "neamurilor" vegetale veneau cu smirnă crudă în cadelnița sepalelor. Troparele Potirului, cum ar fi visat Sfântul Francisc de Assisi, erau întocmai completate cu corul din strana ierburilor și a florilor antifonice.

Grădina unde m'a adus Drumul-de-Țară are numai 50 de acre, dar pentru un nou venit care a cunoscut această prisacă de Românie e imposibil să nu-l mâne dorul spre aceste sălcii de pe malul Vavilonului unde șezum și am plâns când ne-am adus aminte de Țara-de-Acasă cutropită de ruși. In acest ostrov ne-am așezat harpele noastre.

Soarele coboară pe la știubeie. Rândunica semnează cu aripa un luceafăr. Iazul se îmbracă în borangicuri albe de boare. Din când în când plezneste straniu câte un clopot de broască din iaz. Totul doarme sub candele de licurici. Numai ochiul lui Dumnezeu veghează din tărie.

Si totuși, dacă în această parte a Câmpului Românesc unde noaptea te ridică spre îngeri ca în Charles Peguy, Crainic și Claudel ne întorcem spre oameni, florile sunătoare. Frații de sânge, spaniolii, câteva sute, au avut o petrecere câmpenească acolo unde se simt bine. Ora e târzie, dar castanetele încearcă să o prade.

In partea cealaltă a Câmpului ne atrage atenția un foc de tabără. E săptămâna Taberei de Vară. Ultima săptămână din Iulie. Trecem printr'un careu de corturi, mașini de dormit și cabane improvizate și ne apropiem de foc. De departe se aude vocea de bariton a lui George Bulumete interpretând un duet cu soția Margareta. In momentul când am ajuns George Bălasu, directorul ziarului "Cuvântul Românesc" mai aruncă un braț de lemne pe foc, poate ca să ajute pe Cornel Corsatea care înregistrează și se chinuie cu o lanternă. Intr'un cadru atât de poetic ar fi putut folosi un opaiț arab din "1000 și una de nopți". Circulă vorba că arabii investesc sume fabuloase în menținerea pe piață a "Cuvântului Românesc", cea mai răspândită revistă românească în lumea liberă, și unde merge mia ar fi mers și suta.

Păsările focului dansează din nou în inima nopții cu umbre de velur, dansează in inimi bucuria Vetrei. Corsatea se plânge că nu a înregistrat nimic, blagoslovește pe englezește lanterna, și din nou vocea lui Bulumete ne întoarce în Țară 'Pe marginea Dunării. . .". Amândouă familiile, prima din Chicago, a doua din Ohio nu au lipsit niciodată dela această Tabără de Vară, care cu fiecare an devine tot mai populară printre români și englezi. Ziaristul George Donev din Detroit ! Cu salul ca de obicei. Scris cu minusculă. Ca piesă.

E târziu. Dorm "Somnoroasele păsărele". Dar în jurul Vetrei inima întinerește, pentrucă nu există niciodată târziu cât inima rămâne tânără. Focul acesta a adunat niste oameni. Sămânța lui încolțea pe măguri pe vremea lui Stefan Vodă al Moldovei. Insemna că Țara e în pericol. Că moșia - Țara Strămoșilor, că Patria - Țara Părinților, că Legea Creștinească - România lui Dumnezeu e amenințată de hoardele spurcate ale stepei. Acesta este focul de tabără ca înțeles românesc. Focul aprins pe măguri că se apropie barbarul și vandalul și gotul și tătarul și hunul și rusul flămând de știubeul carpatic.

George Bălașu mai aruncă un braț de lemne pe foc. E târziu, inimă? Și aud toaca de greier ca în utrenia României Mari. Pe malurile Nistrului. Lumina focului descoperă chipuri. Scriitorul Constantin Aronescu din New York. Vasile Grama, fostul instructor al ansamblului de dansuri "Ciocârlia", venit din Montreal, alături de Nicu Naum, Gogoriță, și Petre Saltana. Pe George Rosian din Ohio. Pe Eugen Bârsan din Chicago, distins membru al redacției "Cuvântului Românesc" și Lia Brad. Pe cunoscutul poet, scriitor și traducător Nicolae Novac cu soția, din Indiana și pe George Balogh. La aceștia se adaugă și familiile de englezi, care au îndrăgit Câmpul Românesc și în fiecare an măresc careul cu prietenii lor. Pe cei din Kitchener, Toronto, Hamilton, St. Catherine și orașele învecinate îi consider de ai casei. Lista lor ar fi mai lungă decât articolul.

Programul Taberei a fost destul de variat. Sâmbătă 25 Iulie ceremonia înălțării drapelelor. Duminică dimineața Preotul Nicolae Tănase a săvârșit Sfânta Liturghie la capela "Sf. Maria", iar după masă a avut loc picnicul parohiei din Toronto. In timpul săptămânii participanților li s'a oferit gratuit din partea "Asociației Culturale Române" din Hamilton o excursie cu autobuzul la fabrica de vinuri "Andreas" din St. Catherine si în altă zi o altă excursie la Cascada Niagara și punctele ei turistice. Seara, nelipsitele focuri de Tabără cu porumb fiert, cântece, recitări, povestiri, glume, epigrame și nelipsita voie bună a Câmpului Românesc.

In timpul zilei întreceri de football, de alergări, aruncarea potcoavei, lecturi din cărțile împrumutate dela "Biblioteca Asociației", competiții de șah și table, pescuit, înnot, copiii dându-se în leagăne, iar cei mai în vârstă, în special poeții improvizând cenacluri de lecturi, sau audiții dramatice, cum a fost anul acesta prezentarea de către poetul Nicolae Novac a discului 'Decebal" de Mihai Eminescu.

Sâmbătă 2 August a avut loc serbarea de închidere a Săptămânii Câmpului Românesc. Cu acest prilej peste 100 de persoane au fost delectați de o serată literară oferită de Florica Bațu, Nicolae Novac, George Donev și Dumitru Ichim.

In prima parte, Nicolae Novac, acest fiu de Gruie și frate cu Cotruș, a citit din psalmii lui de simțire românească. Florica Bațu, a prezentat niște sâmburi lirici, amarul lor fiind în cumpăna dintre lacrimă și rouă. Dumitru Ichim a citit din "Constantin Brâncoveanu".

Partea a doua nu ar fi existat dacă George Donev nu ar fi făcut un istoric al humorului și epigramei. In vreme ce vorbea, Novac îl întrerupe cu o exemplificare de epigramă (și bună a fost! Dovadă aplauzele și râsetele din sală.) la adresa familiei de poeți Bațu-Ichim. De aici a început partea a doua, spontană, comentariile lui Donev dând timp epigramiștilor să-și scrie. . .acul de înțepat !

Dineul de despărțire a avut loc afară, mesele fiind așezate sub umbra copacilor. Mâncarea? Ca un compliment adus doamnelor și celor dela grătarul de fripturi și mititei, erau farfuriile goale ale celor care așteptau să fie serviți a doua oară cu borșul pescăresc și fripturi.

Un moment impresionant a fost coborîrea steagurilor. Un semicerc mare. Până la tei și trandafiri. Un semicerc care crește în fiecare an în fața troiței. In spate, dincolo de un gard de verdeață erau drapelele. Sus. Ultimele raze ale soarelui luminau pădurile de pe deal. Albă și frumoasă ne binecuvânta crucea, fecioră de ceruri curate, a bisericuții de pe deal. Din Lumină Lină ne coborîm steagurile de despărțire în fiecare hemoglobină, în fiecare râpă a inimii le coborîm lumina spre a o înălța lumină din Lumină.

"Zi te-ai dus
Spre apus . . .

Ochiul tace. Ochiul tace precum iarba. Privește steagurile. O frunză de arțar. Un drapel cu stele. Si în mijloc un exilat tricolor. Un roșu din sânge de martiri ce au luptat pentru libertatea spațiului mioritic românesc. Un galben de grâne. Si un albastru euharistic al grânelor.

Aproape neobservat, steagurile sunt coborîte. Incet, încet. Câteva stele se aprind ca niște candele în policandrele cerurilor, sporind vraja naturii și adăugând momentului ceva din taina Cinei din foișor:

. . . De prin munți,
De prin văi,
Din câmpii. . .
Doarme tot !

Un grup de tineri, veniți recent din România, emoționați, au lacrimi în ochi. E ceva cu totul și cu totul nou pentru ei. Intr'un cadru poetic și atât de românesc, în fața unei troițe se murmură ca o făclie sonoră:

Dumnezeu e cu noi !

Sentimentul de libertate de a rosti: 'Dumnezeu e cu noi !", fără frică de a fi văzut de tovarășul învățător, de tovarășul diriginte, de tovarășul șef, de tovarășul. . . de tovarășul. . . e normal să te înfioare până la lacrimi. Ședințe de ateism, batjocorirea elementului creștin prin toate mijloacele de propagandă, smulgerea lănțișoarelor cu cruci dela copii, dansuri și chermeze în Vinerea Mare, programe de televiziune în Noaptea Paștelui, nu numai până la 10:30 cum se transmit tot anul, ci cum a fost cazul anul acesta până la miezul nopții cu ce e mai atractiv să țină lumea acasă în noaptea sfântă a Invierii, lipsa de biblii și cărți de rugăciuni, programe anume organizate în timpul Sfintei Liturghii ca să nu poți merge la biserică, compromiterea celor ce declară că sunt creștini, adulterarea sărbătorilor creștine și obiceiurilor noastre strămoșești cu sărbători comuniste, cu sărbători de iarnă, cu sărbători de primăvară, cu Moș Gerilă venind la Anul Nou, cu colinde și folclor "nou" vorbind de orice vrei și nu vrei, în afară de Betleem, de Pruncul Iisus, de magi, etc., plus propaganda împotriva religiei creștine dela grădiniță până la universitate și în toate domeniile de activitate, sunt numai câteva din blagoslovenille "libertății religioase" în România, înscrisă în Constituție și rămasă acolo. In vreme ce în Polonia Biserica Romano-Catolică a pus în practică ceeace e scris în constituție, în România Biserica Ortodoxă "face ce poate" ca să placă guvernului ateist.

Drumul-de-Țară tace. Se aud numai greierii. Iarba cerului se umple de rouă strălucitoare ca lacrimile Maicii Domnului rugându-se Mântuitorului pentru neamul românesc. Un fior mistic plutește pe deasupra sufletelor ca o pasăre albă. Credință, nădejde și dragoste.

Drumul-de-Țară plin de încredere și optimism murmură ca o aripă de îngeri:

Dumnezeu e cu noi !

Dumitru ICHIM

FARA ARMÂNEASCĂ

CALINDAR PI ṼISMĂCIUN

Marț 8 Ṽismăciun Amintirea Stă-Măriellei

Luni 14 " Anălțarea Sântellei Cruți (Preasiñi)

VLAHURYIA

tradusă pi armâneaști di D. BACU

Parti ni ansimnată ali Romanami, ma ni andzinuclliată vârnă oară, Armâñilli sfâryisesc dumneaști bana a Farăllei.

Sănt ațea cama ansimnata, ma sănătoasa aspuneari a elinismolui dit Evlu dit Mesi (Meseona) ma lli agrâșim. Glărimea anoastră iasi tu luñimă, cu piș chir di tâțeari lli-acoapiră ñicuramea anoastră. Nianviţări, frică, isapi strămbă, videari șcurtă, Anthinoketrismlu țâni tu chisă pirifana rasă a munteanilor mârginari, mă nu-lli fați pischesi. . . la xeni.' S'as hibă Anthina astulisită cu scumpili dhoruri a Vlahofoñilor (?). Aproapea tuț mărlli Everyeț a Farăffei, Armâñi, nafoară di Singru! *Politehniu Mitzuvit* (Amincian), Acadimia, Biblioteca Națională, Stadiulu di marmură aleaptă, Zappiu, pișcheși a Armâñilor tri capitala a grățimillei. Zappa, Sturnara, Sina, Averof, Tusitza, tu prota linii. Armân fundatorlu a Bancâllei Naționali, s după el ațelli ți lli urmară, Valaorițlli. Proțlli tu armati, dininti la carti, ma buñlli la zânati. Cristali, Valaoriti, Zalacosta, añviară puizia (greacă N.N.) Riga Viliștinlliotlu, armân ș'el, priveadi Marea Eladhă ș'ascoală pri raiadz la mărdziñili a românamillei dit Balcani cari s'țânea ninga Greț. Fără numir armătuladzlli Vlahofoni a Farăllei. Vlahava, Nicuceara, Bucuvola,, aprind focuti, tu Olimb, tu Thisalli, tu Egee, ninti di usprăṽinṽiț. Yur-Yachi Olimpiu ș'capitanlu Yiani Farmachi analță flambura libertățllei ș'cu Ipsilanti s'fac șcrum.' (Maș că Ypsilanti llí-u cripă tu Austria N.N.) Si s'nu numiră pi Vlahofonilli Sullioț, Gardichioț'li, Aspropotamițlli , Capidañi ș'alumtâtori cari duc polimlu cu Ali Pașa s'după ațea cad, cu Marcu Bociari, la Misulonghi.

Doi proțminiștri armâñi, Coletti ș'mintimenlu profesor Spiridon Lambru -tată ali Doamni Lina Cialdari. Un di doilli cama buñi istoriț tu Usprăṽinṽiț, ș'ațel cama tiñisitlu, iasti. .armân, Nicola Casomuli.

Prota tipugrafie grăţească ți s'feați tu Balcan, lucreadză Moscopoli gramati grățești. La Mitropolea mărdzinată a Vlahuryiillei. Bitule ahurheaști "Makedonikos Aoñas". Armâñi tuț tu Comitat.

Ninumiraț hrisicadzlli armâñi Călăriț, dininti Amiciu ș'giumităţlli di Zagori, dit Ipir. Bancheri ș'baroñi tu Austro-Ungarie, prămăteft dialunglu a antredzăllei Dunăre, țăn tu mâñli alor tut nigoțlu.

Alor pirifanli cărăvăñi ți anchisesc di Ianina ca s'agiungă Buda-Pesta. Alor armatuliili ș'tricătorli prit cari s'ascurdzi avearea a protilor sindicati, ți apiriră tu Scapit. Cu lupata adună fluriili ș'li arăspăndesc pñă la ună, tri Fară. Cu amalma armñească amintă la 12 tu Egee Patria, - cu AVEROFF- ș'andzinuclliadză turcamea.

Tră țe li aduțem aminti? Că li agrăsem. Totâna câftăm mizeria, agrăsarea, urfânamea, aclo iu iasti dari di suflit. Tisprăṽinṽiț di frăndză ari bibliografia a xeñlor anvițaț ți studiară pi grețlli Vlahofoñi. (?) Xeñili tiñisesc Eladha, noi u ascundem. Nu s'numiră pi dzeadzitli di la ună mână anvițațlli greț ți s'acățară di aistă temă. S'di aiști cama mulțălli u ating maș di diparti, pi mardzină.

Vini năpoi pităpsie thema, cănd doi tiniri filologi s'fac dhidhactori cu thema a Armâñilor. Domñilli Nicola Cațanu la Filosofia di Sărună și Ahilea Lazaru la filosofia di Anthina aspun cu șteari, epistimonica, cum putu s'bâneadză limba latină pi mardzinili alumtâtoari grâțești (?)

S'avem nadă tu turnarea Stearillei naționali cătră alâsata anoastră aveari? Poati Niagrășitlu Costantin MERGIU nu era profesor. Era tugiar. Era tugiar vlahofon tu Veneția. Aistă nu-l anchidică s'discoapiră, s'ascapă și s'astudiadză ninti di tuț arhiva grățească di Venenția. Nimisurat câștiglu a "nianvițtatlui" cari antricu pri tuț anvițațlli și fu până tu soni academician, și ansuță Kerdoo Ermi cu Anthina- pronomiu a curatilor minț a muntilui.

Sânt nu sânt dau suti di ñilli di sufliti. Ai s'dzâțem trei. MA pisti tut iu iasti ti faptă, dininti. S'nă amintim ș'ună altă fată? Armâñilli proț s'tu E.A.M. Profesorlu Svolu, cap la KKE. YiorYiSiantu comisar ali ELAS, Andrea Dzima (tu triandria Veluhioti-Sarafi-Dzima), capitan Gușia, cari di păpuciar Siracu, s'feați andistratig, la al treilea bârnu. S'dinintea alor, di partea alantă, ministru di ază la Apărari, Yiorgu Modi, ș'alț.

Domñilli N. Cațanu s'Ahilea Lazaru nu fac istorii. Fac glosologie. Aspun cum bâneadză deadun cu grățeasca tu gura autohtonilor mărdzinari a grățimillei, ațea ma curata limbă latină, că arâmasi ni dizvultată. Grețlli vlahofoñi scriau, studiau, s'trățeau dininti maș pi grățeasti pi gramatli naționali.

Pi alanti li păstrau tri aduțeari aminti a românamillei.

S'astindzi aistă (Limba), s'asting ș'alanti. (Faptili).

Nota anoastră. Un armân nicunuscut (lli iasti frică?) nă pitricu tu un plic ună parti di coală tălliată s'veadi dit un periodic ică dit ună frăndză grățească. Fără s'nă da numa nică data, nică cari u scrisi. După citeari, poati s'hibă zboru tri un ți dipuni di fumeallia Mergiu di Nevisca. Poati. Ma aistă nu ari s'ahât mari simnătati. Noi lli câftăm llirtari că nu avem cum s'vinim tu ligătură cu Domnia-lli ca s'lli câftăm adhye s'putem s'u scriem si s'u publicăm pri anoastră. Ma nă si paru ahăt mușat scrislu alui, cu ahâtă vreari tri fara anoastră, că nu putum s'nă apuțânem s'nu u fâțem cunuscută ș'a cititorllilor anoștri. Nu-l cunuștem pri Domnlu Mergiu. Poati ună dzuă s'avem haraua s'lu citim ș'pri armâneaști, pri limba a părințălor alui, ș'cate nu, tu Fara Armâneascá.

Ma până atumțea, maș nândau zboară. S'ñiră Domnlu Mergiu că Grețlli nă agrâșară, că tac, că nu scriu tri noi armâilli (ică. .Vlahofoñi cum nă pâteadză Dumnia-lli) Pri noi nu nă ñiră. Nu ari cum. Ti nă si pari tri ñirari iasti că . . . n'agrâ șim noi isiși! Ma nu zburăm noi tri noi, cum vrem să zburască xeñilli? S'ți s'dzacă? Ma să s'apucă tuti mileţlli dit Balcani să scrii tri noi, lipseaști s'gulească tut Pantheonlu alor di eroi că ma mulțâlli iarau. . .armâñi. Ti pot s'aspună anvițațlli dit Balcañi ma s'hibă tinisiț? Ațeali ți spuni ș'domnlu Mergiu. . . că him greț. . . vlahofoñi. Sârghilli nă fac slavofoñi, Vulyarlli. . .vulgarofoñi ș'alti curcubeti.

Că Dusan Popovici, Niculici, Tințar Marcovici, Lazi Paciu, Dota, s'alti suti s'suti di anvițaț, tugiari, prămăteft, stratioț, oamini di polică, episcopi, preft . . nu iara Sârghi ma armâñi. Că Petri Beton, Constantinov (ti scrisi Bai Ganciu, cama cunuscuta carti tu Vulyării) Leapcef, Ivanof, s'alti suti ca elli nu iarau Vulyari ma armâñi.

Că tu Arbinușie, tu Ungrie, tu Austrie, până tu Rusie, Petersburg, multi di capitli ți frațiră istoria fură di anoștri. Ca s'nu bâgăm ș'pri ațelli dit România di ază că loc nu para iasti tri ună carti, (Pri aiști dit soni lli cunuștem ma ghini că nu maș nu s'ascund ma s'alavdă cu rădzâtina armânească, și'feațiră di sândzili ți lă curdzi tu vini, flamburâ). Ma tricutlu iasti tricut, s'nu-l plândzem că tuti lăcriñli dit lumi nu pot s'lu anṽiadză. Nu ți deadim alăntor ari ansimnătati ma ți putem s'dăm di aua ș'ninti tri noi. S'nă turnăm cătră Fara anoastră ți nu iasti ună cu "Yenos" lu a Grețâlor și să-lli cântăm suflitlu s'Yișt earea di minti s'di distiptăciuni di dau ñilli di añi. Fără ca aistă s'lă pară alântor că lă vrem. . . chireareа. S'ninga un zbor: LLi pari rău al Dmnlu Mergiu că lucrăli sănt cum sănt si-si ancllidi miryiuloyia cu aisti:

S'astindzi aistă (LIMBA)
S'asting s'alanti (FAPTILI ică ADETLI)

Macă prit părțli alui ari tută libertatea s'facă ți lli arâseaști, cari lu anchiadică, pri Dumnia alui s'pri alț, mulț alț ca el (Cațanu, Lazaru, Averoff. .ș'sutili di anvițaț dit Grăție ca s'n... spunem dit alanti craturi cari lli anchiadică dzăc s'... bagă mâna pi cundilliu ș... s'ascii pi limba părințălo... tut dorlu tri fară ți lă st... pri inimă?

Noi lă țânem FARA dis... cllisă. Tri tuti. Până ș'tr... angiurari. Maș curaj s'ai... bă. Stiu că iasti greu ahiur... sita. Aṣe eram s'eu. Pâ... s'pot s'li asternu pri coal... aistă, multi sâdori mi tri... cură. . . .Aveț curaj? A... s'videm cum-va u aduțe... Cu hăirichi. . . .

D. BACU

VĂNGHELU DUPĂ MATEI

Capitolul 17

Alăcsearea la față

1. După șasi dzăli, Iisus lo cu El pi Petru, Iacov și Ioan, fratili-a lui și-lli dusi dinăparti pi un munti analt.

2. El s'alăcsi la față dinintea lor; fața Lui 'nṽilicea ca soarili și strañilli-a Lui s'feațiră albi ca luñina.

3. Si ialea Moise și Ilia lă si spusiră a lor zburândalui cu El.

4. Petru, lo zborlu și-lli dzăsi a Lui: "Doamne, ghini easti ti noi că him aoa; ma s'vrei, va s'adar aoa trei călivi: ună tră Tini, ună tră Moise și ună tră Ilia".

5. Când el zbura ninga, ialea un nor luñinos lli-anvăli pri elli și dit nor s'avdză ună boați, cari dzățea: "Aist easti Hilliu-a Meu ațel vrut, tru cari mi hărisii; pi Aist s-Lu ascultaț".

6. Când avdzără apostollii, cădzură cu fața pri loc și multu s'lăhtărsiră.

7. Ma Iisus s'apruche, lli-ahuli pi elli și lă dzăsi: "Sculaț-vă nu vă aspăraț".

8. Elli anălțară ocllii și nu vidzură pi vârnu dicăt pi Iisus singur.

9. Si când dipunau di pi munti, Iisus la dimândă dzicândalui: "A vârnui s'nu spuneț ți vidzut, până când Hilliu-a Omlui, va si-s scoală dit morț."

10. Si apostollii lu'ntribară dzicândalui: "Tră țe dzăc învițațilli că prota lipseaști s'ṽină Ilia?".

11. Si El, lă răspunsi ș'lă dzăsi: 'Ilia, va s'ṽină di-aver și va s'andreagă tuti lucărli.

12. Ma Mini vă spun că Ilia vini, și elli nu-l cunuscură, și adrară cu el ți vrură. Ași va pată di la elli și Hilliu-a Omlui.

13. Atumțea apostollii aduchiră că Iisus lă zbură di Ioan Pătidzătorlu.

14. Si imnândalui elli cătră multeața adunată, s'apruche di El un om, că dzândalui în dzănuclli,

15. Si-lli dzăsi: 'Doamne, ñiluia pi hilliu-a meu că easti lunatic și tradzi rău, că di multi ori cadi'n foc și di multi ori cadi tu-apă.

16. Lu duș la aposollii a Tăi, ma nu putură su-l vindică".

17. "O, soie nipistipsitoare și anapudă", lă răspunsi Iisus. 'Până cându va s'hiu cu voi? Până când va s'vă aravd? Aduțeți-l aoa la Mini".

18. Iisus vărṽi dhemonlu, cari ișe nafoară dit el și ficiorlu s'vindică dit ațea oară.

19. Atumțea s'apruchiară apostolli di El și-lli dzăsiră dinăparti: "Cățe noi nu putum su-l scutem"?

20. Si Iisus lă răspunsi: "Ti puțâna voastră pistipseari. Că di aver vă gresc a vauă: Ma s'aveț pistipseari cât un gârnuț di sinape, și va-lli dzățeț a muntilui aist: Mută-ti di aoa naparti, va si-s mută; și țiva nu va s'vă hibă a vauă fără puteari".

21. Ma soia aistă di dhemuñi, nu iasi dicât cu rugăciuñi și cu preasiñi.

22. Si când stăteau elli în Galileia, Iisus lă dzăsi: "Hilliu-a Omlui va s'hibă dat tru mâñili a oamiñilor.

23. Si va-l vatămă, ma a treia dzuă va'nṽiadză. Si elli si'nvirinară mult.

24. Când agiumsiră Capernaum, ațelli ți adunau darea ti Templu, s'apruchiară di Petru, si-lli dzăsiră: 'Invițătorlu a vostru nu plăteaști darea?

25. 'E" dzăsi el. Si când intră în casă Iisus Iliu lo năinti și-lli dzăsi: 'Ti pistipseșt Simoane? Imperațilli a loclui di la cari adună dare și biruri. Di la hillii a lor ma di la xeni?"

26. Petru îlli dzăsi: 'Di la xeni". Si Iisus îlli dzăsi: 'Va s'dzăcă hillii nu plătesc"

27. Ma ca s'nu-lli fățem s'cadă tu amârtiă, du-ti la amare, arucă aclo cârliglu și tradz nafoară peștili care va s'ṽină protlu; discllidilli gura, și va s'aflli năuntru un păr ă di asimi. Llia părălu și dă-lu a lor tri Mini și tri tini.

MATERIALELE PENTRU "FARA ARMÂNEASCĂ" SE PRIMESC PE ADRESA REDACTORULUI NOSTRU:
ZAHU PANĂ, 31-25, 89-th STR. JACKSON HEIGHTS
N.Y. 11369, U.S.A.

ÎNTRE PRUT ȘI NISTRU

A rosti numele Basarabia e una cu a protesta contra dominațiunii rusești - Mihail EMINESCU

ULTIMATUMUL

Sunt amintiri ale adolescenței mele pe care le port de-a lungul a patru decenii pline de așteptare și speranță. Le port în toată acuitatea lor din acea dimineață de 28 Iunie 1940, când în calitatea mea de elev al școlii de viticultură din Chișinău nu știam încă prea bine că un ultimatum ca atare înseamnă niște condiții irevocabile pe care un stat puternic le pune altui stat, mai slab, pentru a rezolva o situație zis litigioasă. Dimineață, în care mi-am dat seama de gravitatea tragediei țării abea în momentul, când pedagogul de serviciu ne-a spus că directorul și profesorii se evacuaseră în timpul nopții peste Prut.

Când am ieșit din dormitor l-am văzut pe moș Damaschin, grădinarul, stând pe una din treptele dela intrarea principală. Stătea și plângea. Directorul Juncu n'avusese curajul să-l ia cu dânsul și pe acest omulean, bun ca pâinea cea caldă, pentrucă nimeni nu știa unde se va opri, ce va face și din ce va trăi. "Lasă, moș Damaschin, - i-am zis - că toate se schimbă pe lumea asta". La care dumnealui mi-a răspuns cu voce tremurândă că sunt tânăr și multe încă nu le înțeleg. L-am lăsat în pace și am pornit împreună cu alți elevi basarabeni spre casa directorului. Zic basarabeni, întrucât colegii originari din alte provincii ale țării plecaseră și ei noaptea, în mod discret, cu directorul și profesorii. Plecaseră la părinți. Si era normal să fie așa.

Ușile casei directorului stăteau deschise vraiște, deși camerele erau pline de mobilă frumoasă și lucruri de tot felul. Nimeni însă nu se atingea de nimic. Ii aveam în vedere pe vecinii din jur. Fosta femeie în casă stătea pe verandă cu broboada trasă pe ochii-i umflați de plâns. Ne întrebă dacă vrem să ascultam radio. Vocea crainicului bucureștean care transmitea într'una ultimatumul sovietic era gravă. După cuvintele "trupele sovietice vor ocupa teritoriul Basarabiei și partea de nord a Bucovinei", crainicul începu să-și dreagă glasul și închise microfonul. N'am mai așteptat să revină. Mă pornii spre banca mea din parcul școlii, un parc de toată frumusețea prin colecția lui rară de arbori și arbuști, dintre care, ca să anticipez lucrurile, de mult n'a mai rămas nici unul.

Tot ce putea fi în acele momente de grea încercare mai urât, mai trist și mai detestabil în mintea unui adolescent ca mine, fără de nici un fel de inițiere politică, zbura la adresa regelui Carol al II-lea a cărui grijă supremă, după cum îmi făcuse confidență doar cu câteva zile înainte atotștiutorul meu coleg Vasile Dvornic, erau femeile, grandomania și îmbogățirea personală.

Pretenția șovină, fără drept de apel, a ultimatumului că "trupele române vor evacua în termen de patru zile teritoriul Basarabiei și cel al Bucovinei" îmi stăruiau în urechi ca o poruncă anacronică secolului XX, poruncă a unui stat suveran, cu frontierele bine păzite și cu oaste destul de bine echipată pentru timpurile acelea. Mă simțeam mic și neputincios.

Eram stăpânit de zeci și zeci de considerente și întrebări pe care mi le puneam împreună cu veselul meu coleg Haimana Ion, care de data asta plângea.

Fiind amândoi din nordul Basarabiei, el dela Soroca, eu dela Hotin, ne-am zis că e mai bine să ne găsească rușii acasă, lângă părinți, decât să ne culeagă de prin dormitoarele internatului. Trenurile nu mai circulau și o luarăm pe jos spre Bălți: 130 de kilometri ! Am înoptat într'un sat numit Todirești, pare-mi-se, unde dimineața am fost martori ai unei scene înfiorătoare prin josnicia ei. Minoritari, mai tineri și mai în vârstă, care până atunci deținură aproape sută la sută comerțul și medicina, deschiseră foc de mitralieră asupra unei mici unități de infanterie românească care se retrăgea în ordine spre Prut. Bieții soldați, se trântiră neputincioși la pământ, fiindcă aveau ordin să nu tragă în nici un fel de situații. Li se rupeau epoleții, li se luau centurile cu cartușiere, erau descălțați de bocanci, în timp ce sublocotenentul fu dezbrăcat până la indispensabili. L-am întrebat pe unul cu mai multă spumă la gură decât alții, de ce această bătaie de joc, la care mi-a smuls chipiul de liceist de pe cap, i-a rupt cocarda cu stema țării, și a aruncat-o într'un copac.

La Bălți ne-am urcat cu mare greu într'un marfar ce mergea spre Ocnița și seara eram acasă.

Nu zăbavă și în satul nostru sosiră într'un fel de tanchetă doi militari și trei civili, dintre care unul le servea drept translator. Le ieși în cale Ivan Iandulschi, un rus pripășit pe la noi din timpul revoluției, urmat de câțiva evrei cu bucățele de panglici roșii la piepturi. Iar printre ei se pomeni și vecinul nostru Vasile Burcă, care se minuna într'una de bucuria celor ce-i întâlniră. "Ești un prost, - îl apostrofă Boruh,- nu vezi ce mitralieră au ! ? Trebue să-i întâlnească cineva, că satul nu-i mort. . ."

Iarna se ținură alegeri, cu un singur candidat, și consăteanca noastră Nadejda Fedas deveni deputat și președintă a sovietului sătesc. Puțin știutoare de carte, dar modestă și cu o omenie neîntrecută, ea n'a făcut nimănui rău. Si totuși n'a putut să-i scape de deportare în Siberia pe doi foști primari ai satului: Alexandru Morei și Gheorghe Chistrugă, cărora nu le-a fost dat să-și mai vadă vreodată vatra părintească.

Cât despre bunul meu coleg Haimana Ion, presimțea el ceva, sărmanul, atunci când plângea la Todirești. Tatăl său, nenea Florea, cum îi ziceam eu, oltean de pe malul Dunării, căsătorit în timpul serviciului militar cu o basarabeancă din Moara Nouă, fu deportat și el împreună cu soția în Iunie '41, ca mai apoi să fie înghițiți amândoi de gheața Siberiei.

Cu Ion m'am mai întâlnit de multe ori: la școala militară din Botoșani, la Zgurița unde era președinte al colhozului "1 Mai", dar nu l-am mai văzut râzând niciodată.

Mai știu că înainte de plecarea mea forțată dela Chișinău era zootehnician în satul Fântânița, județul Soroca, și că din Haimana Ion devenise Gaiman Ivan Florovici.

N. L.

BASARABIA: Adăpatul vitelor la Nistru

PAVEL BOȚU

Nicolae LUPAN

Il cunosc de vreo douăzeci și ceva de ani. Il știu încă de pe atunci când frământa glodul Șchinoasei cu cizmele-i de cauciuc trase peste pantalonii albi ca să nu-i murdărească de noroi printre picioare. Așa îl vedeam adesea pe la poarta noastră, plecând sau întorcându-se la căsuța lui de bârne smolite pe care i-o pusese la dispoziție redacția ziarului "Moldova Socialistă", unde lucra dumnealui ca șef de secție iar apoi și ca redactor-adjunct.

Uneori coboram împreună cu el dealul spre oprirea troleibuzului. Mergeam unul în urma celuilalt fără să scoatem o vorbă. Tăcut și dus pe gânduri, nu puteai ști niciodată ce se petrece în sufletul lui de țăran de prin părțile Chiliei. Nu se dădea atras nici de frică în vreo discuție politică sau socială. Si se vedea chiar că era speriat de ceva. Poate de deportările din Basarabia, poate de colectivizarea forțată ori poate de arestarea vreunei rubedenii.

Lumea încă nu-l prea știa nici ca ziarist nici ca poet, pentrucă scria puțin și prost. Această ultimă constatare e valabilă și pentru ziua de azi. După cum valabilă i-a rămas și taciturnia. O tăcere voită de care, cu timpul, mulți și-au dat seama că e o filosofie a lui bine chibzuită. Chibzuită, pentrucă până la urmă mierea tăcerii din zicală i-a fost sesizată la nivel republican. Căci în 1967 Pavel Petrovici era deacum președinte al comitetului de conducere al uniunii scriitorilor din Basarabia.

Mai fuseseră până la el și alți președinți, cum ar fi Emilian Bucov, Andrei Lupan sau Ică Ciobanu, dar se ținură la acest post căldicel doar câte câțiva ani. Si asta din pricina că oamenii mai scoteau și câte o vorbuliță în fața atotputernicilor partidului. Iar acestora nu le prea place ca soldații scrisului să vorbească în front. Si încă neîntrebați. Nu același lucru se poate spune despre Pavel Boțu. Acesta tace. Tace și face. Că n'o fi glumă să te afli în vârful piramidei scriitorești zeci de ani !

Acuma toți și-au dat seama că au greșit când credeau că eroul nostru e un om tăcut. Judecați și dumneavoastră dacă tableta sa intitulată "Partidul lui Lenin", tăcere înseamnă: "Singurul lui privelegiu, al comunistului adică, este de a fi totdeauna printre primii la datorie, de a închina toate puterile și toată priceperea sa fericirii norodului. O datorie sfântă a comunistului este de a se îngriji neîntrerupt de sporirea bogățiilor Patriei, a valorilor ei spirituale, de a contribui prin muncă deosebită la înfăptuirea sarcinilor pe care le formulează partidul".

Or, așa ceva nu mai poate fi luat drept tăcere. Si poetul devine dintr'odată prozator și publicist de forță ! Talentul lui ajungând până la jertfire de sine: "A pune mai presus decât orice interesele Patriei, interesele partidului - aceasta a fost, este și va fi una din trăsăturile distincte ale comunistului. A avea grijă de binele tuturora, a lupta pentru interesele oamenilor muncii - iată țelul cel mai mare și sfânt, proclamat de partidul lui Lenin".

Anume de partid a fost proclamat și Pavel Petrovici deputat al sovietului suprem dela Moscova și președinte al sovietului suprem al republicii moldovenești. De ce nu, când comunistul Boțu "se dăruie cu trup și suflet" muncii de creație și celei de folos obștesc? Pur și simplu, te minunezi, de unde atâta putere, de unde atâta avânt !? E o întrebare exclamativă la care se potrivește de minune însăși răspunsul scriitorului de pe malul Bâcului: "Comuniștilor - leniniști le sunt absolut străine înfumurarea și îngâmfarea. Ei spun: partidul este un detașament de luptători devotați cu trup și suflet idealurilor comunismului, noi suntem ostașii lui. . ."

Pentru acest cântăreț al Bugeacului, răsplătit cu titlul de laureat al premiului de stat al republicii moldovenești, declarațiile lui de mai sus sunt o autoconfesiune conjuncturistă "cu totul legitimă, firească și onorabilă", cum înclină sa creadă critica literară angajată dela Chișinău. Ca să nu mai vorbim de euforia aceleiași critici pe care i-o stârnesc versurile lui Boțu, care nu sunt altceva decât "o poezie-profesiune de credință profund semnificativă" ce merită să stea în fruntea creației poetice din Basarabia și Transnistria, în general. Unde mai pui că această creație îl proiectează în adevarata-i lumină "și ca poet, și ca activist de partid, și ca om al acestui pământ și al acestui timp".

Nici mai mult nici mai puțin ! Nu întâmplator, probabil, Pavel Boțu se vrea simbol al unui arbore, simbol pe care, modest cum este, și-l cântă singur cu propria-i pană, o pană mai mult decât ciufulită: " Mă vreau gorun veghind, (și-și veghează turma de cinsprezece ani ! ') Iar dacă va fi să cad, cutez smerit / Din trunchiul meu / Catarg să facă, / Să nu mă simt / Din mers oprit".

Si Pavel Petrovici nu s'a oprit la cei cincisprezece ani de șefie republicană și unională. Dumnealui a mai pornit la un drum de încă cinci ani în calitatea sa principală de supraveghetor al procesului literar dintre Nistru și Prut, precum l-a învățat Ivan Ivanovici Bodiul, protejatul lui Leonid Ilici Brejnev.

Numai de noroc să se plângă omul ! Altfel e imposibil să-ți faci meseria de prim-secretar al condeerilor unei republici întregi, într'o fierbinte tendință de sincronizare perfectă a acțiunilor cu imperativul timpului literelor leniniste-moldovenești.

După câte știu, dintotdeauna scriitorul, dacă e scriitor, poate contribui la îmbogățirea fondului lexical de bază al unei limbi prin introducerea unor cuvinte noi, cu condiția ca ele să lărgească în mod organic gama vocabularului oral și scris al unui neam. Scriitorul, dacă e scriitor, poate ajunge în perfecțiunea sa artistică până într'acolo, încât unele dintre creațiile sale, cum e cazul lui Vasile Alecsandri, se pot identifica cu arta poetică populară.

Dar cum să grefezi, ca să nu zic agresezi, muzicalitatea limbii bardului dela Mircești cu așa pocituri de cuvinte ca "sat culcușit", chit că "inovatorul" e prim-secretar al uniunii scriitorilor, chit că "culcușește" el această perlă "sub geană de codru", chit că asistă el, ca să mă exprim cu vorbele dumnealui, "la o adevărată sărbătoare: inaugurarea, dacă se poate spune așa, a unei fântâni"? Aș vrea să-l înțeleg pe tovarășul prim-secretar, dar mă întreb, totuși, dacă fântânarilor li s'ar deschide vreodată gura să zică în loc de "sfințirea fântânii", "sfințirea casei" - "inaugurarea fântânii" sau "inaugurarea casei"?

Iar când în "cana tradițională de lut" (ar însemna să zicem cu toții de azi înainte "cana nu merge de multe ori la apă") "a sclipit tăios și senin azurul bolților înalte, pe usna ei a rămas să răsune răscolitor udarea", care în cazul acestei sterile beții de cuvinte nu se știe de unde vine: de la "a-ți uda gura" sau de la latinescul "udare", ceea ce "a urina" înseamnă.

Si Pavel Boțu își continuă reîntâlnirile "cu creația supranumitului "rege al poeziei" la cei 160 de ani dela naștere "dincoace și dincolo de jubileu ca la un izvor al înțelepciunii" la casa scriitorilor, "prin moșiile Făleștilor, în țăranele" cărora "stau înscrise cele mai uimitoare versuri în verdele frunzelor legănate de răsufletul femeilor ce trebăluiesc ca albinile neostoite în zborul de peste zi. . ."

"Neostoite", dela rusescul "ustoiati" și derivatul negativ "ne", ceea ce "neobosite", "nepotolite" vrea să însemne ! Si tot cam așa, ca să nu inventez nimic, "se achită Pavel Petrovici de datoriile cotidiene, iar în orele de răgaz își notează unele gânduri "să nu se uite", notițe modeste, dar între rânduri se resimte sunetul izvoarelor ce vin din adâncuri" ca să-și croiască "drum bun către oameni !" ●

NOUTĂȚI ÎN ȘTIINȚĂ ȘI TEHNICĂ

ALERTA ASTEROIZILOR

Astronomii Tom Gehrels dela Universitatea din Arizona și Eugene Shoemaker dela Laboratorul din Pasadena au propus un proiect la NASA, care să includă un instrument numit "Camera de privit spațiul", ce va fi montat la Observatorul Kitt Peak al Universității. Cu această cameră specială ei vor putea identifica si urmări orbitele asteroizilor, componența lor fizică și vor încerca să stabilească originea sistemului nostru solar, sau chiar să identifice acei asteroizi bogați în minerale pentru mine spațiale.

Ca un supliment, Gehrels notează, că această cameră ar putea salva lumea dela un dezastru. Sunt aproximativ 1.500 de asteroizi cu un diametru de 1 km sau mai mult, care ar putea pătrunde în sistemul nostru solar. Un asteroid de aproximativ 10 km în diametru, lovind planeta noastră, ar putea provoca un dezastru echivalent celui dela Hiroshima.

Cu ajutorul acestei camere, se vor putea localiza și apoi îndepărta acei asteroizi prea aproape de planeta noastră, evitându-se astfel un dezastru.

TEHNOLOGIA PIRAMIDELOR

De ce piramidele egiptene, vechi de 5.000 de ani sunt încă în picioare, în timp ce alte monumente vechi s'au distrus? Răspunsul, dat de savanții smithsonieni, este : forma lor. Piramidele au fost construite să reziste eroziunii vântului și sării din Deșert. Laturile lor înclinate îndreaptă vânturile dinspre pământ spre în sus, disipând 80 % din energia vânturilor spre cer.

Dacă piramidele ar fi fost cubice, ele nu ar mai fi existat acum, arată Farouk El-Baz, geolog la Centrul Smithsonian de cercetări. El arata de asemenea ca egiptenii au studiat deșertul foarte în amănunt și au observat formele de teren naturale, erodate de zeci de mii de ani.

El-Baz spune că dacă structurile moderne, mai ales în zonele cu vânturi nisipoase sau cu sare, ar fi construite în formă de piramidă, ar rezista mai mult. Arhitectul William Pereira din Los Angeles a proiectat și construit acum 10 ani clădirea Transamerica în formă de piramidă pentru a rezista la cutremure. El-Baz crede că această clădire va fi foarte rezistentă în timp.

ROMÂNII DE PRETUTINDENI

In extremitatea vestică a Pen. Balcanice, la nord de portul Fiume (Rieka Iugoslavă) există de mai multe secole și până azi o populație românească, în știință cunoscută sub numire de Istro-Români. Ea populează opt localități: Jeiani (Seiane), Susnievița, Noselo, Sucodru, Iesenovik, Bărdo, Gradinie și Letai. Inafară de generalizatul "Vlasi", slavii dimprejur mai aplică acestor Români denumirea de Cici, Ciribiri, regiunea fiindu-le cunoscută încă si în documente vechi ca Cicearia. Ei însiși își zic Rumeri, uneori și Rumaniez. Prezența celui de al doilea "r" deja semnalează rotacismul, caracteristică dominantă în graiul lor românesc.

Rumerii constituie rămășiță a masselor românești în trecut mult mai extinse, îndeosebi în Morlachia (-Mavro - Vlahia), Craina Croației, unele insule Adriatice. In privința numărului lor, ca și în cazul celorlalte grupuri valahe din Balcani, datele sunt contradictorii. Vechea enciclopedie rusă (dinaintea I-lui război mondial) dădea numai 407 suflete. Un recensământ din 1880 indica 1590 de suflete; altul din 1900 dădea cifra de 1311. Recensământul italian din 1921 a găsit 1644 de Istro-Români. Enciclopedia iugoslavă post-belică nu dă nici o cifră pentru zilele noastre. Un filolog romanist dela Zagreb considera însă în 1970 că numărul Istro-Românilor s'ar ridica la 1250-1500. Dintre toți, probabil că cel mai bine va fi cunoscut starea de lucruri sub raport numeric Andrei Glavina, însuși Rumer, intelectual. In 1905 el își numărase 5000 (cinci mii) de conaționali. Insă, precum spune proverbul: cine nu are deajuns i se mai și ia.

Istro-Românii își trag obârșia, de acum un mileniu, din vestul Transilvaniei sau Banatului; iar după supozițiile altora, ei ar proveni din actuala regiune timoceană și nordul Bulgariei, fiind, deci, cândva Românii țaratului Asăneștilor. Oricum, graiul lor arhaic este unul daco-român. Obida istoriei i-a azvârlit pe calea depărtatei migrațiuni. Istoria li se poate cunoaște îndestul din documente.

In vremuri mai noi au fost vizitați și cercetați de către: Ion Maiorescu (1857), T.T.Burada (1890), Traian Cantemir (1932-33). Au mai scris despre ei or au publicat texte de dialect al lor: Sextil Pușcariu (1929), Dim. Găzdaru, Leca Moraru (1928-1941). Carcateristice sunt titlurile scrierilor acestuia din urmă: Lu frați noștri. Libri lu Rumeri din Istrie; De-ale Cirebirilor (4 fascicole); Drumuri cirebire.

Compatriotul nostru Gh. Ionescu, trăind câtva timp în refugiu printre frații Istro-Români, n'a rămas nepăsător nici inactiv, ci a cules la rândul său texte de grai actual, publicându-le apoi șapilografiate sub titlul: "Librici za lu Rumeri din Istrie" (Trieste, 1958). Pe lângă timp, eforturi dezinteresate și sacrificii materiale, Gh. Ionescu a avut de întâmpinat în această întreprindere nu numai indiferență, ci adesea și opinii descurajante din partea compatrioților refugiați care socoteau că "nu e timpul pentru așa ceva acum". Desigur, gândim, pentru socoteli politice iminent mai înguste sub comanda momentului, niciodată, nici în vremurile "cele mai bune" nu este timp pentru "așa ceva". Stiința însă oricând și oriunde își împlinește misiunea și ea e aceea care într'adevăr aduce folos. In vremea aceea, mai precis în crunta perioadă stalinistă, romanistul bucurestean Coteanu ținuse cont de "comandamentul politic" al momentului exprimat prin teoria lingvistică marxistă și demonstra într'o broșură "Cum dispare o limbă (Istroromâna)". Nu se servea de vreun exemplu slav - cum s'ar putea ! - ci exploata unul de dialect român. In Bucureștiul acaparat de știința bolșevică-stalinistă era timp tocmai pentru "așa ceva", pentru care în știința liberă, iată, tocmai atunci nu trebuia să existe timp. Romanistul Kovaceț dela Zagreb zicea însă: cum dispare, când ei (Rumerii) își vorbesc limba și în autobuz, la navetă? A demonstrat aceasta și profesorului slavizant Emil Petrovici, băgându-l în autobuz. Acest specialist a studiat temeinic graiul istro-român și a dat cea mai cuprinzătoare, cea mai recentă "Descriere a istro-românei actuale". (1971).

Mie îmi spunea o gazdă la Fiume, auzind că vin din România, că mai încolo în localitatea Munie ș.a. există Români (așa se exprima) ai căror copii până la vârsta școlară (7 ani) nici "nu vorbesc altă limbă decât pe a lor, românească". Regreta că din cauza ploilor torențiale și inunadațiilor tocmai atunci nu apărea cunoscutul ei Turkovici, istro-român, să mi-l prezinte.

Numai între 1921-1925 a existat la Istro-Români școală românească înființată de inimosul lor apostol Andrei Clavina.

Iată și alte nume de persoane la Istro-Români: Belulovici, Micleuș, Gușu, Brencela, Runcu, Cărțulici, Gorgotina, Ciuc, Zidaru, Bala (u) r, Blaj, Bunasera, Bunea, Sutulu, Pețulichi etc. Nume de locuri: An Scandure, La Matul, La picioru judelui, Brigu cu cornele ș.a. Exemple din lexic: cap, ocl'u, ceafa, limba, umer, sora, mul'are, jajet (deget), cuscri, cumatru, bur (bun), mușat, amânat, bo, vițe, notir (noaten), scrova, furca, gl'em, pecurar etc.

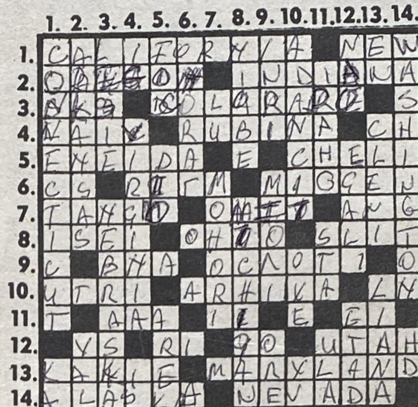
De aveți vreodată cale prin Istria, treceți și pe la frații Rumeri. Le veți înțelege graiul. Să nu rămâneți prea surprinși dacă în stație la Fiume le veți auzi și gluma cu cererea biletului: ur la București (-un bilet pentru București). Cassa știe că "București" este satul lor cel mare - "capitala" - Jeiani. Si emite biletul de călătorie "în regulă".

S. GÂRLEANU

CUVINTE ÎNCRUCIȘATE

Aronel CLOTEANU-OHIO

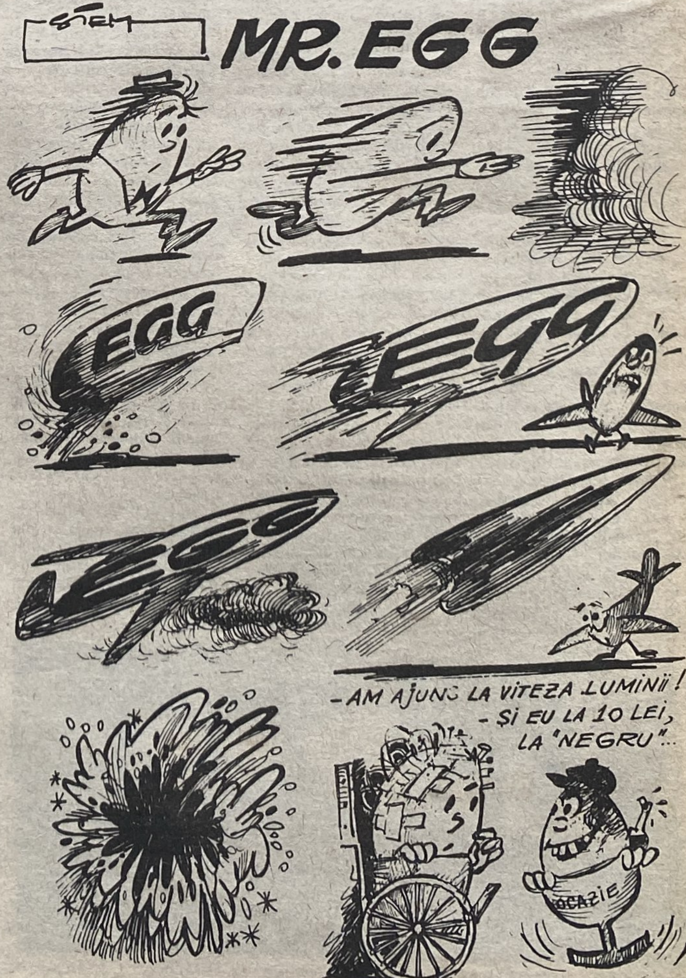
STATE DIN U. S. A.

ORIZONTAL
(1) Stat vestic, la Pacific. -Face parte atât din New York cât si din New Jersey ! (2) Alt stat la Pacific. -Stat cu aderență la Lake Michigan. (3) Trei din Nebraska ! -Stat mediu apusean, cu capitala Denver. (4) Profan. - Floare de grădină de culoare rubinie. -Celia Hempshire. (5) Lucrare epică a poetului latin Publius Vergilius Maro. -Un cap strălucitor (pl). (6) Coca Stancu. -Cadență. -Proteină albuminoasă existentă în țesutul mușchiular. (7) "Dansul de demult". - Moți amestecați ! -Stat cu mulți români și are capitala Columbus. -Deschizătură la haine. (9) Banca Națională Americană (abr.) -A proteja prin susținere. (10) A nutri fără cap ! -Deposit de documente. -Lene ! (11) Tria ! - Bluze naționale românești. -Dânșii. (12) Vasile Strava. -Rhode Island. -La intrarea în statul Georgia ! -Stat apusean cu capitala Salt City. (13) Culoarea iepurelui. -Stat răsăritean, la Atlantic, cu capitala în juneau. -In acest stat se află orașul Las Vegas.

VERTICAL
(1) Stat la Oceanul Atlantic, capitala Hartford. -Klaus Aleutin. (2) Stat central, capitala Little Rock. -Asaltează mereu țărmul Americii, atât la Oceanul Atlantic cât și la Oceanul Pacific, dar cade de fiecare dată învins. (3) Soluție de cenușă. -Stat central cu capitala în orașul Lincoln. (4) Ion Gheorghiu. -Stat răsăritean, cu capitala în Richmond. -Iosif Șuteu. (5) Arde și face fum. -In mijlocul stadionului !. -Asociația Refugiaților și Exilaților din Kansasa. (abr.). (6) Stimat în chip deosebit. (7) Lilly Utah. -A se întrista. (8) Fiica lui Tantal, metamorfizată în piatră. -Stat peninsular, cu capitala în orașul Lansing. (9) Isus Nazarineanul Regele Iudeilor. (abr.) -Oițe. -Veacuri peste veacuri. (10) Adâncit. - Ornament arhitectural de forma unui ou, folosit chiar și la mobilier. -York Valley. (11) Stat destul de vestic, cu capitala în orașul Boise City. -A se odihni. -Partea de jos dela căciulă ! (12) Nineta A. Opriș. -Unii ca alții. -Date, înapoi ! (13) Eusebiu Niagara. -Pești fără dinți dar răpitori, ce trăiesc în ape dulci la repezișuri. -Vegetație exotică. (14) Stat în nord vestul USA, la Pacific, având capitala în orașul Olympia. -Horia Dacota.

DEZLEGAREA CAREULUI ÎN PAG. 21

CUVÂNTUL COPIILOR

ABECEDAR CREȘTIN

Intr'o zi, dragi copii, Elu m'a întrebat: 'Pot face oamenii mari semințe ?'' Ca și voi, Elu iubește avioanele și navele cosmice, vapoare și tot felul de mașini și mașinării. In ziua aceea venise la mine cu o cutie plină de baterii, magneți, suruburi, lipici, sârme, cuie, șurubelnițe și toată averea lui, ca să-i ajut să construiască o sămânță din care să crească un copac așa de frumos cum nu există altul pe lume. N'am vrut să-l dezamăgesc că nici un om până acum nu a putut să construiască o sămânță și i-am făcut semn să stea lângă mine ca să-i povestesc cine poate face semințele.

'Dragă Elu, semințele sunt făcute de Dumnezeu la începutul lumii. Fiind făcute de Dumnezeu semințele niciodată nu au greșit, ca de exemplu, dintr'o sămânță de grâu să te trezești că iese un castravete, sau dintr'o sămânță de roșie să crească un stejar. Dar să o luăm dela început.

Prima dată Dumnezeu a făcut cerul și pământul. Pe pământ nu era nimic și nici pe cer. Dumnezeu a înălțat munții, a săpat văile, a pus râuri să curgă spre mare și totuși ceva lipsea. Nu era nici iarbă, nici păduri, nici floricele pe câmp. Atunci Dumnezeu a făcut semințele și din ele a răsărit tot ce vedem în jurul nostru. Era întuneric și a făcut soarele să lumineze ziua, și luna cu stelele frumoase să strălucească noaptea. Si cerul și pământul erau la fel de goale că mai lipsea ceva. Nu erau nici păsări și nici animale. Atunci Dumnezeu a făcut în ape pe peștișorii de tot felul, pe scoici pe care le culegeam astă vară, pe racul prostuț care pornește la școală și uitând tot mereu ceva acasă se întoarce înapoi, prin munți cerbii și pe ursulică, pe lângă flori, albine și fluturi, prin tufișuri iepurașii fricoși, prin copaci mierle și privighetori și tot felul de păsări ce zboară pe cer.

Totul era atât de frumos, dar lipsea cineva ca să se bucure de această frumusețe. Și astfel Dumnezeu a creat pe primii oameni: pe Adam și Eva. I-a pus într'o grădină încântătoare care se numește Raiul. Acolo aveau de toate. Nici măcar nu trebuiau să muncească. Râurile murmurau, păsări cântau, nu era niciodată frig, niciodată zăpușeală, privighetori coborau pe umărul lor fără de frică, iar când le era foame toți copacii raiului își aplecau crengile pline de fructe.

Dumnezeu le-a spus că pot să mănânce din toți pomii livezii în afară de unul. Aveau cireșe, banane, nuci, struguri cățărați pe creangă, zarzăre și caise, pepeni dulci pe maluri de lac, portocale și smochine, alune și piersici, prune cărnoase și fragi, curmale și zarzăre și tot felul de bunătăți. Dar Adam și Eva nu au vrut să asculte de Dumnezeu și au ascultat de diavol și au mâncat din pomul oprit.

Pentru aceasta Dumnezeu i-a pedepsit și i-a scos afară din rai, dar ca tată bun și iubitor le-a promis că va veni cineva -Mântuitorul- care-i va aduce din nou în Rai.

Părintele MITREL

- Dar voi copii, nu vedeți că e găurit coșul ?
Degeaba vă chinuiți să puneți mingea acolo !

Ghicitori

Bate un ciocan
Mereu,
Nevăzut,
In pieptul tău.
Zi și noapte
Bocănește,
Nici când dormi
Nu se oprește.

(Inima)

Rotată,
Minune
Codată,
Se plimbă sclipind
Prin ogradă.
Oare
N'o fi,
Zău,
Neam de curcubeu ?

(Păunul)

Mărunțică,
Nepoțică,
Harnică
Și fără frică,
Urmele
Ne
Șterge
Și la școală merge.

(Guma)

DEZLEGAREA CAREULUI DIN PAG.20

c	a	l	i	f	o	r	n	i	a	■	n	e	w
o	r	e	g	o	n	■	i	n	d	i	a	n	a
n	k	s	■	c	o	l	o	r	a	d	o	■	s
n	a	i	v	■	r	u	b	i	n	a	■	c	h
e	n	e	i	d	a	■	a	■	c	h	e	l	i
c	s	■	r	i	t	m	■	m	i	o	g	e	n
t	a	n	g	o	■	o	m	i	t	■	a	n	g
i	s	e	i	■	o	h	i	o	■	s	l	i	t
c	■	b	n	a	■	o	c	r	o	t	i	■	o
u	t	r	i	■	a	r	h	i	v	a	■	l	n
t	■	a	a	a	■	i	i	■	a	■	e	i	■
■	v	s	■	r	i	■	g	e	■	u	t	a	h
k	a	k	i	e	■	m	a	r	y	l	a	n	d
a	l	a	s	k	a	■	n	e	v	a	d	a	■

MATERIALELE PENTRU "CUVÂNTUL COPIILOR" SE POT TRIMITE LA ADRESA Pr.DUMITRU ICHIM, 71 VANIER DR., APT 201, KITCHENER, ONTARIO N2C 1J4 , CANADA

DESPĂRȚIRE

Astă seară, toți plâng
Toți te văd, râzând, cântând
Tu, care erai
cu inima așa de bună,
așa de mare...
Dece ai plecat ?

Pomii și cerul te plâng
ploaia cade în inima mea,
în inima noastră.
Tu, de sus, te uiți la noi.
Tu, aicea, ești cu noi.
Dece te-ai dus ?

Țărâna te-a luat în brațele ei
si te învălue călduros.
Numai ți-e frig.
însă și dacă ești subpământ,
ai speranța ta vieții de mâine
Tu, care ai plecat, Ion Cușa

Christina BACU

STEM
FLOAREA și BURUIANA

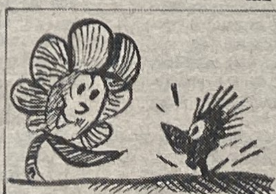
O mică floare, trezindu-se dimineața, descoperă lângă ea o nouă vecină, o vietate ciudată. Aceasta, crescând repede, se transformă într'o buruiană mâncăcioasă și dominantă, care obligă floarea s'o hrănească neîncetat, transformând-o în scalava ei.

Bună dimineața soare !
S'a trezit fetița Floare.
Imbrăcată'n borangic:
Parcă-aș mai dormi un pic!

Ce să fie, că pe strat
Lut gogoașă-un cocoșat ?
Poate zorii de vioară
Imi aduc o surioară !

Oul stratului la dâmb
A plesnit: urât și strâmb-
Neam din bălărie rea
Zmeul Buruian ieșea.

Versuri de Dumitru ICHIM

SĂ RÂDEM... SAU SĂ PLÂNGEM...?

ANUL 5 Nr. 37 APARE CÂND ARE INSPIRAȚIE !

URZICA LIBERĂ

SITUAȚIA ECONOMICĂ A RSR-ului

Doctorul: E doar o ușoară indispoziție momentană care durează de 37 de ani !

Dinu MĂTRĂGUNĂ

Glume

Un cosmonaut și-un cetățean se întâlnesc, în mijlocul nopții pe stradă, și intră în vorbă:

--Unde pleci ?

--In cosmos

--Când te 'ntorci?

--In trei zile; dar dumneata unde te duci?

--La coadă să cumpăr carne.

--Când te 'ntorci?

--Nu știu !

..

--Am auzit c'ai intrat în partid?

--Cel întrebat se uită oarecum jenat, își ridică piciorul ca să vadă dacă nu cumva talpa-i galbenă și miroase. . .

--Nu, n'am călcat în el !

..

Stalin a fost trimis în Iad și pus la corvezi grele. Intr'o zi îl vede pe Hitler stând pe scaun într'un oficiu, îmbracat elegant, și bătând la mașina de scris.

Cum se poate, spune Stalin supărat, că Hitler, care-i un criminal ca și mine lucrează în oficiu și eu mă topesc în văpaie?

Hitler, dă explicații Scaraoschi, este condamnat să bată încontinuu la mașină manifestul partidului comunist !

..

Stiți cum va muri Ceaușescu ? Sfâșiat de Soimii Patriei.

Si totuși între Ceaușescu și Stefan cel Mare există o asemănare. Unul a costruit biserici, iar altul le dărâmă.

..

Ițic bătrân și bolnav, pe patul de moarte, își chemă rudele mai apropiate și le împărtășește ultima lui dorință: 'Dragii mei am o ultimă dorință la voi, chemați de urgență secretarul de partid că vreau să mă fac membru al partidului comunist român. Rudele rămân stupefiate la această dorință. Se așteptau la orice dar la așa ceva nu. Dar ca să nu-l supere pe bătrânul Ițic pe patul de moarte, se gândesc că și așa mare influență asupra familiei lor nu va mai avea un membru de partid bătrân, și-i îndeplinesc dorința. Secretarul de partid nu face caz de solicitarea bolnavului, se bucură chiar că-și mărește numărul de membri în organizația lui, și-i înmânează lui Ițic carnetul roșu strângându-i mâna, de data aceasta tovărășește, plecând mulțumit că poate raporta partidului o nouă realizare. După plecarea secretarului de partid, rudele curioase peste măsură, îl roagă pe Ițic să le spună și lor dece a dorit el pe patul de moarte să devină membru al PCR. La care Ițic zice: "mă proștilor, eu și așa mor, păi dacă mor, mai bine să moară unul de-al lor decât unul de-al nostru.

EPIGRAME

LUI CEAUȘESCU

Pe toți negrii ce îi vizitează,
în cultură, singur îi întrece.
Negrii numără până la cinci,
Ceaușescu-ajunge pân'la zece.

TOT LUI

Cum la școală fuse scurt la minte,
Si'nvăța doar numele să-și scrie,
Sare dintr'un continent, în altul,
Ca să'nvețe-un pic de geografie.

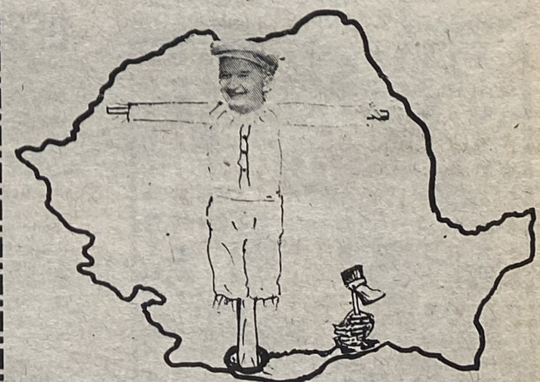
LENUȚA ÎȘI CEARTĂ SOȚUL, DIN CAUZA DESELOR VIZITE ÎN AFRICA

Nu văd ce cați la negrii ăștia,
Si una, două,printre ei apari.
Nu vezi că umblă în "picere" goale,
Si n'au nevoie de cismari ?

Rățoiul exilat

ANUL XI OUL Nr. 48

GATA SĂ ÎNFRUNTE HOARDELE MOSCOVITE

Înțeleptul și viteazul Niculae, straja nedormită la hotarele Patriei !

C. Dona RAȚOIUL

INSTANTANEE DIN CIRCUL PECERIST-RESERIST

Profanare pentru Lenin

La Academia de științe a R.S.R. (nu la cea nouă, de științe sociale și politice), sindicatul formase o echipă de teatru amator, cu instructoare angajată. Echipa era foarte activă, fiind conștientă că trebue să lumineze obrazul înaltei instituții științifice. Că în ajun de participare la competiții cu alte echipe similare din capitală sau din provincie se comunica responsabilului cultural sarcina trasată de sus ca să fie promovată pe locul de frunte neapărat o echipă de fabrică (a evita deci eventuala plasare la locuri de frunte a echipei dela Academie), aceasta nu te mai mira.

Odată însă au avut cei dela sindicatul Academiei ambiția să pună pe scenă o piesă cu subiect politic mai deosebit, anume: una despre Lenin. Nu se găsea însă o persoană potrivită pentru rolul lui Lenin. Incercările nu duceau la rezultat, din cauza mutrei caracteristice a autorului revoluției bolșevice. Recomandai să se apeleze la un coleg al meu care avea mutra cum nu se putea mai potrivită, gata făcută. El semăna cu Lenin și de când îl știam purta și bărbișonul caracteristic. Toată lumea fu încântată de soluție, când îl văzu. Omul începu să-și învețe rolul în mod conștiincios si se arăta foarte dispus "să-și dea concursul". La un moment dat încetă însă a mai veni la repetiții. Ce și cum se întâmplase ? Iacă, cineva mai de pe sus a obiectat că nu se poate ca un rol ca acela al lui Lenin să fie jucat de un actor, măcar și amator, de obârșie burghezo-moșierească notorie. Si el, "păcatul" acesta îl avea.

Aduseră atunci pe un altul, de origină socială "sănătoasă", care însă prezenta trăsături ale feții întru totul contrarii celor ale lui Lenin. Il puseră la probă cu machiaj, cu peruci, cu strâmbături și scălâmbăieli, că te umfla râsul și te apuca mila privindu-l în "chinurile facerii" rolului. Nu mergea chestia nicidecum. Risca din cauza efortului nefiresc să rămână bietul om înțepenit în cine știe ce grimasă, să se damblagească. Renunțară la prezentarea piesei.

S. GÂRLEANU

DIN VIAȚA NOASTRĂ:

AUZITE, VĂZUTE, ȘI PĂȚITE

George DONEV

SĂ NU ÎNCRUCIȘĂM LINIILE PARALELE

Celor care nu ne puteau înțelege și ne întrebau de unde aveți bani ca să susțineți ziarul (Notă: cel mai mare ziar al românilor liberi), le-am răspuns--ca să închidem o discuție plictisitoare-- ne sprijină. . . arabii. . . "simbolul bogăției."

Un confrate din Tel Aviv ne face pentru a doua oară plăcerea de a comenta "pățitele" spunând că ce-am scris n'a fost glumă.

Confratele are dreptate, ba mai mult, noi din Hamilton și cei din Tel Aviv, avem în comun pe acești "arabi", dar nu ca simbol al bogăției în Petrodolari ci ca simbol al bogăției spiritului de sacrificiu.

Voi, evreii, ați reușit să realizați din piatră și nisip, pe unde caprele purtau ochelari verzi ca să pască iarbă, o grădina ce-a stârnit invidia și gelozia vecinilor; și tot voi v'ați dus în inima Africei ca să va eliberați frații răpiți (Entebe).

Voi, luptați azi să apărați țara ce-ați câștigat-o, iar noi luptăm azi să recâștigăm țara ce-am pierdut-o, dar nu din vina noastră.

Si voi, și noi, credem într'un Atotputernic.

Si voi, și noi, avem același dușmăn: comunismul ateu.

Iată de ce, celor cu timpanele crăpate, surzi la gemete și încovoiați de grija arginților, nu le puteam da alt răspuns, pe înțelesul minții lor, decât că:

Ne sprijină arabii !

Si asta nu-i o glumă, e o tragedie !

CU COȘNIȚA ÎN R. S. R.

Cartofii înseamnă noroc, ouă fericire, laptele și brânza un delir, iar carnea este o conspirație.

"CÂNTAREA" SAU BOCETUL ?

"Cântarea României" a oferit membrilor din Comitetul Executiv al Uniunii și Ligii o nouă plimbare pe gratis în țară.

De data asta, pres. P. Lucaci a refuzat invitația. Felicitări !

Patru membri au acceptat oferta d-lui Virgilică Cândea, dar ei vor călători ca particulari și nu angajează cu nimic ziarul America ori U&L.

Faptul că guvernul ceausist, pentru a-și face propagandă, ia pâinea dela gura românului și-o oferă vizitatorilor, nu ne miră; dar cel care acceptă invitația trebue să se gândească: din cât mănancă el, pe gratis, într'o zi, o mamă și un copil ar mânca trei zile !

NUMITOR COMUN

După 5 ani, d-na Stela Cepoi de pe Calea Griviței, Bucureștii Noi, s'a întâlnic cu d-na Maria Rădulescu, tot de pe Calea Griviței, Bucureștii noi.

Dar întâlnirea n'a avut loc nici pe Calea Girviței și nici în Bucureștii Noi,

TRADIȚIE...

Duminică, la biserica Pogorîrea Duhului Sfânt din Warren, unii credincioși vin îmbrăcați în frumoase costume naționale.

A FOST CĂȚEL SAU DULĂU?

Confratele Cornel Dumitrescu și-a făcut debutul la postul de radio Europa Liberă ca reporter pentru ora religioasă (Inlocuind pe d. Liviu Floda, N.R.).

A venit la Vatră înarmat cu microfon, aparate de înregistrare și s'a instalat, la oficierea serviciului divin, în prima bancă, lângă o mamă cu un copil în brațe. Când copilul se juca cu microfonul, când începea să plângă.

Dar Cornel nu s'a lăsat învins. A ieșit afară din biserică pentru a înregistra pe bandă sunetele clopotelor. O mărturie de credință transmisă fraților îndepărtați.

A avut ghinion !

Un patruped canin, ce se afla în spatele lui Cornel, a ținut să-și sincronizeze coardele vocale cu trasul clopotelor.

Nu știm cine a fost mai speriat: cățelușul de zgomotul clopotelor ori Cornel de lătratul cățelușului devenit. . .dulău !

OLTEANU SE RĂZBUNĂ!

Glumele cu oltenii, furnizate de presa comunistă cu scopul de a înlocui humorul contra regimului, se întorc ca un bumerang:

-- De ce-au făcut oltenii casa circulară?

-- Ca să n'asculte "turnătorii" pe la colțuri !

Ne-a procurat guvernul case cu încălzire centrală-- explică olteanu -- punem mangalul în mijlocul odăii si ne încălzim cu toți în jurul focului.

PROFESORUL PROFESORILOR

Pentru prima dată în istoria Universității Yale din New Haven, Conn. se predă un curs de limba română.

Un început modest care se datorește stăruințelor d-lui Dr. Aurel D. Ciufecu, care predă cursurile.

Primii elevi, doi profesori dela Universitate.

STRIGĂTURI R. S. R. -iste

N'avem carne, n'avem unt

Dar avem cosmonaut !

MICA PUBLICITATE

Anunțurile dela rubrica "MICA PUBLICITATE" sunt redactate de solicitanți

PICK-UP & DELIVERY TELEPHONE 889 9984

Jon's Auto Service

REPARAȚII GENERALE PENTRU TOATE FELURILE DE MAȘINI ȘI CAMIOANE

SPECIALIZING IN BRAKES AND NEW ELECTRONIC TUNE-UP SERVICE

7092 YONGE STREET NORTH OF STEELES AVE. THORNHILL, ONT.

* COSTUL unui anunț, sau a unei reclame: $ 15.00 pentru 5 cm (2 inch) pe o coloană. Ziarul are 6 coloane.
$ 25 pentru 5 cm (2 inch) pe două coloane. Aceeași reclamă repetată de trei ori costă $ 30.00 pe o coloană și $ 60.00 pe două coloane.

* NOII REFUGIAȚI care doresc să-și caute rudele și prietenii, ori cei ce vor ajutor în vederea emigrării, pot publica anunțuri gratuite.

A.B.C. PLUMBING

Instalații de gaz, apă și canal executate de maistru plumbar.
Lucrări garantate la preț redus.

1108 Yonge St. Toronto Tel: 222-5106

"CUMPĂRĂTURI DE TERENURI, MOȘTENIRE, DIVORȚ ȘI REUNIFICĂRI DE FAMILIE ÎN TERMEN SCURT ȘI FĂRĂ DIFICULTĂȚI"

Dr. Reinhard Klein
Avocat
7928 Giengen Postfach: 1167
West-Germany

BY APPOINTMENT ONLY

CORNELIUS A. OPRISIU, M.D.
CARDIOTHORACIC, VASCULAR AND GENERAL SURGEON

222 East 19 Street, Apt. 4D, New York, NY 10003, (212) 475-4577
66 Tennis Place, Forest Hills Gardens, NY 11375, (212) 268-2784, Answering Service

Camera Română de Comerț A Prof. Radu Buzescu
39-01 Main street, Room 505
Flushing, New York 11354, U.S.A.
Tel: (212) 539-4449 or (212) 539-7359
Orele 10:30 AM-6:00 PM

SECȚIA MATERIALĂ

1. **Curs Practic Engleză**: 2 Volume plus 6 casete a 90 minute fiecare: $ 55.00 (plus expediție: America $ 5.00 - alte continente $ 10.00)
P.O.Box 1829 Flushington, New York 11352 USA
2. **Traduceri acte, diplome**: dela $ 5.00 în sus.
3. **Examen scris carnet conducere**: clasele 6, 5, 4 ($ 75.00); clasele 3, 2, 1 ($ 125.00)
4. **Inregistrare** pentru promovarea oricărei companii românești din afara granițelor țării : $ 75.00 anual, (condiții: calitate a serviciilor prestate, corectitudine)

SECȚIA IDEALĂ

1. **Relații** serviciu sau înființare de antreprize românești : gratuit
2. **Instructaj** organizatoric pentru toți românii: gratuit.

U.S.A.-ROM. INC. GENERAL CONTRACTOR

1. INSTALAȚII. Reparații, instalații electrice și tehnico sanitare.
2. CONSTRUCȚII: Amenajări de birouri, spații comerciale, cabinete medicale, garaje, etc. Lucrări de tâmplărie de orice fel. Paneling, plafoane, pardoseli, reparații de acoperișuri, lipiri de covoare, mochete, tapete, faianță, mozaicuri, oglinzi, etc. Vopsitorie de ori ce fel, zugrăveli. Inchizători electrice și semnale de alarmă la uși.
3. CONFECȚII METALICE: De orice fel; uși, scări, balustrade, balcoane, grilaje, garduri, consolidări de clădiri, sudură, etc.
4. DECORAȚIUNI: Interioare și exterioare executate la comandă cu oglinzi, metal, plastic, marmoră, mozaic, vopsele, etc.

* Intervenim și la urgențe la orice oră sau sărbătorile legale.
* Vorbim română, engleză și franceză.

Relații: 18-19 PUTNAM AVE.
Queens-Ridgewood New York 11385
Telefon: (212) 386-3331

CAUT RUDELE ȘI PRIETENII

* Dl Ing. Lazăr Constantin, 3291 Kienberg 54, Austria, caută pe ing. Lăzăroiu Traian fost colaborator la Institutul de Cercetări Metalurgice din București, care a plecat din România prin 1967. Dl Lăzăroiu Traian se află astăzi în Statele Unite, lucrând la N.A.S.A. Cine-l cunoaște este rugat să scrie la adresa de mai sus.

•

* D-l Dumitru Onu, 1845, N.Gramercy Pl. Nr. 211, Hollywood, Los Angeles, Ca. 90028. Tel: 467 9179 dorește să ia legătură cu prietenii si cunoștințele ce le-a avut în România, în localitățile Galați și P.Neamț, care în momentul de față trăiesc în Occident.

•

* Dl Grigore Caraza, 1805 Menahan St. Ridge Wood N.Y. 11385, caută pe Ion Ciurea originar din Piatra Namț, plecat din România în Aprilie 1980.

CĂSĂTORII

* Doamnă drăguță, Româno-Americană, educație, moralitate, calități deosebite. Doresc căsătorie cu un domn serios, român (religia nu importă) numai din Statele Unite, vârsta 60-65 ani, cu pensie acceptabilă sau alt venit, în dorința de a se stabili în clima californiană de a petrece în armonie restul anilor de aur. Răspuns cu detalii și fotografie recentă , la adresa Mrs Marielouize, 2435 A -23 Ave, San Francisco, Ca. 94116.

••

* Român în vârstă de 42 de ani, de profesie medic, sosit recent în Canada, doresc să mă căsătoresc cu o domnișoară sau doamnă, română, educată și prezentabilă, care să aibă vârsta între 30-40 de ani. Răspundeți cu fotografie la redacția ziarului, pentru Dl Doctor.

George Michael Hojbotă, fiul Dlui și Dnei Matei și Emma Hojbotă din Toronto, Ontario, Canada, a absolvit Facultatea de Litere a Universității din Toronto, specializându-se în Sociologie și Economia Politică.

Ceremonia primirii diplomelor a avut loc pe data de 16 Iunie 1981.

SUFLETUL POPORULUI NOSTRU A AJUNS CIUNG

Cornelia BALTAG

Aveau românii noștri o vorbă, adică mai multe, o frază pe care noi intelectualii în ideea de a fi spirituali, o luăm uneori în satiră, nu pentru conținut ci pentru stereotipismul ei; o frază pe care o întâlneam destul de des, mai ales în Ardeal, în timpul primului război mondial, în timpul României Mari ca și în vremea celui de al doilea război care a adus după sine buretele muiat în sânge menit să "spele" toată rânduiala "din trecut" și s'o înlocuiască cu una nouă progresistă; pentru că, conform invincibilei teorii, tot ce e nou e progresist în contrast cu ceea ce este învechit și deci menit pieirii! Așa deci aveau românii, ce trist să constați mereu că aveau și nu mai au, lucruri "învechite" (!), o frază stereotipă pe care așa știau ei că trebue s'o folosească la începutul fiecărei scrisori trimisă de cel înstrăinat, pe front ori în armată, la cei de acasă: 'Dragii mei părinți, (nevastă, frate, Mărie etc.) scrisoare scrisă de pe frontul din Italie în luna lui Mărțișor în anul unamienouăsute șaptesprăzece după Christos." Dacă după formula de adresare data scrisorii putea fi întâlnită doar la țaranii cu ceva mai multă știință de carte, următoarea era omni prezentă la toți cei ce scriau cu mâna lor sau cu a altora și o foloseam și noi cei rugați a da răspuns de acasă. Si respectam fraza aceea, pentru că asta era dorința expediatoarei sau a expediatorilor, care așa știau "din bătrâni" că ori ce lucru trebue făcut cu binecuvântarea lui Dumnezeu și prin binecuvântarea Lui!

"Intâi veți afla și despre mine al vostru fiu Ion, că sunt bine și sănătos care sănătate v'o doresc și vouă dela Bunul Dumnezeu. Apoi veți mai afla că io îs aici la bătaie în țara ce'i zâce Italie unde este multă moarte că bătaia o fost tare mare, da io am scăpat sănătos până în prezent cu ajutoriul Bunului Dumnezeu! Apoi veți mai afla că Pătru a lui Măsălucă o fost împușcat într'un picior, Ion a lui Jiga o căzut prizoner. . ." și așa mai departe câteva informații după care urmau întrebările referitoare la cei dragi cu rugămintea de a i se scrie, rugăminte de regulă exprimată prin câteva versuri dovadă nedesmințită că românul e născut poet, ". . . că ț'am trimăs de aice carte / Cu mult dor și sănătate / Si mi scrie și tu mie / Măriuca me Mărie!" sau în vreme de pace cu nuanțe mai dulcege de influență orășenească! ". . . și ca să crezi că te iubesc, io aici mă iscălesc." etc. etc.

De toate aceste formule, naivități și stereotipisme, noi făceam haz, ba erau folosite și în reprezentațiile de scenă, ca amuzament, fără răutate; se pare însă că ne-am pedepsit! Pe vremea aceea sufletul românului era naiv, dar curat; românul era sincer fără să fie prost, înțelept deși neștiutor de prea multă carte mai ales femeile, și avea bunătatea aceea ancestrală nealterată de mizeria banului, deși nu'i erau necunoscute afacerile din târguri, vânzări-cumpărări de produse agricole, vite, lemne etc. Dar iată că buretele muiat în sânge de om a adus un "serviciu" românului! L'a "eliberat" de prejudecăți învățându-l să-și "trăiască" viața, făcând coadă pe la Aprozare și Alimentare, pe la bufete și spitale, coadă la școli!!! Da, da ați citit bine, coadă la școli, nu pentru setea de cultură ci pentru setea de lapte și foamea de pâine, de o pâine ceva mai bună cât de cât mai omenească! Prin acest canal "de știință și cultură" care este școala, a pătruns în poporul nostru spălarea creierului, ruperea tuturor legăturilor bune cu "trecutul întunecat", negarea spiritului și intronarea semidocției. Această generalizare a învățământului și obligativitatea lui, n'a fost făcută de dragul: "ridicării poporului pe o treaptă mai avansată de știință și cultură", ci pentru și ca mijloc de îndobitocire a lui, prin rularea aceluiași disc până la epuizare totală, materialismul dialectic și istoric!

Primesc mai zilele trecute o scrisoare dela o cunoștință dela țară, cu ai cărei părinți familia mea era în veche cunoștință. Tânăra fată absolventă a zece clase de școală elementară din sat, compune frumos, ca ori ce român, poate că în versuri s'ar fi exprimat și mai cursiv, ea însă scrie în proză, cu suflet, dar. . .dulcea noastră limbă de viță latină e maltratată în așa hal încât a ajuns un surogat, un ghiveci între limba orășenescă "domnească", care ar vrea să fie intelectuală, și graiul nostru din străbuni, popular cu "io" și "îs" etc.

Alianța clasei muncitoare cu țărănimea muncitoare este deci perfectă ca și dispariția diferenței între sat și oraș; o apă ș'un pământ! Caut în scrisoarea țărăncuței mele, fraza mie bine cunoscută, de altă dată, și spre bucuria mea, o găsesc; nu la început ci imediat după prima treime de rânduri, dar trăiesc o desamăgire ce mă face să sângerez din suflet. ". . . veți afla și despre noi (x,y,z,) că sintem bine și sănătoși, care sănătate v'o dorim și dumnealorvoastră." (!) Lipsește! Sufletul poporului nostru a ajuns ciung ! Parte, din aceeași frică ce'i stăpânește pe toți românii din imperiul roșu, parte din simplul motiv că în sufletul multora, indiferent de rang ori clasă, "rodul" educației ateiste, se cunoaște; ca să completez ceea ce din scrisoare lipsește, în cazul de față de frică, am început să recitesc eu cu voce tare ". . . , care sănătate v'o dorim și dumnealorvoastă dela Bunul Dumnezeu!" Inchid ochii ca să'mi văd țărăncuța, nu mă mai interesează ce'mi mai scrie, și în prezența ei, neștiutoare de carte, recitesc: "Dragă Mărie, întâi vei afla și despre mine că io îs bine și sănătos care sănătate ți-o doresc și ție dela Bunul Dumnezeu. Apoi îi mai afla că. . ." și prind a scormoni cu hârlețul în memoria mea adormită, toate acele cuvinte simple, naive, dar sincere, încrezătoare și curate pe care odată le citeam, apoi le scriam și din nou le reciteam după o perioadă necesară scrisorii să se reîntoarcă, și pe care le învățasem fără să mă ostenesc și tot atât de simplu le rosteam fără să mă fi putut gândi vreodată că le-aș putea regreta! Am pus scrisoarea înapoi în plic și m'-am uitat la timbrele cu RSR. Mi-a venit să plâng. Oare atât de teribilă să fie pedeapsa pentru o satiră considerată cândva inocentă? Gravitatea tabloului a analfabetismului trebuia s'o fi văzut noi toți atunci. Mărie și Ion veneau la mine să le citesc și scriu gândurile! Oare mintea românului cea de pe urmă mai poate servi la ceva?

Niciodată nu e prea târziu pentru a face un lucru bun. . . care ajutor ni'l dorim și nouă dela Bunul Dumnezeu!

ŞTIRI DIN LUMEA ROMÂNEASCĂ

FEDERAŢIA ORGANIZAŢIILOR ROMÂNILOR DIN SUD-ESTUL PROVINCIEI ONTARIO, CANADA

Sâmbătă 15 August, la Sfânta Marie Mare, după slujba religioasă oficiată de Părintele Nicolae Tănase, la Capela "Sf.Maria" dela Câmpul Românesc din Hamilton, a avut loc o petrecere câmpenească organizată de comunităţile româneşti din Toronto, Hamilton şi Kitchener. Cu această ocazie reprezentanţii acestor comunităţi au luat parte la o consfătuire privind organizarea unei Federaţii a Organizaţiilor româneşti din Ontario.

Federaţia va purta numele de:Federaţia Organizaţiilor Românilor din Sud-Estul Provinciei Ontario; mai târziu cuprinzând şi restul provinciei noastre. Pe scurt se va numi: F.O.R. Sud-Est Ontario.

In linii generale: Federaţia va cuprinde toate organizaţiile româneşti -care doresc acest lucru- din Sud Estul Ontario- asociaţii culturale, centre culturale, parohii, etc., din comunităţile româneşti existente. In ceeace priveşte parohiile -vor fi primite numai acele parohii care sunt sub jurisdicţia Episcopiei noastre dela Vatra Românească. Federaţia va fi o organizaţie-umbrelă, care nu se amestecă în viaţa şi statutele organizaţiilor ce reprezintă, dar ajută prin reprezentanţii fiecărei organizaţii în Federaţie, să promoveze bună-înţelegere şi co-operare între organizaţiile reprezentante şi o reprezentare unitară faţă de lumea înconjurătoare şi autorităţi când interesele noastre ca organizaţii şi reprezentanţi ca Români ai Neamului din ţara de departe o vor cere.

Nu sunt primite în Federaţie asociaţii, organizaţii, parohii, etc., care nu au la inimă suferinţele neamului românesc sub călcâiul uneltelor Moscovei, sau sunt indiferente de năzuinţele de libertate şi independenţă a Naţiunii române. Vom colabora cu orice organizaţie românească din afara provinciei noastre şi a Federaţiei dacă împărtăşeşte năzuinţele noastre.

Cele trei comisii de consultare sunt:

TORONTO: Preot N. Tănase şi Dl Ilie Dumitru, Preşedintele parohiei " Sf. Gheorghe", reprezentând şi Centrul cultural din Toronto.

HAMILTON: Dl Florin Săndulescu, Preşedintele Asociaţiei Culturale Române din Hamilton şi Dl George Bălaşu, Directorul publicaţiei "Cuvântul Românesc".

KITCHENER: Dl Ing.Liviu Cănănău, Preşedintele parohiei "Sf.Ioan Botezătorul" şi Dl Achim Târnea membru în comitetul parohiei.

Preşedinte coordonator al acestor comisii a fost ales Părintele Nicolae Tănase din Toronto.

Corespondent

ŞTIRI DIN NEW YORK

Un eveniment deosebit de important a avut loc la Biserica "Sfânta Maria" din Queens New York.

Tânăra Tereza - Doina Miclea, în vârstă de 24 ani, originară din Banatul Iugoslav, a fost botezată în credinţa ortodoxă strămoşească, de care n'a avut parte la vârsta copilăriei din motivele cunoscute, după căderea ţărilor din Balcani, sub comunism.

Meritul acestui act creştinesc aparţine în egală măsură atât tinerei Doina Tereza, cât şi naşei sale Doamna Ligia Barbu, care fiind ajutată în rugăciunile sale de Cel de Sus, la momente de mare cumpănă ale vieţii, s'a obligat în faţa Lui Dumnezeu să boteze cinci fete cu numele de Tereza drept mulţumire Sfintei care a ajutat-o la greu. Cu tânăra Doina-Tereza, numărul celor botezate a ajuns la trei. Să-i ajute Dumnezeu să-şi dubleze promisiunea, iar Doinei-Tereza, îi urăm ani lungi şi fericiţi.

Corespondent

NECROLOG
VIRGIL BADIU

Pe ziua de 29 Iulie crt. a încetat din viaţă la Spitalul Elmhurst din Queens, New York, după o lungă şi grea suferinţă, Virgil Badiu, recent refugiat politic în Statele Unite.

Licenţiat în Teologie în anul 1947, Virgil Badiu a suferit în închisorile comuniste din România din anul 1949 până în 1956. După tratamentul inuman dela Canal, s'a eliberat cu o boală cronică de care n'a scăpat până la moarte. După lungi încercări de a ieşi în lumea liberă, în anul 1980, obţine un paşaport, dar ajuns la Roma, sănătatea sa şubrezită a cedat. A fost internat timp de 9 luni într'un spital din Roma şi în final a obţinut intrarea în Statele Unite, unde ajunge în toamna anului 1980, grav bolnav.

Setos de a cunoaşte cât mai mult din lupta Exilului Românesc, caută să citească tot ce găseşte în legătură cu această luptă. Ţine câteva prelegeri cu ocazia aniversărilor patriotice la New York, unde verbul şi cunoştinţele sale se fac remarcate dela început. Ia parte activă la lupta exilului, înscriindu-se în Consiliul Naţional Român şi Asociaţia foştilor deţinuţi politici români. Inainte de deces, îşi făcuse un plan de lucru, căutând să identifice cât mai multe din organizaţiile care au luat parte la Marea Rezistenţă Românească împotriva comunismului.

Sărac şi suferind, nu a mai putut duce acţiunea mai departe, dar a lăsat cu limbă de moarte rugămintea ca această acţiune să fie continuată de toţi acei care au suferit sub comunism şi de toţi românii care îşi iubesc neamul.

Din grija Comunităţii Româneşti din New York, a fost înmormântat în mijlocul românilor decedaţi mai demult la Cimitirul Cypress din Ridgewood. Slujba de înmormântare a fost oficiată de Părintele Florian Gâldău.

Dumnezeu să-l odihnească cu cei drepţi.

Asociaţia foştilor deţinuţi politici Români.

DELA CERCUL DEMOCRAT AL ROMÂNILOR DIN GERMANIA

După două seminare organizate în colaborare cu partide democratice din Germania Federală, cu Uniunea Creştin Democrată la Lichtenberg şi Partidul Social Democrat la Leutesdorf pe Rin, Cercul Democrat al Românilor din Germania a organizat două seminare pe teme româneşti, la Schmitten Taunus şi Leutesdorf. Dintre referatele prezentate menţionăm: "Relaţiile româno-germane în primele două decenii ale secolului XX" (Constantin Mares); "Dimensiunile cugetării româneşti" (Dr.Octavian Vuia); "Situaţia României în perioada 1940-1944" (J.M. Romalo); "Cultură şi pseudo-cultură între Prut şi Nistru" (Nicolae Lupan). Conducerea seminarillor a fost făcută de secretarul general al Cercului, Stefan Tiu. Preşedintele Cercului, Dr. Şerban Orescu a conferenţiat despre "Regina Elisabeta a României-Carmen Silva", şi legată de centenarul proclamării Regatului României, s'a organizat vizitarea de către 40 de membri şi prieteni ai Cercului a castelului princiar din Neuwied, unde s'a născut şi a trăit prima regină a României, născută principesă de Wied, până ce avea să devină tovarăşa de viaţă a Regelui Carol I.

A.S. Principele Friedrich Wilhelm de Wied şi Principesa de Wied au făcut o caldă primire grupului românesc, căruia i-a oferit un cocktail şi l-a condus în vizitarea castelului, aflat în proprietatea şi folosinţa particulară a familiei de Wied. S'au făcut evocări legate de suveranii României, au fost prezentate fotografii necunoscute în public ale Reginei Elisabeta şi Reginei Maria. De menţionat că şi astăzi în regiune se execută lieduri compuse pe versuri ale Reginei Poete şi care evocă frumuseţile României.

COMUNICARE

In ziua de I Iulie 1981, în sala Misiunei Catolice Române din Paris, a avut loc Adunarea Generală a Asociaţiei Foştilor Deţinuţi Politici din România pentru alegerea noului Birou Central.

Raportul de Activitate pe perioada 1980-1981 a fost prezentat de dl. Radu Câmpeanu - Preşedintele Asociaţiei.

Raportul Financiar pe aceeaşi perioadă, a fost prezentat de doamna Ioana Graziani - Casier.

După dezbateri Adunarea a aprobat cele două Rapoarte şi a dat Biroului vechi, descărcarea cuvenită pentru gestiune.

Procedând la alegerea noului Birou Central, Adunarea Generală a votat, cu o singură abţinere, realegerea vechiului Birou, după cum urmează:

Preşedinte - Domnul Radu Câmpeanu.
Secretar - Doamna Ileana Ghika.
Casier - Doamna Ioana Graziani.

Demonstraţie pentru Părintele Calciu-Dumitreasa

La apelul făcut de Asociaţia "Amnesty International" au răspuns 10 preoţi şi peste două sute de persoane care au demonstrat pe străzile oraşului Köln în favoarea preotului Gheorghe Calciu - Dumitreasa. Marşul de protest a durat peste o oră şi s'a terminat cu un serviciu religios la care au făcut rugăciuni - în limba română şi germană- cei 10 preoţi care au participat şi la marş. Prin pancarte şi manifeste s'a cerut punerea în libertate a preotului Gheorghe Calciu închis în România numai pentru faptul că a slujit bisericii şi nu partidului comunist. Pe tot timpul parcursului preotul Mircea Domitriu a purtat o cruce. Manifestaţia a fost o deplină reuşită. Patriarhia Română a cerut Bisericii Protestante să interzică preoţilor a demonstra în favoarea Preotului Calciu-Dumitreasa.

In fruntea Demonstraţiei Pr. Mircea Domitriu, Diacon Nicolaus Wiese şi Preoţi catolici şi protestanţi.

In fruntea Demonstraţiei Pr.Mircea Domitriu, Diacon Nicolaus Wiese şi Preoţi catolici şi protestanţi.

PE SCURT

PĂŞEŞTE ROMÂNIA PE URMELE POLONIEI ?

Associated Press, cea mai mare agenție de presă din lume, comunică din Washington:

'Unii economiști sunt îngrijorați deoarece RSR s'a îndatorat atât de mult Vestului încât, până la urmă, Guvernul din București va fi confruntat cu o criză economică la fel ca Polonia'', conclude o firmă de consultări economice ''Wharton Econometric Forecasting Associates.''.

''WEFA'' nu e de părere cu decizia luată de ''International Monetary Fund'' în Iunie a.c., de a aproba RSR-ului un alt împrumut de $1.46 bilioane; deoarece în anul 1980 situația economică din RSR a fost cea mai rea dela Războiul Mondial nr. 2.

După socotelile specialistilor la sfârșitul anului 1980 RSR avea o datorie de $9.5 bilioane. ($5 bilioane băncilor din vest; $1.3 Bilioane către ''IMF'' și World Bank; $3.2 bilioane guvernelor din Vest și țărilor arabe.) Aceste datorii vor creste astfel: la sfârșitul anului 1981 vor fi de $12.9 bilioane iar la 31 dec. 1982 vor fi de $16.1 bilioane.

Cauza falimentului: ''. . .oligarchic leadership has persisted in pursuing rigid and inappropriate economic politicis. . .'' iar noul împrumut acordat RSR-ului va permite ca această politică să continue încă un an, sau doi, până când RSR va avea soarta Poloniei.

'Pe piața internă este o mare criză de carne, lapte, zahăr și alte comodități'' ce l-au forțat pe Niculae Ceaușescu să recunoască, pentru prima dată, că dezvoltarea economică a avut ''influențe negative'' (negatively influenced)

Un funcționar dela Departamentul de Stat, care nu-și spune numele, afirmă că situația din RSR nu se compară cu cea din Polonia, dar că România are ''datorii mari''.

In România, la ora actuală, domnește cel mai sever regim totalitar ''with strict curb on political dissent''

LA HOTARUL DISPERĂRII

BUCURESTI--Ziaristul american Kenneth Juatz, redă situația din țară:

''Șase luni, după ce guvernul a anunțat o revoluție agricolă, ca să combată criza economică, cozile din fata magazinelor continuă să crească.''

Trebue să stai în rând 2 ore ca să-ți poți cumpăra carne și de asemenea este lipsă de brânză, unt, zahăr, ulei, etc.

'Poporul este învățat de cum merg lucrurile aici, dar sunt îngrijorați că situația se va înrăutăți.''

In Iunie Ceaușescu a cerut mobilizarea generală a fermierilor, dar presa, care-i controlată de guvern, recunoaste că din cauza neglijenței s'au produs mari pierderi la strângerea recoltei.

Economistii din Vest spun că recolta de anul acesta va fi sub nivelul din anul 1979 care a dat una dintre cele mai slabe recolte din ultimii ani.

''Șansele unei revoluții, sau măcar a unui protest, sunt minime deoarece opoziția a fost decimată, Biserica suportă guvernul, și guvernul suprimă din fașă ori ce încercare de revoltă''.

ROMÂNUL ARĂ, RUSUL CARĂ...

Radio Moscova:

''. . . sefii guvernelor URSS, României. . . .și-au pus semnăturile pe un document privind specializarea și cooperarea în producție de utilaje pentru centralele atomo-electrice.''

''. . . recent, oțelarii sovietici au aflat cu satisfacție că, colegii lor de la combinatul din Galați, au început să producă peste 5 milioane tone de oțel anual. . . . La Galați sosesc transporturi de minereu, cocs și cărbune. . . .In schimb, pe baza de AVANTAJ (sublinierele noastre) reciproc combinatul din Galați expediază în URSS o parte din laminatele sale.''

Și pentru că rusul este mărinimos iar Niculiță este independent, tot radio Moscova ne spune: 'URSS și România lucrează înprezent la coordonarea planurilor economice pe cincinalul viitor''. . . .

VÂNĂTOAREA AGENŢILOR

Poliția secretă americană (CIA) împreună cu serviciile secrete ale țărilor aliate au hotărît o vânătoare de agenți comuniști. Era și timpul.

Prioritatea au căpătat-o agenții KGB-ului care au fost demascați în Canada, Japonia, Noua Zeelandă, Spania, etc.

John McMahon, șeful operațiilor , a declarat că KGB falsifică documente, dau bani partidelor subversive din țările libere, etc.

Șeful serviciului de voiaj din Spania al agenției rusești Aeroflot a fost exsulzat după ce a fost prins cu documente secrete, etc.

Până în prezent n'a fost arestat nimeni dela oficiile de turism ale RSR. .

O ALTĂ POZĂ A PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN

Nu este credibil, așa cum se afirmă, că poporul și-a dat cu adevărat adeziunea la transformarea Partidului Muncitoresc, ce chiar prin nume avea o rațiune de existență, în partid Comunist. Falsul este săvârșit de mijloacele de mass-media controlate subiectiv la nivel partinic. Eu, ca fost membru de partid, care în treacăt fie zis, am participat la ultima ședință de partid în anul trecut, pot explica fenomenul: la momentul respectiv, în toată țara s'au dezbătut proiectele și directivele care urmau să fie supuse spre aprobare Congresului IX. Aceasta se cheamă în limbaj comunist democrație adică faptul că hotărîrile unui viitor Congres sunt discutate în prealabil într'o multitudine de foruri mărunțele.

Cine confecționează proiectele? Cine și cum le prezintă masei brute de membri de partid? Cine are curaj, individual, să se opună? (Când tot în treacăt fie spus, eroii dispar rapid și fără urme). Dar în Comitetul Central cine decide în ultimă instanță în pofida oricărei opoziții? Biroul Politic al partidului ! Iată așadar cum câțiva oameni patronați de Moscova, hotărăsc toată politica țării.

Deci cine își riscă pielea opunându-se aberațiilor marxiste ale Biroului Politic? Cei care au participat la ultimele Congrese vor fi și cei care vor face din nou figurație la 8 Mai 1981 și care, ca materialiști convinși ce sunt, se vor întoarce acasă cu traistele pline de țigări americane și whisky primite gratuit dela bufetul din incinta sălii, în funcție de palmele înroșite de aplauze și glasurile răgușite de ovații, chiar dacă ceea ce au aprobat poate fi chiar crimă împotriva umanității ! Iată tabloul democrației comuniste, dictatura vizibilă a unui grup sprijinit pe aparatul de teroare pentru a domina, manevra și exploata până la ultima picătură de sânge o masă de sclavi docili. In ultimii ani, temându-se că ar putea cădea și pierde avantajele puterii, Ceaușescu a cumulat în totalitate atât toate funcțiile conducătoare din sânul partidului cât și pe cele din stat. Ca portret politic, Ceausescu este un comunist de cea mai dură speță. Fără a fi dogmatic sau ideolog, rămâne inalterabil pe linia marxist - leninistă. El e considerat mai mult un om de acțiune înzestrat cu simțul situațiilor, capabil să facă mici concesiuni tactice dar nezdruncinat în ce privește urmărirea marilor obiective comuniste. Nu ne putem astepta așadar din partea lui la nici o schimbare de politică internă favorabilă maselor largi ale poporului pe viitor, ci dimpotrivă, adâncirea cultului personalității ce depășește în rezonanță cu mult spiritul stalinist și maoist.

In calitate de dictator-totalitar, aceasta nu se abate dela regula sfintei-familii, România deținând palmaresul nepotismului.

Nu cred că mai e nevoie să amintim ce este soția acestuia, ce sunt copiii acestuia, ce sunt rudele, cumnații, nepoții, consătenii, și alți nenumărați fripturiști ce trăiesc în umbra lor ! Este dureros să constatăm că Ceausescu are dreptate când afirmă că 'Partidul Comunist Român are caracterul unui partid de clasă''. Ce clasă reprezintă acest partid? De muncitori exploatați până la sânge? Acesta să fie oare partidul lor ? Partidul Comunist Român este adevărat, reprezintă o clasă, dar nu aceea cu care lumea este înșelată ci noua clasă, a câtorva sute de privilegiați care au luat ușurel locul ciocoilor ale căror exemple sunt urmate cu sfințenie și exactitate în practicile de guvernare și exploatare a poporului.

Vom mai asista încă o dată la o mișcătoare și poetică formă de supunere totală la litera bibliei păstrate cu sfințenie la Kremlin, lucru la care, ursul Mișca va pleca acasă liniștit, în urma lui rămânând o masă de dezlegători de ''rebus fără logică'' ce vor încerca speranță deșartă, să citească printre rânduri adevăruri neadevărate mistificându-se reciproc prin aprecierile de intenții pozitiv-inexistente ce s'ar putea strecura printre frazele de răspuns în doi peri la adresa Congresului al 26-lea al P C U S , din discursul lui Nicolae Ceaușescu.

Citându-l pe Anton Pan cu ''gura păcătosului adevăr grăiește'' îl vom mai cita încă o dată tot pe Ceaușescu: 'Ne exprimăm deplina solidaritate cu lupta de eliberare națională a popoarelor subjugate. Popoarele trebue lăsate să-și hotărască singure soarta, liber, fără nici un amestec din afară''.

De fapt, asta vrem și noi, popoarele să-și hotărască singure soarta, fără amestecul binevoitor - tutelar al U R S S -ului.' Acest principiu este valabil și pentru poporul român, și poporului națiunii române trebue să i se recunoască dreptul de a-și hotărî singur soarta !

Haosului din industrie și economie îi urmează așadar și cel din agricultură. Iubiții noștri vecini din nord, își vor spori pretențiile care și așa se cifrează la peste două treimi din cifra totală a comerțului exterior al României și asta datorită faptului că ei, ocupați cu înarmarea permanentă, au cam uitat cum se face agricultura, țăranii lor fiind de fapt sub arme și hrănindu-se cu pâine românească și occidentală.

Noul jurământ de credință al lui Nicolae Ceaușescu va face ca faza de recesiune economică prin care trece actual România să se accentueze, fiind în principal resimțită de cetățeanul de rând.

Vânzarea țării a început să fie făcută fățiș. La 4 Feb. 1981, Intreprinderea de Mașini Grele - București, cum s'ar zice chiar în sânul clasei muncitoare, a fost sărbătorită a 33 - a aniversare a egalizării birului pe coșerit impus sub numele de ''Tratat de prietenie, colaborare și asistență mutuală dintre România și Uniunea Sovietică''în prezența insignifianților reprezentanți ai comitetului municipal de partid, ai A R L U S -ului, ai ambasadei U R S S, precum și a unei delegații speciale venită din U R S S. Testul psihologic făcut cu această ocazie de B. I. Iliușin - redactor - șef adjunct la 'Izvestia'' care a luat cuvântul la adunare este semnificativ, având în vedere că acest sondaj direct de opinie în rândul muncitorilor români, confirmă rapoartele lui Ceaușescu asupra docilității clasei muncitoare române în comparație cu cea din Polonia. Din motive cert obiective, nici unul din activiștii de seamă ai partidului nu a avut curaj să participe la această adunare. Ce să-i faci, poporul ține minte totuși . . . Datorită ascuțirii problemelor economice și politice este posibil ca într'un viitor nu prea îndepărtat să asistăm, spre disperarea cercurilor din conducerea partidului și a statului, la renașterea, conform tradiției, tot în ilegalitate, a Partidului Muncitoresc Român, partid ce va separa pe comuniști de clasa muncitoare mințită și frustrată în interesele ei.

Cum sună acum o frază finală rostită de Nicolae Ceaușescu ce vă este arhicunoscută: 'Tot ce am făcut tovarăși, a fost îndreptat spre rezolvarea cerințelor vitale ale poporului nostru, tot ceeace a întreprins partidul nostru a fost pus în slujba creșterii bunăstării poporului și patriei noastre. Realizările obținute sunt rodul muncii eroicei noastre clase muncitoare, a țărănimii și intelectualității la îndemnul și sub conducerea directă a Partidului Comunist Român, demonstrează capacitatea creatoare a poporului eliberat de sub jugul exploatării, care, stăpân pe soarta lui, își clădește o viață îmbelșugată și fericită''.

Caragiale s'o fi rostit și n-ar fi avut efectul de vodevil de prost gust dacă privim cifrele seci ale statisticilor care arată repede că România alături de Albania se situează pe ultimul loc în privința nivelului de trai pe plan european. Din puhoiul de literatură, manifestări propagandistice, lipsește un singur document de o semnificație specială, asupra căruia ne îndoim că totuși Partidul Comunist din România îl va produce cândva: este vorba de ''Istoria Partidului Comunist Român'' - Oricum, conform legislației în vigoare, în România, la 62 de ani se iese la pensie, vârsta de 60 de ani a partidului comunist fiind poate prin această prismă semnificativă !

Viitoarea etapă de frământări sociale ce poate fi întrevăzută nu numai pentru România, va avea un caracter extremist - sângeros, deoarece reacția de respingere se va precipita, datorită faptului că, comuniștii n'au crezut niciodată într'un partid comunist, aceștia fiind în fapt primii care îl vor abandona.

Nu cred că e cazul să amintim că Vestul e plin de foști membri de partid comunist, care apropiindu-se de miezul acestei idei putrede în țară, văzând cu adevărat rezultatele acestei doctrine destructive, cancer ce roade pământul românesc, au lăsat și case și mașini și bani și poziții sociale, pentru a putea, în ceasul al 12-lea să-și salveze puțina demnitate umană ce le-a mai rămas. Luați în considerare că nu sunt individualiști, egoiști, și nici apatrizi. Din rândul lor, se recrutează acum o formă perfecționată de luptător, deoarece nu uitați, ei știu cu precizie unde și cum trebue lovit ! Acestia nu mai pot fi nici înșelați și nici mințiți !

Elita creierelor românești, părăsește ''paradisul comunist'' pentru a se afilia sentimentului curat de libertate autentică. Statistic, actualmente media de vârstă a românilor refugiați este între 30 și 35 de ani. Să nu uităm că cei care măresc zilnic numărul refugiaților politici români și a emigranților de orice natură, ce vin din România, sunt creiere de excepție în absolut toate domeniile, care practic, din cunoașterea justă a realității acum existente în România, pot contribui la furnizarea de soluții juste pentru România de mâine.

Mircea-Gheorghe POPA
fost membru al P.C.R.

ÎNCĂ UN ATENTAT LA VIAȚA LUI EMIL GEORGESCU

Printre cei care dau cel mai mult de furcă regimului ceaușist, prin comentariile sale documentate și caustice este Emil Valer Georgescu, șeful secției Actualitatea românească dela Europa Liberă. Născut la 7 Decembrie 1929 în comuna Surduc din județul Sălaj, a urmat liceul la Orăștie și apoi Facultatea de Drept la București. A funcționat mai mulți ani ca procuror de supraveghere la Procuratura Generală, nefiind niciodată procuror de ședință, și deci neavând contact direct cu inculpații trimiși în judecată. A fost transferat la Primăria Capitalei în funcția de Consilier Juridic, de unde a trecut în avocatură. Singura calitate în care Emil Georgescu a pășit în sala tribunalului, a fost aceea de avocat apărător al celor trimiși în judecată.

In 1973, cere azil politic în Republica Federală a Germaniei, iar din 1974 devine colaborator al postului de radio Europa Liberă. Datorită calităților articolelor sale și a popularității deosebite pe care și-a câștigat-o în fața celor peste 5 milioane de ascultători cât se estimează că are Europa Liberă zilnic în România, în Octombrie 1976 a fost angajat permanent și după aceea avansat Șef de Secție. Din 1978 este cetățean german, după ce regimul ceaușist i-a retras cetățenia română prin decret prezidențial personal. In timpul liber are un birou de avocatură instalat la domiciliul său din cartierul rezidențial Haar din Munchen.

După prima încercare de asasinat prin accidentarea cu automobilul, comisă asupra sa în toamna anului 1976, când un automobil Mercedes l-a tamponat frontal cu intenția vădită de a-l omorî, automobil care s'a dovedit apoi a fi închiriat de un cetățean cu pașaport franțuzesc, au urmat nenumărate scrisori de amenințare, toate, chipurile, emanând dela mișcarea legionară, de care Emil Georgescu a vorbit în mod critic într'o emisiune. Securitatea era fericită că avea acum pe cine arunca vina pentru orice i s'ar fi întâmplat lui Georgescu. La 27 Ianuarie 1981, presa aservită din România cădelnița în cor ziua de naștere a conducătorului, cum îi place în ultimul timp să i se spună lui Nicolae Ceaușescu. Emil Georgescu a transmis un program care biciuia obrazul de toval al celui ce permitea să i se facă un cult al personalității mai nerușinat decât al lui Stalin sau Mao Tze Tung. In seara aceleiași zile este atacat în fața casei sale, pe când își plimba câinele, de către un individ necunoscut care-l molestează grav, nereușind să-l omoare datorită intervenției unor trecători și vecini. Ciudată coincidență, Gheorghi Markov, redactorul bulgar al Europei Libere fusese asasinat tot în ziua de naștere a șefului partidului și statului bulgar, Todor Jivkov.

A urmat bomba cu Rus Radu, care s'a predat poliției müncheneze, declarând că a fost angajat de securitatea română, care a plătit 10.000 de mărci germane pentru a asasina cu un pistol cu surdină pe Emil Georgescu și alte 10.000 de mărci pentru a asasina pe alt colaborator al Europei Libere, Victor Frunză, care trăiește în Olanda. Nu vom insista asupra acestui caz, deoarece cititorii ziarului nostru au luat cunoștință de cele întâmplate atunci, din reproducerea articolului scris de Otha Philip fost ministru în guvernul lui Dubcek și publicat de Frankfurt Allgemeine Zeitung la 13 Mai 1981, pe care ziarul nostru l-a reprodus în numărul din luna Iulie a.c. Vom completa doar că Rus Radu avea numeroase vize pe pașaport pentru Liban, că deși numai cascador de filme, vorbea la perfecție germana, engleza și... araba. El a arătat poliției germane că i s'au prezentat mai mult de 500 de fotografii, majoritatea făcute cu teleobiectivul în care erau soții Georgescu, casa lor, împrejurimile casei, drumul urmat de acasă la serviciu de Emil Georgescu, etc. Deoarece s'a predat de bună voie, poliția nu l-a arestat și în prezent nu se știe unde este.

Mihael Cornel Vâlcu, acel român care a intermediat, după spusele lui Radu Rus, legătura cu securitatea, fost șofer la întreprinderea de transporturi internaționale auto, se pare că împreună cu un anume Toto și cu un alt român Jack ambii și ei foști șoferi la ITA, fac parte dintr'un grup de agenți români care se învârtesc în jurul localului Munchener Hoff. Ei călătoresc în România, dar folosind două pașapoarte, unul german și altul de român stabilit în străinătate, nu pot fi depistați ușor de organele germane. La plecarea și intrarea lor în Germania prezintă pașaportul german pe care apare astfel numai viza spre Austria, iar la intrarea și ieșirea din România prezintă pașaportul românesc, așa încât vizele românești nu apar pe pașaportul german. După ultimile știri neconfirmate se pare că acest Mihael Cornel Vâlcu, cel care l-a angajat pe Rus Radu ca să asasineze a fost recent arestat împreună cu alți români și nemți de origine din România și că la domiciliul său s'ar fi găsit printre alte documente speciale, planul casei lui Emil Georgescu. Se pare că legăturile lui Mihael Cornel Vâlcu sunt și cu români din Italia și chiar și cu unii care locuiesc în Africa.

După cazul Rus Radu , Emil Georgescu a făcut cerere pentru obținerea unui permis de port armă, dar până la data de 28 Iulie a.c. poliția germană a tergiversat emiterea permisului. Vă amintiți desigur că Rus Radu a declarat că dacă până la sfârșitul lunii Mai, echipa lor nu-l va fi ucis pe Georgescu, atunci ar fi urmat să fie trimisă o altă echipă a morții. și echipa a fost trimisă.

In dimineața zilei de 28 Iulie, puțin după ora 7, în timp ce se pregătea să-și scoată mașina din garaj pentru a pleca la radio, Emil Georgescu a fost atacat pe la spate cu un cuțit de către un necunoscut. Prima lovitură și cea mai gravă i-a atins plămânul la numai un centimetru de inimă. Au urmat alte numeroase lovituri de cuțit, douăzeci și șase în total, care i-au produs leziuni grave la stomac, intestine, etc. Intenția vădită era de a-l ucide cu lovituri de cuțit, fără riscul zgomotului pe care-l provoacă un foc de armă. Emil Georgescu s'a apărat cu îndârjire cu ajutorul servietei "diplomat" pe care o avea în mână. Alarmată de țipetele soțului ei, Dna Lydia Georgescu a fugit pe scări în garaj, unde l-a surprins pe atacator în timp ce lovea cu cuțitul în soțul ei căzut jos. Deși l-a apucat de brațe și haine atacatorul a reușit să scape din mâinile Dnei Georgescu, pe care a trântit-o și a fugit în stradă, unde era așteptat de o mașină cu motorul pornit, condusă de un complice. Dna Georgescu a reușit, deși în acele momente de tulburare, să rețină numărul francez al mașinii 240 DNN75. marca Renault 5 și culoarea albastră, pe care le-a comunicat imediat poliției, care fusese deja alarmată printr'un sistem special de alarmă montat din timp la locuința familiei Georgescu.

In timp ce Emil Georgescu era transportat la spital cu helicopterul, alt helicopter al poliției a localizat mașina care gonea pe autostrada Munchen-Salzburgh, îndreptându-se cu viteză spre frontiera austriacă. La 21 km est de Munchen, în dreptul localității Holzkirchen, la numai câteva minute după ora 8, mașina a fost oprită de poliția vest germană și cei doi indivizi arestați și aduși la Munchen. Dna Georgescu a fost solicitată să efectueze o recunoaștere a atacatorului dintr'un grup de 8 persoane, identificându-l instantaneu, fără nici o ezitare.

Cei doi indivizi au refuzat să facă vreo declarație afirmând doar că ei se găseau în drum spre Salzburgh venind dela Stuttgart, apoi au admis că s'au abătut dela drumul lor prin cartierul unde locuiește Emil Georgescu, dar susțineau că nu au nici o legătură cu atacul comis asupra acestuia. Poliția a reușit însă să identifice urme de sânge din grupa sanguină a lui Georgescu pe haina celui indicat de Dna Georgescu. Tot poliția a mai stabilit că cei doi complici au locuit în luna Aprilie la un hotel din apropierea locuinței familiei Georgescu, unde probabil s'au documentat asupra terenului studiind hărți. Deși poliția nu a reușit să găsească cuțitul care probabil a fost aruncat undeva pe autostradă faptul că și atacatorul avea urme de rănire proaspete la mână, recunoașterea din grup, petele de sânge și recunoașterea agresorului de către Emil Georgescu când va fi în stare optimă, sunt probe suficiente ce vor duce cu siguranță la condamnarea celor doi asasini. Primul dintre ei, cel ce a lovit cu cuțitul, este un tânăr de 25 de ani, brunet, slab și înalt de 1,87 m. care a declarat că îl cheamă Gerard Fred-Layani, și că este cetățean francez. Fost profesor la o școală tehnică de electronică din Paris, de un an de zile și-a părăsit soția și fetița și s'a integrat în lumea interlopă pariziană, unde l-a cunoscut pe complicele său Jean Claude Cottenceau. Acesta, în vârstă de 33 de ani, brunet, bine legat, înalt de 1.74 m. este un vechi client al poliției, având un bogat cazier judiciar. Se pare că era specializat în contrabandă de bijuterii furate între Franța și Germania.

După primele date furnizate la puțin timp după arestare, poliția nu a mai comunicat presei nimic, pentru a nu se stânjeni mersul anchetei. Toate marile agenții de presă ca AP, UPI, AFP, Reuter, Luy, etc. precum și principalele ziare din RFG ca: Frankfurter Allgemeine Zeitung, Sueddeutsche Zeitung, Munchener Mercur, Abenzeitung, s'au ocupat de această tentativă de asasinat a unui redactor al Europei Libere. De asemenea, televiziunea germană a transmis pe ambele canale principale un reportaj asupra acestei tentative de crimă, în care apărea Emil Georgescu în spital, și în care a fost inclus și un interviu cu Noel Bernard, Directorul postului de radio Europa Liberă.

Supus unei operații de urgență de mai multe ore, Emil Georgescu s'a zbătut între viață și moarte, rămânând în comă aproape trei zile în camera de reanimare. In prezent starea sănătății sale este din ce în ce mai bună și el speră, după cum i-a declarat Domnului Noel Bernard care l-a vizitat de mai multe ori la spital, să se facă sănătos și să revină la post ca să-și continue emisiunea sa atât de importantă în slujba adevărului.

Incă din vremea romanilor, la orice infracțiune, prima intrebare care se punea este "Cui Prodest", adică: Cui folosește? Nici un om serios sau întreg la minte nu se poate îndoi că numai regimul dela București, atacat zilnic de emisiunile lui Emil Georgescu, este interesat în suprimarea acestuia. Totuși unele fițuici și chiar publicații serioase din exil au vânturat din rea credință sau din inconștiență, zvonurile lansate de securitatea română că atacul ar putea fi opera de răzbunare a unor clienți pe care Emil Georgescu, în calitatea lui secundă de avocat, i-ar fi nemulțumit profesional.

Cheltuielile ridicate necesare pentru angajarea a doi criminali profesioniști, pentru deplasarea acestora într'o țară străină, cu cazare la hotel pentru perioade lungi, nu pot fi suportate decât de un stat care are interesul să-și suprime adversarii politici. uzând de cele mai criminale metode. Poate că niciodată nu se va putea dovedi legătura dintre guvernul comunist dela București și actele teroriste îndreptate împotriva adversarilor regimului aflați peste hotarele țării, dar orice român de bună credință care cunoaște teroarea și crimele la care s'a dedat securitatea română de peste 30 de ani, știe că așa cum lupul își schimbă părul dar năravul ba, nici securitatea nu va renunța să-i înlăture pe cei ce luptă împotriva regimului comunist urît de întregul popor.

In numele ziarului "Cuvântul Românesc" și al cititorilor săi, urăm însănătoșire grabnică Domnului Emil Georgescu, pentru a continua activitatea atât de valoroasă în cadrul postului de radio "Europa Liberă",

Av. Cornel DUMITRESCU

Ce ne spun vizitatorii

O explicație de ce e, așa cum e, în ReSeRe: în trecut, cine a putut să facă și a vrut să facă, a făcut; acum cine poate să facă și vrea să facă n'are voie s'o facă; iar cei care se pricep s'o facă și nu vor s'o facă sunt siliți s'o facă !

Dolarul, redus dela 12 lei la 11 lei se schimbă cu 10.75 lei. . .

Singurele verdețuri pe piață: castraveți și pătlăgele roșii. . .

In București e criză și de apă. Gospodinele își țin oalele pline pentru cazuri de forță majoră.

Gardul din fața Palatului Regal (azi palatul lui Niculiță) a fost înlocuit după planul unor arhitecți germani, dar Lenuței nu i-a plăcut stilul și a dat ordin ca gardul să fie înlocuit, de data asta, după planul unor arhitecți francezi. Lenuței îi place rococoul. . . .

Ce ne spune un intelectual: după 13 ani m'am întors să-mi vizitez țara. Situația este de 13 ori mai rea . . . .se vând ghiare și gâturi de găini înghețate, și acelea, de multe ori împuțite. . . .E o nemulțumire generală. Numele lui Ceaușescu este pomenit de 200-300 de ori pe zi prin ziare, radio, TV, reviste, etc... o serie de lingăi încearcă să spele la creeri pe cei din țară. . . .In Iași magazinele sunt goale. . .M'am dus la Vaslui la cel mai mare hotel-restaurant și au refuzat să-mi dea de mâncare. Se ospăta în restaurant o delegație sovietică. Dar când le-am vorbit englezește și le-am trântit pe masă pașaportul, mi-au dat imediat să mănânc. . . . Dacă vrei să cumperi bere ești obligat să cumperi și alte lucruri împuțite ce nu se vând. . . .

Funcționarii abatoarelor, după ce oferă carne gratis la miliție, securitate, și ștabii cei mari, atunci încep să vândă pe ascuns carne la clienții favoriți. . . .S'a sculat fratemeu la 4 dimineața ca să cumpere carne pe ușa de din dos a abatorului. . . . Toți fură ! O rădacină de hrean de 15-18 cm. costă mai mult de un dolar la schimbul oficial.

Echipe speciale de polițiști păzesc drumurile ca să aresteze, pe orășenii care cumpără alimente direct dela țărani (din micul produs al grădiniții de pe lângă casă, N.R.). Cumpărătorii sunt arestați și acuzați de "Stocaj de mărfuri".

Sase penticostali care au făcut cerere ca să vină în Statele Unite au fost arestați și condamnați la 6 luni închisoare. Procesul s'a făcut cu ușile închise și fără avocați. Inainte de a fi arestați ei declaraseră greva foamei.

LA ÎNCHIDEREA EDIȚIEI

România Liberă, Nr.11448 de Miercuri 19 August, publică pe pagina întâia, următoarea informație pe care am primit-o prin telefon dela corespondentul nostru special din Europa.

" Ținând seama de situația familiară a tovarășului LEONTE RAUTU, creată ca urmare a cererii unor membri direcți ai familiei sale de a părăsi definitiv țara, Comitetul Politic Executiv, a hotărît ca tovarășul Leonte Răutu să fie eliberat la cererea sa din Comitetul Executiv al partidului și din funcția de rector al Academiei Ștefan Gheorghiu și să supună această hotărîre Comitetului Central al Partidului Comunist Român."

N.R. Academia Ștefan Gheorghiu, este cea mai înaltă instituție, pentru pregătirea cadrelor superioare ale partidului.

Fata lui Leonte Răutu a fost la Paris de unde a refuzat să se mai reîntoarcă în România și actualmente se banuește ca se afla in Statele Unite.'

SPORT

* Campionatul de fotbal al României ediția 1980-81 s'a încheiat la sfârșitul lunei Iunie. Din cauza grevei postale nu am putut apărea la timp cu clasamentul final. După cum era de așteptat Universitatea Craiova a câștigat pe merit titlul de campioană, dovedindu-se superioară în toate compartimentele. Talentații jucători craioveni au ajuns la maturitate, alcătuind o echipă redutabilă.

U.Craiova a câștigat și Cupa României ediția 1981, învingând categoric în finală pe Poli-Timișoara. Au retrogadat în cat. B. Poli Iași, F.C.Baia Mare și F.C.M. Galați. Retrogadarea băimărenilor a fost o surpriză pentru majoritatea iubitorilor de fotbal. Noile promovate în Divizia "A" sunt echipele C.S.Târgoviște, F.C.Constanța și U.T.A.Arad.

CLASAMENTUL FINAL

(1980-1981)

1. UNIV. CRAIOVA	34	21	4	9	72–33	46
2. Dinamo	34	18	7	9	57–34	43
3. F.C. Argeș	34	19	4	11	63–39	42
4. Steaua	34	15	8	11	50–45	38
5. Sportul stud.	34	17	2	15	54–35	36
6. Corvinul	34	16	3	15	72–48	35
7. F.C. Olt	34	14	7	13	44–49	35
8. F.C.M. Brașov	34	14	6	14	35–41	34
9. Chimia Rm. Vl.	34	15	4	15	51–60	34
10. Jiul	34	14	5	15	44–41	33
11. S.C. Bacău	34	14	5	15	46–51	33
12. „Poli" Timișoara	34	13	7	14	33–46	33
13. A.S.A. Tg. Mureș	34	14	4	16	50–56	32
14. „U" Cluj-Napoca	34	14	4	16	47–57	32
15. Progresul Vulcan	34	13	6	15	39–50	32
16. Politehnica Iași	34	12	6	16	44–53	30
17. F.C. Baia Mare	34	10	6	18	37–62	26
18. F.C.M. Galați	34	7	4	23	34–72	18

GOLGETERII: 28 goluri: **Radu II** (8 din 11 m); 23 goluri: Cămătaru; 20 goluri: M. Sandu; 19 goluri: Cîmpeanu II (1 din 11 m); 17 goluri: Petcu; 16 goluri: Tevi, Nedelcu; 15 goluri: Giuchici (1 din 11 m).

Crișan -tricou de culoare închisă- înscrie, cu capul, al patrulea gol al craiovenilor, în finala "Cupei României" la fotbal. U.Craiova- Poli.Tim. 6-0 (2-0)

* Campionatul de fotbal, ajuns la ediția 64-a, s'a reluat la începutul lunei August. Craiovenii ocupă locul întâi, după două etape, cu 4 puncte. Adevăratul examen de maturitate al fotbaliștilor dela U. Craiova o să fie însă la 23 Sept. a.c., când România joacă cu Ungaria în preliminariile C.M. de fotbal, echipa României fiind alcătuită pe scheletul Universității Craiova, care dă echipei naționale șapte jucători. Ar fi de preferat ca jocul să se dispute la Craiova unde studenții par invincibili. Noile promovate în Divizia "A" au început cam timide noul sezon, dar lucrurile se îndreaptă pe parcurs. S'au produs unele schimbări de antrenori, cele mai importante fiind: trecerea lui Florin Halagiau dela F.C.Arges la F.C. Olt și trecerea lui Traian Ionescu la cârma echipei Steaua. Pentru amatorii de statistici dăm mai jos lotul de jucători ai U. Craiova: Portari: Boldici(anul nașterii: 1957), Lung (1956), Fundași: Negrilă (1954), Tilihoi (1956), Stefănescu (1951), Ungureanu (1956), Purima (1954), Ciupitu (1948), Ispas (1963), Mijlocași: Donose (1952), Balaci (1956), Beldeanu (1961), Cioroiamu (1963)

Atacanți: Crisan (1955), Cămătaru (1958), Cârțu (1955), Irimescu (1959), Păuna (1961), Firănescu (1960), A.Popescu (1961), Trifu (1962) - debutant.

CLASAMENTUL

1. UNIV. CRAIOVA	2	2	0	0	6–0	4
2. Corvinul	2	1	1	0	3–1	3
3– 6. S.C. Bacău	2	1	1	0	2–1	3
„U" Cluj-Napoca	2	1	1	0	3–2	3
Steaua	2	1	1	0	4–3	3
„Poli" Timișoara	2	1	1	0	3–2	3
7. Sportul stud.	2	1	0	1	4–2	2
8. F.C. Olt	2	1	0	1	4–3	2
9. Dinamo	2	1	0	1	4–4	2
10. Progresul-Vulcan	2	0	2	0	2–2	2
11–12. C.S. Tirgoviște	2	1	0	1	4–5	2
F.C.M. Brașov	2	1	0	1	3–4	2
13–15. Jiul	2	0	1	1	2–3	1
Chimia Rm. Vilcea	2	0	1	1	3–4	1
F.C. Constanța	2	0	1	1	1–2	1
16. F.C. Argeș	2	0	1	1	1–3	1
17. U.T. Arad	2	0	1	1	1–5	1
18. A.S.A. Tg. Mureș	2	0	0	2	2–5	0

REZULTATE TEHNICE

Universitatea Craiova	– C.S. Tirgoviște	4–0	(2–0)
Politehnica Timișoara	– Sportul stud.	2–1	(0–1)
Corvinul Hunedoara	– F.C. Argeș	2–0	(1–0)
Progresul Vulcan	– F.C. Constanța	1–1	(0–1)
Chimia Rm. Vilcea	– „U" Cluj-Napoca	1–1	(0–0)
Dinamo	– A.S.A. Tg. Mureș	3–2	(1–0)
S.C. Bacău	– Steaua	1–1	(1–1)
F.C. Olt	– U.T. Arad	4–0	(2–0)
F.C.M. Brașov	– Jiul Petroșani	2–1	(1–0)

CLASAMENTUL PE MEDALII

	Total medalii	Aur	Argint	Bronz
1. U.R.S.S.	111	38	38	35
2. ROMÂNIA	67	30	17	20
3. U.S.A.	56	29	18	9
4. R.P. Chineză	21	10	6	5
5. Italia	13	6	4	3
6. Brazilia	13	—	3	10
7. R.D. Germană	12	4	7	1
8. Bulgaria	9	—	4	5
9. Cuba	8	2	2	4
10. Japonia	7	3	2	2
11. R.F. Germania	6	2	1	3
12. Marea Britanie	5	2	1	2
13—15. Cehoslovacia	5	1	2	2
13—15. Iugoslavia	5	1	2	2
13—15 Ungaria	5	1	2	2

Nadia COMANECI
Campioană Mondială Universitară, câștigătoarea a 5 medalii de aur.

Ilie BALACI
Universitatea Craiova

UNIVERSIADA'81

* Cea de a XI-a ediție a Jocurilor Mondiale Universitare -care sunt programate din doi în doi ani- s'a disputat în ultimele zece zile ale lunei Iulie a.c., la Bucuresti și s'a bucurat de o participare record de peste 5.000 sportivi și oficiali. La jocuri au participat numeroși campioni europeni și mondiali, asigurând întrecerilor un nivel calitativ superior. Au fost stabilite 42 noi recorduri mondiale universitare. Sportivii români s'au comportat excelent, cucerind 67 medalii, dintre care 30 de aur, ocupând locul doi în clasamentul pe națiuni. Spațiul nu ne permite să facem o analiză a comportării sportivilor așa că vom menționa numai câteva rezultate excepționale. Româncele au dominat întrecerile la gimnastică reușind să câștige titlul suprem atât pe echipe cât și la individual compus. Nadia, studentă în anul I la Institutul de Educație Fizică, a dominat întrcerile reușind să câștige 5 medalii de aur, din 6 posibile. Deasemenea merită să menționăm performanța înnotătorilor Carmen Bunaciu, care a dominat întrecerile de înnot -spate- , învingând înnotătoarele americane, lucru ce nu este la îndemâna oricui, cucerind două medalii de aur. Echipa de volei -băieți- prestând un joc superior a dominat întrcerile reușind să câștige locul întâi. Dăm mai jos lista sportivilor români medaliați la Universiada'81.

MEDALII DE AUR - 30

ATLETISM – 2

● Florența Crăciunescu – disc
● Doina Melinte – 800 m

GIMNASTICĂ – 12

● Nadia Comăneci, Rodica Dunca, Emilia Eberle, Dumitrița Turner – echipe
● Nadia Comăneci – individual compus
● Nadia Comăneci – sărituri
● Nadia Comăneci
● Emilia Eberle – paralele
● Emilia Eberle – birnă
● Nadia Comăneci – sol
● Romulus Bucuroiu, Emilian Nicula, Dan Odorhean, Kurt Szilier – echipe
● Kurt Szilier – individual compus
● Dan Odorhean – sol
● Kurt Szilier – cal cu minere
● Emilian Nicula – bară fixă

ÎNOT – 2

● Carmen Bunaciu – 100 m spate
● Carmen Bunaciu – 200 m spate

LUPTE – 6
greco romane

● Nicolae Zamfir – cat. 57 kg
● Ion Păun – cat. 62 kg
● Ștefan Rusu – cat. 68 kg
● Ion Draica – cat. 82 kg
● Ilie Matei – cat. 90 kg
● Victor Dolipschi – cat. +100 kg

SCRIMĂ – 2

● Aurora Dan, Elisabeta Guzganu, Marcela Moldovan, Csila Ruparcsics, Viorica Turcan – floretă, echipe
● Liviu Angelescu, Ion Popa, Mihai Popa, Rudolf Szabo, Octavian Zidaru – spadă, echipe

TENIS – 5

● Virginia Ruzici – simplu
● Virginia Ruzici, Florența Mihai – dublu femei
● Virginia Ruzici, Florin Segărceanu – dublu mixt
● Florin Segărceanu – simplu
● Florin Segărceanu, Andrei Dirzu – dublu bărbați

VOLEI – 1

● Marius Căta-Chițiga, Günther Enescu, Dan Gîrleanu, Sorin Grădinaru, Petre Ionescu, Sorin Macavei, Florin Mina, Adrian Pustiu, Florin Sirbu, Mihai Slabu, Nicu Stoian, Emilian Vrîncut, Gheorghe Zamfir – echipa

MEDALII DE ARGINT - 17

ATLETISM – 4

● Doina Melinte – 1500 m
● Anișoara Cușmir – lungime
● György Marko – 10 000 m
● Pal Palffy – 110 m g

GIMNASTICĂ – 3

● Dumitrița Turner – birnă
● Rodica Dunça – sol
● Dan Odorhean – sărituri

ÎNOT – 2

● Irinel Pănulescu – 400 m mixt
● Carmen Bunaciu, Brigitte Prass, Mariana Paraschiv, Irinel Pănulescu – 4×100 m mixt

LUPTE – 5
greco romane – 4

● Constantin Alexandru – cat. 48 kg
● Nicu Gingă – cat. 52 kg
● Gheorghe Ciobotaru – cat. 74 kg
● Vasile Andrei – cat. 100 kg

libere – 1

● Gheorghe Bircu – cat. 52 kg

SCRIMĂ – 2

● Aurora Dan – floretă, indiv
● Petru Kuki – floretă, indiv

TENIS – 1

● Lucia Romanov – simplu

MEDALII DE BRONZ - 20

ATLETISM – 9

● Tudorița Morușan – 800 m
● Maria Radu – 3000 m
● Vali Ionescu – lungime
● Mariana Ionescu – disc
● Corina Țifrea – heptatlon
● Steluța Vintilă, Stela Manea, Iboia Korodi, Elena Tăriță – 4×400 m
● Liodor Pescaru – 20 km marș
● Gheorghe Buruiană – maraton
● Ion Zamfirache – disc

BASCHET – 1

● Rodica Armion, Mariana Bădinici, Diana Bălaș, Alexandrina Biră, Măndica Ciubăncan, Camelia Filip, Constanța Fotescu, Magdalena Pall, Verginia Popa, Camelia Solovăstru, Magdalena Szekely, Maia Zidaru – echipa

GIMNASTICĂ – 3

● Dumitrița Turner – individual compus
● Dumitrița Turner – sărituri
● Emilian Nicula – inele

ÎNOT – 1

● Carmen Bunaciu – 100 m fluture

LUPTE – 2
libere

● Aurel Neagu – cat. 57 kg
● Gheorghe Fodore – cat. 82 kg

POLO – 1

● Dorin Costrăș, Ivan Fejer, Liviu Garofeanu, Cornel Gordan, Gheorghe Ilie, Eugen Ionescu, Vlad Hagiu, Cătălin Moiceanu, Șerban Popescu, Liviu Răducanu, Adrian Schervan, Mihai Simion, Doru Spinu – echipa

SĂRITURI – 1

● Ruxandra Hociotă – trambulină

SCRIMĂ – 1

● Alexandru Chiculiță, Corneliu Marin, Marin Mustață, Ion Pantelimonescu, Ioan Pop – sabie, echipe

TENIS – 1

● Andrei Dirzu – simplu

PE SCURT DIN ŢARĂ

CRONICĂ RADIOFONICĂ ÎN CALEA OMULUI NOU

La Congresul al XII-lea PCR Niculiţă a vorbit 6 ore.

La al II-lea Congres al Uniunii Tineretului Comunist (UTC), ascultătorii au fost de două ori mai norocoşi: Niculiţă a vorbit 3 ore.

Trecem peste banalităţile care silesc pe ascultători să-şi spele urechile şi ne referim la acuzele prezentului şi genialului conducător: tovul Niculae Ceauşescu, aduse conducătorului de ieri: tovul Niculae Ceauşescu.

Iată ce afirmă prezentul Niculae. (Radio Buc.)

"Să mă refer la unii părinţi, care sunt foarte grijulii faţă de copiii lor. Auzi şi acum încă unii spunând: dacă eu nu am muncit niciodată, dece copilul să meargă în fabrică, dacă eu am trăit fără muncă, nu trebue să am grijă ca şi copilul meu să trăiască fără muncă. . . ."

Dar cum Niculiţă s'a adresat tineretului dintre 8-18 ani, părinţii care au crescut pe aceşti copii şi care n'au muncit, sunt părinţii care au trăit în ultimii 16 ani sub regimul "celuilalt Niculae!"

Un alt fapt care-i înăcreşte inima multilateralului e că n'au putut să şteargă din sufletul şi mintea oamenilor pe Dumnezeu.

". . .vechea societate pe care am lichidat-o. . . a lăsat puternice urme, puternice obiceiuri. . . .dar trebue să luptăm neabătut împotriva misticismului, (credinţei, N.R.) vechilor obiceiuri lăsate de societatea burgheză moşierească."

Si care sunt aceste păcate ale "misticismului" pe care tineretul le învăţa la cursurile de religie, sau le asculta dela preotul din amvon?

Să nu ucizi, să nu furi, să nu înşeli, să fi respectos, să nu mărturiseşti strâmb contra aproapelui. . . .

Toate aceste învăţături, urme ale regimului din trecut, stau azi în calea "Omului Nou" clădit de comunişti!

"ESTE" MOTIVE

Lipsa de alimente în ţară îşi are motivele ei, le dăm chiar pe cele expuse de Niculiţă, la Consfătuirea de Lucru cu cadre din zootehnie (R. Buc.):

". . . creşterea efectivei de animale nu a fost realizată. . . în unele sectoare ale zootehniei bovine, porcine, ovine se înregistrează mari minusuri la efective". Vinovaţi de aceste lipsuri este--şi-o spune însuşi "îndrumătorul", conducerea ministerului agriculturii şi institutele de cercetare din această ramură.

Deficitul se ridică la 50% din totalui programului.

SE FURĂ ŞTIULEŢII

Mulţi dintre posesorii de maşini fac "excursii" ca să fure de pe câmp ce nu găsesc pe piaţa din Bucureşti.

Automobiliştii parchează la marginea drumului, îşi ridică port bagajul ori capota ca să pară că au o pană la maşină, şi în timp ce unul păzeşte, celălalt culege!

CUM DEVII TITRAT!

Din programul de învăţătură al studenţilor:

"La 1 Sept. o primă brigadă va merge să participe la lucrările ce se desfăşoară pe şantierul naţional Canal Dunărea-Marea Neagră, iar alţii vor merge prin sate ca să participe la "manifestări politico - ideologice, culturale, educative"! . .

Notele bune obţinute de elevi la aceste obiecte principale constituie o garanţie că-şi vor căpăta diplomele.

LUCREZI UNDE-ŢI SPUNE

27.000 de absolvenţi ai institutelor superioare de învăţământ au fost repartizaţi de guvern şi foarte puţini au primit locurile cerute de ei. Cei mai mulţi fiind trimişi în localităţi departe de familie.

Printre absolvenţi sunt 14.000 de ingineri sub-ingineri şi sub sub-ingineri.

▪▪

Cercetătorii dela staţia de viticultură din Iaşi au produs un strugure nou pe care l-au numit "Aromatul de Iaşi".

Calităţile viţei sunt: se coace cu 3-4 săptămâni mai repede, dă 16 tone la hectar şi conţine 170 gr. zahăr la litrul de must.

". . . .genialul arhitect al României moderne, trăeşte şi munceşte sub luminosul îndemn al adevărului de esenţă şi pune cărămizi la temelia viitorului de aur al ţării" (Sc. Tin.).

După 35 de ani de clădire şi iar clădire, s'a ajuns cu lucrările până la temelie!

▪▪

Pe lângă ziarul românesc la Timişoara mai apar şi alte trei ziare scrise pentru locuitorii germani, unguri şi sârbi.

▪▪

"Operele Alese" ale lui Niculiţă au fost traduse în limba chineză. . . . Exact de ce are nevoie China astăzi!

BAPTIŞTI ARESTAŢI ÎN RSR

Nouă români baptişti în frunte cu familia predicatorului Gheorghe Bera, care reuşiseră să treacă clandestin graniţa în Iugoslavia, au fost arestaţi şi predaţi grănicerilor români. După ce au fost bătuţi straşnic la postul de grăniceri, cei nouă baptişti au fost predaţi tribunalului din Oraviţa unde au primit pedepse dela un an şi 10 luni până la 4 ani închisoare.

O ipocrizie a guvernului din Belgrad: Iugoslavia a aderat la Convenţia dela Geneva (în cadrul ONU-ului) care prevede protejarea refugiaţilor.

COMOARA DESCOPERITĂ DUPĂ 18 SECOLE

După mai bine de 1800 de ani a fost scos la iveală un mare tezaur monetar --circa 400 de piese--compus din denari romani republicani şi imperiali, emişi începând cu secolul I înaintea erei creştine şi până la începutul secolului al II-lea al erei noastre. Locul descoperirii: satul Crivăţ, judeţul Dâmboviţa, la circa 300 de metri de o aşezare de epocă a dacilor liberi, aflată acum în curs de cercetare. Ultima monedă datează de pe timpul Impăratului Traian şi presupune că ascunderea tezaurului poate fi pusă în legătură cu evenimentele dela începutul veacului al II-lea al erei noastre-războaiele daco-romane.

Noua descoperire aduce încă o lumină asupra intensei vieţi materiale şi spirituale a strămoşilor noştri şi a puternicelor lor legături economice cu lumea romană.

DIN PRESA COMUNISTĂ

SE CONSTRUIEŞTE ORI SE RISIPEŞTE?

Din cincinal în cincinal, din an în an şi zi de zi, Niculiţă promite fericirea cetăţeanului român.

Dar fericirea este agăţată în varful dealului, şi când ajungi în vârful dealului, ai în faţă un alt deal şi un alt plan cincinal.

Printre multele promisiuni este şi aceea a locuinţelor.

O promisiune care-i departe de a fi realizată.

Ziariştii sunt îndemnaţi de a găsi ţapi ispăşitori.

Spicuim din ziarul Scânteia de ce se întâmplă la Fabrica de prefabricate din beton armat dela Alexandria, Teleorman.

Această fabrică trebue să asigure fabricarea locuinţelor, dar deocamdată nu-şi poate asigura nici propria-i. . . clădire. Iată seria vinovaţilor:

CONSTRUCTORII:

"Cauza principală a rămânerilor în urmă - - spune Emil Ciurea, şeful şantierului aparţinând de Trustul de construcţii industriale Bucureşti -- se datoreşte faptului că proectantul general (Institutul de cercetare şi proiectare pentru industria materialelor de construcţii din Bucureşti) nu a asigurat documentaţia la timp şi nici asistenţa tehnică necesară pe şantier, care ar fi grăbit soluţionarea problemelor apărute".

AUTO-CRITICA

Dar inginerul îşi dă seama că-i comunist şi ca să lase o bună impresie începe să-şi facă "autocritică":

"Nici noi, constructorii, nu ne-am mobilizat în mod susţinut toate forţele şi nu am atacat executarea lucrărilor conform graficului de eşalonare a investiţiei. Nivelul ridicat al apei freatice (pânză de apă subterană care se află aproape de suprafaţa pământului şi din care se alimentează izvoarele şi fântânile, N.R.) ne dă mult de furcă."

BENEFICIARUL

Ing. Mircea Botez, directorul fabricii, pe drept cuvânt nemulţumit de realizările constructorilor, precizează:

"O serie de utilaje tehnologice încă nu au sosit pe şantier, termenul de livrare fiind de mult depăşit: distribuitorul de beton, instalaţia de preluare tipare şi basculatorul pentru panouri verticale. . . .trimis incomplet (furnizor întreprinderea 23 August din Bucureşti),"

Aşa stau împrăştiate pe şantier agregatele de balastieră

TREBUE DA NU-S

Lista materialelor care trebuiau depuse pe şantier pentru a se termina fabrica ce trebuia să ajute la fabricarea altor case, este lungă şi n'o mai reproducem. Nu cred că lipseşte nimic din catalogul necesar al unei construcţii. Sunt găsite vinovate de netrimitere la timp întreprinderile I.M.C din Bucov; Tehnometal din Bucureşti; Utilaje, Alba Iulia. Nu-i nimeni absent pe această listă. . . .

CE SPUNE TITULARUL DE PLAN

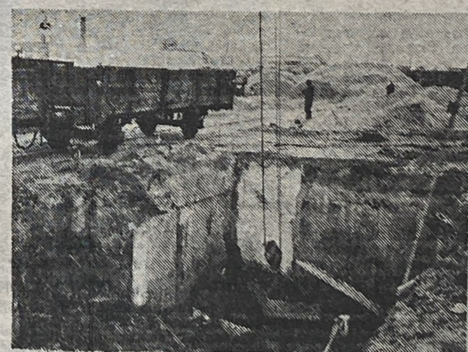
"La Centrala materialelor de construcţie din Bucureşti ni s'a explicat--continuă reportajul ziarului Scînteia--că restanţele în livrarea utilajelor se datoresc faptului că acestea nu sunt încă integral contractate sau au termene de livrare necorespunzătoare, cum este cazul instalaţiilor de turnare a cabinelor spaţiale de baie, tiparele laterale pentru turnarea prefabricatelor în casele verticale, tiparele pentru elementele industriale, etc."

In afară de aceste întârzieri în executarea comenzilor totul merge în acord cu planurile că ce poţi face azi, amână pe mâine!

. . . . Românul îşi va găsi locuinţa imediat ce va ajunge în vârful dealului unde-l aşteaptă fericirea şi un alt plan. . . .cincinal.

Fotografiile alăturate ne scutesc de ori ce altă explicaţie.

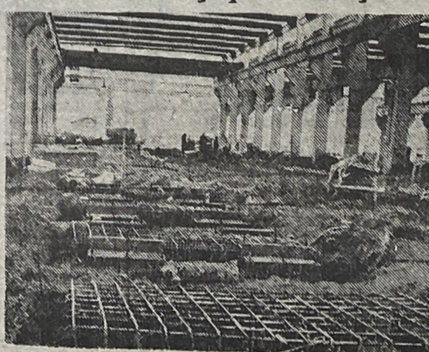
Aşa arată depozitul de materiale

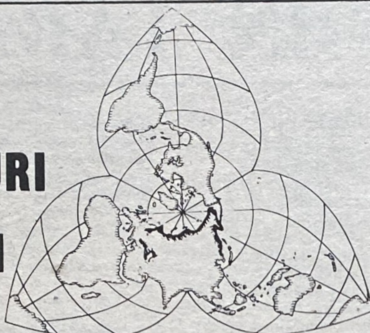
Aşa sînt „depozitate" utilajele

Aşa au părăsit lucrările constructorii şi proiectanţii...

DIN CELE TREI COLȚURI ALE LUMII

Rubrică întocmită de ARGUS

POLONIA

Situația economică s'a agravat în Polonia ca și în toate țările comuniste. Femeile greviste de la Lodz, au ridicat placarde cu lozinca: "Flămânzi din toată țara, uniți-vă !" Vorbind în cadrul congresului partidului comunist polonez, Primul Ministru Jaruzelski a declarat că prețurile la produsele de primă necesitate vor spori cu 110% în timp ce salariile rămân înghețate. Ne trebuesc "forțe supraumane" și "profunde reforme economice" a declarat Primul Ministru, pentru a ieși din impas. Creșterea prețurilor va afecta produsele alimentare, cărbunii, gazele naturale și locuințele, Creșterea salariilor cu 23% făcută anul trecut nu a echilibrat balanța economică, datorită scăderii producției cu 10%. Acestea sunt recunoscute deschis în Polonia, care are oricum un standard de viață mai ridcat decât în România. Care este situația economică a resereului, își poate închipui oricine.

BULGARIA

Liudmila Jivkova, fiica lui Todor Jivkov, dictatorul roșu al Bulgariei, a decedat la vârsta de 39 ani, a anunțat agenția bulgară de știri BTA, la 21 Iulie 1981.

Liudmila, era una din cele mai proeminente figuri ale comunistilor bulgari. Era membră a biroului politic al p.c.b. din 1979 și deținea locul de prima doamnă după moartea mamei sale în 1971. In această calitate ea avea o puternică influență asupra tatălui ei. Jivkova, își luase doctoratul în istorie la Universitatea din Oxford și în calitate de conducător al comitetului de cultură bulgar, funcție ce o deținea din 1975, răspundea de directivele educației, culturii și științei. Nu este exclus ca subita moarte să i se fi tras din această funcție unde "părinții sovietici" nu admit interferențe. Liudmila era căsătorită cu Seful televiziunii bulgare Ivan Slovcov și avea doi copii Jeni și Todor.

IUGOSLAVIA

Trei albanezi: Bislim Bajrani, Jakup Regepi și Ismail Mokici, au fost condamnați la 22 Iulie crt. între 6 și 8 ani închisoare, pentru activitate antistatală, în legătură cu tulburările care au avut loc în această primăvară în regiunea Kosova. Acesta este primul lot trimis în judecată dintre cei arestați. Ei au fost acuzați că anul trecut au format o organizație clandestină numită Mișcarea pentru Eliberarea Poporului din Kosovo și urmăreau să anexeze regiunea la Albania comunistă a lui Enver Hogea.

ITALIA

Un tribunal italian, a condamnat la închisoare pe viață pe Mehmed Ali Agca, pentru atentatul împotriva Papei Ioan Paul al II-lea, pe data de 13 Mai. In urma atentatului au fost rănite grav și Ann Odre din Buffalo N.Y. și Rose Hall din Frankfurt-Germania Federală. Conform legilor italiene, primul an de închisoare va fi executat în regim de izolare - singur în celulă- iar eliberarea condiționată nu poate fi cerută înainte de 28 ani de închisoare executată. Numai de n'ar introduce Brigăzile Rosii vreun "tovarăș" în uniformă de gardian, să-l facă scăpat pe Mehmed, că așa perlă de terorist mai rar. Cazul s'a mai întâmplat, în Turcia.

AFGANISTAN

Lupte grele s'au dat împrejurul Kabulului, în special în localitatea sezonieră Paghman, la cca 25 Km. de capitală. La 14 Iulie, populația civilă a fost complet evacuată și luxoasele vile au fost ocupate de ruși și trupe guvernamentale. Luptătorii naționaliști, au atacat și pierderile au fost grele de ambele părți. Martorii oculari veniți în Kabul, mărturiseau că trupurile morților erau îngrămădite ca stive de lemne. Un lot de 300 proaspeți absolvenți ai școlii militare comuniste, a fost trimis ca trupă de elită în urmărirea naționalistilor. Ei au fost înconjurați și li s'a cerut să treacă de partea trupelor naționale. Au trecut 200 din ei la naționaliști, iar ceilalți 100 care au încercat să opună rezistență au fost împușcați în lupte.

LIBIA

In primul comunicat dat de Col Kadafi se confirmă știrea dată de Departamentul Apărării Statelor Unite, că pe data de 19 August, au fost doborîte două avioane libiene de tip sovietic SU 22, într'o luptă aeriană care a avut loc în Gloful Sirta.
Avioanele americane erau de pe portavionul Nimitz, care lua parte la un exercițiu de rutină, împreună cu flota a 6-a americană. Libia consideră că această regiune îi aparține și că Golful Sidra face parte din apele teritoriale ale Libiei. Statele Unite nu recunoaște acest lucru.

ELVEȚIA

Organizația Naționalistă Armeană "9 Iunie", a pus mai multe bombe explosive în diferite locuri din Elveția. O bombă care a explodat la Geneva, a rănit patru persoane. Armenii au amenințat că vor continua atacul împotriva Elveției, până când va fi pus în libertate Mardiros Jamkagian, deținut în închisoare în Elveția, pentru că a omorît un funcționar al consulatului turcesc din Geneva. Armenii susțin că lupta lor este dusă pentru a răzbuna pe armenii uciși în Turcia, în timpul primului război mondial.

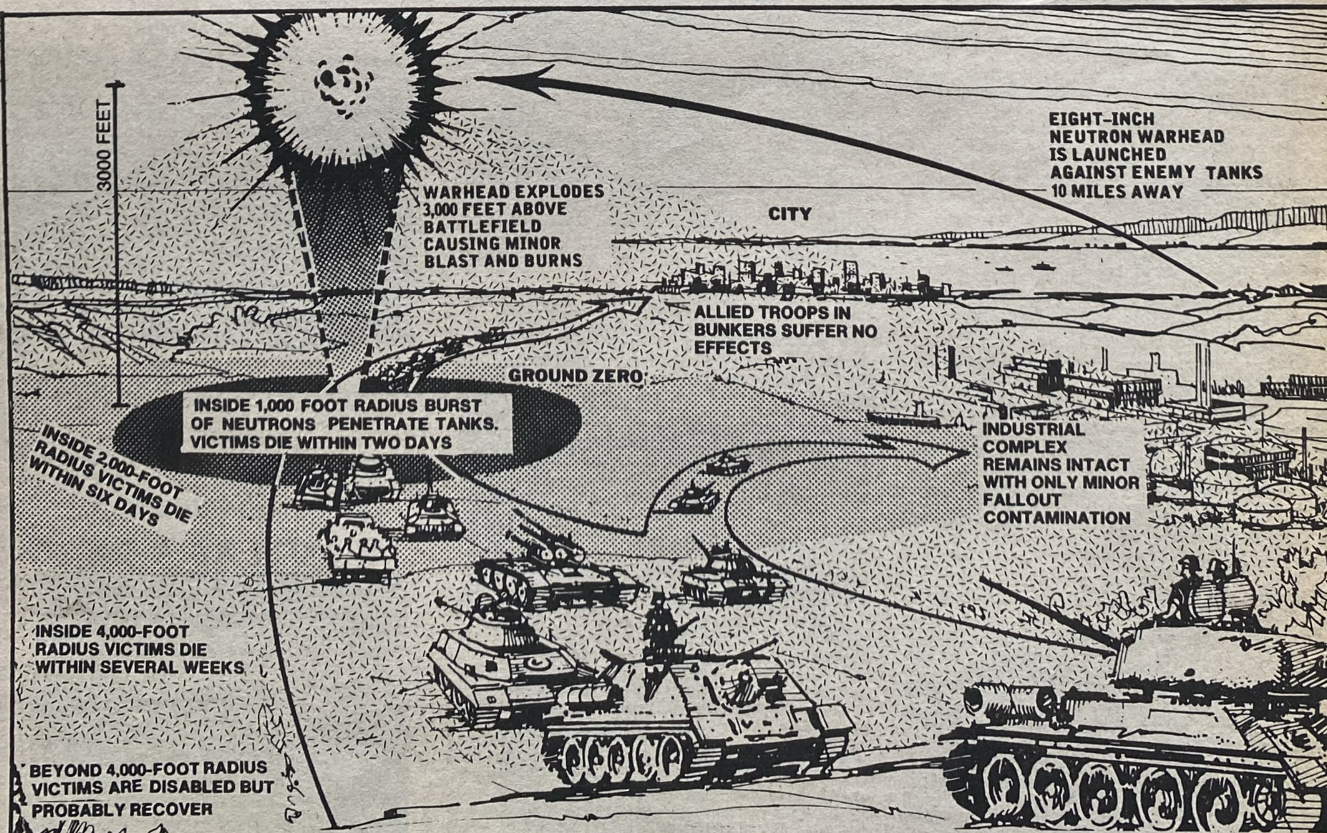
POLONIA

Un polonez înarmat cu o grenadă și un pistol, a deturnat un avion de pasageri și l-a obligat să aterizeze în Berlinul Occidental, unde a cerut azil politic. Nu s'a înregistrat nicio victimă și nici alt incident.

STATELE UNITE

Pro-comunista Elisabeth Holtzman, anti-creștina și anti-româna, după ce a fost trimisă la plimbare după goana ei disperată de a ocupa un loc de senator, aleargă acum după postul de procuror în Brooklyn. Rivalul ei la acest post, este Norman Rosen, asistentul principal al actualului procuror Eugene Gold. Dacă n'a putut să promoveze crimele ca senator, cel puțin să le apere de a fi condamnate. Sase foști procurori, au semnat o cerere prin care cer respingerea candidaturei Holtzman. Fostul asistent șef al procuraturii districtului N.Y. County, Dl. Keenan a declarat: "Postul de Procuror al districtului trebue atribuit unei persoane care e dedicată profesiunii de procuror și nu unei persoane politice care umblă permanent după funcții înalte." Liz, își vopsește părul, dar năravul i-a rămas.

STATELE UNITE

Președintele Reaga a decis și a aprobat producția bombei "Neutron". Strategii militari spun că bomba "Neutron" este absolut necesară apărării contra tancurilor sovieticilor. Diagrama de mai sus arată cum această bombă prin radiațiunile ce le produce, poate penetra tancuri, omorînd personalul mult mai ușor decât exploziile vechilor bombe nucleare. In plus, clădirile și fabricile complexelor industriale, rămân intacte.

Actualitatea internațională

LA RĂSCRUCE

Victor MARIAN

Marile probleme ale omenirii se complică iar puterile mari și mici au ajuns la răscruce. Fiecare se întreabă "încotro" și "ce va urma?" Adeseori între două căi nu este de ales nici una. Si totuși drumul spre eliberarea lumii de frica zilnică, de amenințarea invaziei sovietice, de revoluții pustiitoare, de terorism, de foame, de tirania ce distruge demnitatea umană, trebue găsit. Drumul spre libertate și viață există căci este drumul firesc, natural. El trebue însă bine cunoscut, desprins din jungla încurcăturilor internaționale și stăpânit. Pentru aceasta este nevoie de o busolă care nu poate fi decât o doctrină politică unitară de care Lumea Liberă și Lumea a 3-a duc lipsă. Dar atât timp cât nu se armonizează interesele individuale cu cele generale, doctrină poate exista dar nu și "unitară".

Din Ianuarie încoace guvernează în USA Ronald Reagan cu o echipă puternică ce pare că s'a sudat în jurul Președintelui. Dacă măsurile interne încep a se contura și evolua pozitiv, cele externe nu lasă încă să se recunoască acțiuni hotărâte care să aducă clarificare internațională. Alexander Haig cunoaste bine politica europeană în jurul căreia se învârt din nou marile evenimente ale omenirii, el trăind în Europa mai mulți ani în calitate de comandant militar al NATO. Haig pornește dela realitate în relațiile cu Europenii, totuși, adeseori este confruntat cu restul guvernului USA care se găseste mai la dreapta decât Secretarul de Stat. Politica înșelătoare a Moscovei, mișcarea "pacifistă" din Europa, conflictul din Orientul Mijlociu, Vietnamul-Cambodgea, China-Taivan, inflația și somajul și peste toate și Franța "socialistă" pun semne de întrebare la care practic este foarte greu a se găsi imediat răspunsul potrivit.

După ce s'a înarmat și a instalat sute de rachete SS 20 în Estul Europei, după ce s'a instalat ca pe "vecie" în Afganistan, Uniunea Sovietică forțează negocierile de dezarmare, cerând ca USA să nu mai instaleze noile rachete cu raza medie de acțiune Pershing 2 și "Cruise Missile" în Vestul Europei, conform hotărîrii NATO din Decembrie 1979. Pentru ca să forțeze acceptarea negocierilor, acțiune făcută cu mare tamtam propagandistic, a organizat și desfășoară o largă mișcare zisă pacifistă, în special, în RFG, fondată pe exploatarea sentimentului de frică. In plus, Brejnev l-a invitat pe Willy Brandt, președintele SPD, partid de guvernământ în RFG și președinte al internaționalei socialiste, să viziteze Moscova, lucru care s'a petrecut în Iulie. Ca urmare s'a asistat cum șeful de partid vine în contradicție cu hotărîrile guvernului partidului său, căci Brandt s'a făcut ecoul unor dorinți ale lui Brejnev în materie de înarmare - dezarmare. Nici acum nu se cunoaște că Moscova invadează, apoi cere conferințe de dezarmare pentru a câștiga timp în vederea pregătirii unei noi invazii. USA au afirmat că Administrația nu este încă pregătită pentru negocieri, iar Eugene V. Rostow, împuternicitul guvernamental pentru chestiunea negocierilor de dezarmare, a declarat în Iunie că USA vor fi pregătite să înceapă negocierile peste circa nouă luni. Apoi, Alex. Haig anunță ca posibilă începerea în Noembrie-Decembrie, după ce unele preliminarii vor exista între el și Gromiko începând din Septembrie. Aliații vest-europeni fac frecvente demersuri în favoarea acestor negocieri. In cadrul acțiunilor sale de derutare, Moscova vrea și o zonă denuclearizată în Nordul Europei, dar, bineînțeles, zona să curpindă doar țările scandinave, fără Nordul URSS. Hărțuire este în permanență. Păcat că inițiativa o are mai totdeauna URSS. Asteptăm un răspuns, așteptăm inițiative care să pună URSS în încurcături internaționale din care să nu poată ieși.

Când era mai necesară unitatea Europei, în Franța a câștigat Partidul Socialist care a asociat la putere partidul comunist. Aceasta a atras un protest justificat din partea politicienilor USA, protest respins de guvernul francez. Pentru un moment relațiile americano-franceze s'au găsit la un stadiu de depresiune. Deși Mitterand este pentru întărirea capacității de apărare a Europei contra amenințării Sovietice, măsurile sale economice influențează mișcarea socialistă în Europa, care sub presiunea comunistă, împing Europa spre o nouă strategie, una proprie, care s'o izoleze de așa-zisul conflict care ar exista doar între USA și URSS. Prin aceasta se forțează neutralizarea și respectiv, primul pas spre capitulare. Franz Josef Strauss, la congresul CSU din Iulie a arătat care este pericolul pentru Europa și că "declinul RFG și al Europei" nu mai este posibil de impiedicat fără conducerea CSU și CDU.

O inițiativă meritorie (una din puținele de-atfel în Vest), a avut Comunitatea Europeană, care la conferința sa din Iulie din Luxemburg a adoptat un proiect de plan pentru retragerea în două trepte a trupelor sovietice din Afganistan. Proiectul urmează să fie supus discuție consiliului de securitate al O.N.U. Până atunci ministrul de externe al Marii Britanii Carington voia să încunoștiințeze guvernul sovietic și respectiv să-l atragă la o conversație constructivă. In acest sens el a vizitat Moscova. A avut convorbiri cu un surdo-mut: Gromiko.

In 19-21 Iulie la Otawa s'au întâlnit conducătorii celor sapte cele mai industrializate țări din lume. Cum era și de așteptat dela această conferință anuală devenită o regulă de data aceasta nu s'a petrecut nim. deosebit. S'au dezbătut inflația, comerțul liber și fără protecționism, ca și ajutorul pentru dezvoltare pentru Lumea a 3-a. Deși Europenii au încercat să convingă de necesitatea reducerii dobânzilor în USA, ei nu au reusit. Lista Cocom (Coordinating Committee) cu produsele interzise a se livra blocului sovietic, se va aplica cu și mai multă rigurozitate. Ronald Reagan a avut convorbiri vii cu Helmut Schmidt cu privire la periculoasa acțiune de acordare de credite și respectiv, de construcție a conductei de gaz din Siberia în Vestul Europei, prin care Europa va fi la discreția Moscovei. RFG însă a continuat negocierile cu Moscova și la 24 Iulie la Frankfurt a fost semnat acordul de acordare a creditului. Marea Britanie, n'a ridicat probleme, dar în Londra se vorbeste tot mai tare de ieșirea din Comunitatea Europeana. Veșnica criză economică britanică nu va fi înlăturată prin această acțiune care nu va face decât să reducă unitatea.

Cea mai mare acțiune care ne bucură pe toți și care deschide noi perspective, libertății, este cimentarea victoriei mișcării greviste din Polonia, care, în sfârșit, a dus la acceptarea conviețuirii dintre partidul comunist și "Solidaritatea", prin tot ceea ce a însemnat congresul al 9-lea extraordinar al partidului comunist din Iulie. In acest congres s'a trecut nu numai la această acceptare a reînoirii în Polonia dar s'au efectuat reforme în partidul comunist, în funcționarea sa și în statutul său. Este cea mai mare reformă a comunismului dela 1917 până astăzi. Hotărîrea poporului polonez, Papa și poziția fermă a USA au oprit invazia trupelor sovietice care devenise ca și iminentă înainte de congres. Victoria din Polonia trebue extinsă în toate țările în care domină partidele comuniste. Precedent există. Experiența există. Trebue acțiune. Uniunea Sovietică stă la cea mai mare răscruce din existența imperiului său colonialist.

In Orientul Mijociu luptele din Liban au luat proporții înspăimântătoare și au tins să ducă la un nou război israelo-arab de anvergură generală. Misiunea lui Habib, trimisul lui Reagan, a făcut ca, în sfârșit, la 24 Iulie să se accepte încetarea focului. In Iran, revoluția continuă să-și devoreze fiii. Bani Sadr înlăturat din funcția de președinte, din locul său ascuns a ajuns în Franța. Aiatolahii, în urma exploziei care a dus la omorîrea mai multor capete revoluționare, taie și spânzură zilnic. O bună parte din poporul care a crezut în revoluție, îl regretă pe Șah. O parte din gărzile revoluționare ale lui Komeini, își părăsesc stăpânul. Fiul Șahului anunță din Cairo că se va reîntoarce să preia conducerea Iranului. In străinătate s'a organizat "Iran Liberation Army". Alături, temuta Uniune Sovietică, vecină, stă și asteaptă momentul. Si de data aceasta salvarea va veni dela guvernul USA care deja a avertizat Moscova contra oricărui amestec. In țara imediat următoare, Afganistanul, trupele sovietice continuă să-și întărească pozițiile în vederea unei noi invazii spre Oceanul Indian, în condițiile în care frontul de eliberare al poporului Afgan repurtează tot mai multe victorii. Pakistanul, va fi în curând o nouă putere nucleară. După cum anunță serviciile secrete s'ar putea chiar în anul acesta să experimenteze prima bombă atomică. India își face probleme, dar Pakistanul se justifică prin vecinătatea cu imperialismul sovietic. Gadafi, șeful Libiei zâmbeste cu gândul că va avea și el acces la bomba atomică. Dar ce va iesi atunci din conflictul din Orientul Mijlociu? !

Vietnamul și Cambodgia își urmează cursul ca'n junglă. ONU ca de obicei poate vota. Forțele comuniste sub conducerea URSS, își fac politica nestingherite. In Cambodgea există 200.00 de soldați vietnamezi cu toate că poporul vietnamez (iar cel cambodgian și mai rău) nu are ce mânca. Ar fi bine dacă Vestul ar face un studiu pe tema: "Cum reușesc țările comuniste care nu au ce mânca, să aibă armate puternice și cuceritoare". Poate că se vor descoperi unele rezerve în strategia globală sovietică, care nu sunt încă cunoscute. Va prinde bine pentru unele viitoare conflicte.

In fine, China, vrea să facă politică externă mai activă. Orice mișcare îi este legată în exterior de trei apropieri: USA, Japonia, Vestul Europei. Nici nu neagă aceasta, dar pune o condiție pentru apropierea de USA:
ori cu Pekinul ori cu Taiwanul.

Situația vieții la răscruce este foarte grea și periculoasă. Există o singura ieșire: unitatea și orientarea spre libertate, spre lupta ce duce la înfrângerea imperialismului sovietic. Aliatul de nădejde: USA.

■

Efemeride

S'a consumat în luna Iulie crt. Săptămâna Națiunilor Captive. Inaugurată de către Președintele Eisenhower, această săptămână urma să fie protestul tuturor țărilor subjugate de comunism, împreună cu cel al lumii libere. Evident că aceasta trebuia să fie una din cele mai grandioase manifestații împotriva tiraniei comuniste.

Lucrurile nu s'au întâmplat însă chiar așa. Este adevărat că în fiecare an -dela data proclamării- fiecare Președinte american a trimis câte un Mesaj Națiunilor Captive, dar de cele mai multe ori, acest Mesaj nu a fost auzit nici de cei cărora le era adresat. Nu vorbim de cenzura din țările captive ci de mijloacele de difuzare din lumea liberă, în special posturile de radio Liberty și Free Europe.

Dacă am compara manifestațiile săptămânii Națiunilor Captive cu cele duse până la dezmăț împotriva propriei lor țări și armate, duse de troglodiții străzilor pe timpul războiului din Vietnam, rezultatul ar fi și mai descurajator.

Presa americană - în special - care sacrifică pagini întregi tuturor crimelor, actelor de corupție, nimicurilor de toate zilele, nu găsește loc în paginile sale pentru Națiunile Captive, nici în cel mai mic procent din spațiul rezervat cu larghețe manifestațiilor de stradă a homosexualilor și lesbienelor. Se conspiră în tăcere !

Cine este interesat să ascundă cifre care depășesc 130.000.000 de victime ucise de comunism? Cine lasă vălul tăcerii peste scufundarea vasului de pasageri Wilhelm Gustloff, scufundat la 30 Ianuarie 1945, de submarinele rusesti în Marea Baltică? In acest dezastru au pierit 6100 de copii și femei care se refugiau sub pavilionul Crucii Roșii. Istoria a înregistrat dezastrul ca cea mai mare tragedie navală. Cine aruncă în continuare tone de pământ peste tinerii ofițeri polonezi uciși de comuniști la Katyn? Cine n'a auzit de Cambodgia înjumătățită de populație într'un singur an de către comuniști? De Canalul Dunărea-Marea Neagră unde s'a îngropat odată cu pământul escavat și intelectualitatea unei țări abia scăpată de robie? Si cine ar îngropa de vii pe toți martorii și supraviețuitorii adevăratelor abatoare umane împrăștiate din Siberia în Thailanda și dela Oceanul Pacific la Zidul Rușinei din Berlin?

In lumea căzută sub comunism, este aparatul statului dar în lumea liberă?

Aici sunt toți acei care au pavat drumul comunismului să ajungă unde a ajuns și mulți din cei care sunt chiar făptași direcți, instalați în calitatea lor de călăi, pe locurile destinate victimelor. Ei știu din experiența lor de activiști de partid și ofițeri de securitate că tăcerea este mai gravă decât atacul. Si aplică această tactică întocmai ca în fostele funcții avute sub comunism. . . . . .

Dacă din acest punct de vedere, unele organe de răspundere ale lumii libere acceptă compromisul, întrebarea următoare este: "Ce fac cei lezați sau reprezentanții lor?"

Mergând mai departe cu cercetarea, constatăm că toate grupările etnice sunt divizate de interese minore iar un modus vivendi între națiunile captive este foarte fragil.

Dacă ideia luptei de clasă afișată de comuniști capătă consistență la unii nemulțumiți social atrofiindu-le sentimentul național și angrenându-i în lupte fratricide, simpla lozincă de "anticomunist" nu este le fel de mobilizatoare și eficientă.

Cei care se avântă în luptă contra comunismului, trebue să cunoască bine metodele folosite de adversar, dar mai cu seamă să aibe definită propria orientare. Din acest punct de vedere, numai un naționalism integral poate fi singurul antidot. Vechile clișee politice, sparte de desfășurarea istorică a ultimelor decenii, trebuesc lăsate la arhivă. Timpurile de mâine, reclamă idei necompromise, unde libertatea să se simtă la ea acasă, iar etica să guverneze societatea. Pot diferitele națiuni cotropite astăzi de comunism să-și găsească o orientare comună și o luptă unită pe baricade? Credem că răspunsul poate fi pozitiv.

In lumea liberă, departe de tendințele șovine lăsate acasă, oamenii ar trebui să reflecteze calm, ce este drept și ce nu este. Să nu se ferească să discute problemele care par dificile, pentrucă mâine va fi prea târziu. Nimeni nu poate angaja neamul de acasă, dar adevărurile majore, este obligat să le cunoască.

Să nu ne pomenim în viitor cu situația popoarelor crestine din Balcani, care nu scăpaseră bine de turci și începuseră să se căsăpească între ele, fapt care mai germinează violențe chiar în ziua de azi.

CRONICA VREMII

FERMITATEA LUI REAGAN

Ion BOIERU

Cine urmărește cu atenție ceeace se scrie, în presa americană și străină, despre președintele Reagan, nu poate evita pânza de confuzii și contradicții care se profilează din materialul scris, în mintea cititorului.

Un adevăr însă rămâne: Reagan a adus o schimbare radicală în viața americană, o schimbare psihologică. De încredere și reconfortare. America știe că are azi un președinte, care își asumă răspunderea refacerii morale, economice, militare și politice a societății, a națiunii.

Declarațiile sale, atitudinile luate în fața situațiilor cu care a fost confruntat până acum, programele bugetare și economice prezentate și dezbătute înpresă și congres, arată într'o formă evidentă claritatea și fermitatea orientărilor lui Reagan.

In fața Congresului, a demonstrat validitatea programelor sale de redresare economică, nu pentrucă a reușit să obțină câteva voturi în plus, prin calitățile superioare ale cuvântărilor lui, ci prin valoarea în sine a acestor programe și prin transformarea mentalității a unora din membrii congresului.

Pretutindeni în America, bate un vânt de înnoire, pe care l-au adus oamenii din grupul de conducere. Dar, în special, chiar președintele care și-a expus vederile, soluțiile și pozițiile sale cu mulți ani de zile înainte de a fi ales președinte.

Reagan are o poziție și orientare ideologică bine articulată. Toate ideile componente ale vederilor sale sunt legate între ele cu trăinicie și prezintă o unitate organică,intrinsecă. El știe bine ce vrea, ce urmărește și care sunt metodele proprii de a realiza obiectivele pe care le-a formulat. Si este bine documentat. In programele sale de radio și televiziune, a făcut comentarii asupra tuturor problemelor esențiale ale contemporaneității, în perioada anterioară venirii sale la putere. In aceste programe de comentarii, a urmărit cu atenție toate evenimentele, situațiile și oamenii lumii de azi, din America sau din țările străine. Cu această ocazie s'a familiarizat cu problemele și s'a decumentat cu materialul necesar.

Este o naivitate să se creadă că Reagan este stângaci în politică externă.

Dimpotrivă, el este foarte bine orientat asupra tendințelor de azi, în politica internațională și cunoaște bine ideologiile angajate într'o confruntare mondială. Insă, calitatea lui primară și esențială, în politică, (externă sau internă) este fermitatea pe care o aduce întoate împrejurările, atunci când își definește punctele sale de vedere, pozițiile sale.

Reagan nu lasă joc ambiguităților în proiectele sale, în atitudinile sale. Prin această fermitate, prietenii și adversarii lui, își dau seama că au de-aface cu un adevărat conducător politic, decis să restabilească prestigiul , forța morală, economică și militară a Americii, prin revitalizarea energiilor și valorilor specifice americane. Si prin polarizarea lor în jurul unui ideal cu care nu se poate negocia și nu se pot face tranzacții.

Dacă Rusia Sovietică a putut până acum să beneficieze de pe urma politicei de stângicii americane, azi această Rusie va trebui să-și revizuiască toate elementele componente ale strategiei ei politice și militare. Adică, fermitatea pozițiilor lui Reagan au adus o transformare -tot radicală- și în câmpul adversarilor.

Uniunea Sovietică a fost agresivă și a dezlănțuit ofensiva ei ideologică,politică și militară pe toate continentele, pentrucă nu a întâlnit nicăeri un obstacol. A operat într'un vacuuum politic. Insăși prezența americană din Vietnam a fost o prezență marginală, căreia îi lipsea fermitatea unei poziții clare, bine orientată și ireversibilă. Prezența americană în Vietnam a fost oarecum simbolică, căci ea nu viza o înfrângere totală a adversarului, nu urmărea o biruință. In acea vreme, ideologia politică americană era fundată pe articole juridice, timidități și lipsă de viziune.

Astăzi, Reagan aduce o ideologie politică americană bine închegată, intransigentă, ireversibilă și fundată pe voința de a introduce ordine, respect, legalitate și o pace construită pe un raport realist al forțelor și răspunderilor morale și politice.

In fața acestei atitudini, Uniunea Sovietică este complet dezorientată și chiar îngrijorată, căci ea nu dispune de resursele necesare (morale, politice, economice, sociale și militare) de a se confrunta direct și decisiv cu America.

La începutul administrației Reagan, Moscova a afișat o atitudine dură, în speranța că America va fi concesivă și se va retrage pe poziții expectative, de prudență și oarecare ambiguitate. Președintele american nu s'a lăsat prins în ițele diplomației sovietice, ci a apărut pe planul internațional cu o poziție clară, cerând adversarilor să înceteze specula infinită a tergiversărilor în tratative și a agresiunilor în toate punctele strategice ale globului.

Reagan s'a exprimat cu fermitate în toate situațiile și a definit cu precizie vederile, hotărîrile și obiectivele americane. Moscova a renunțat atunci la pretinsa ei duritate și a inițiat alte forme diplomatice ca să diminueze puterea americană și să facă pe Președinte să devină mai conciliant.

Chiar țările prietene și aliații Americii au cerut lui Reagan să găsească un "modus vivendi" cu Uniunea Sovietică pentru a evita un eventual conflict armat. Alții, mai de pe acasă, l-au sfătuit să nu supere pe sovietici, cu o atitudine prea fermă. Adică, l-au sfătuit tocmai ceeace nu poate face Reagan, căci altfel s'ar nărui toate speranțele poporului american.

In fața lumii neliniștite de azi, Reagan aduce la suprafață valorile morale ale Amercii și voință nealterată de a le promova în politica internațională. Intâi, prin consolidarea societății americane, prin revenirea la idealismul american, cel adevărat, și apoi, prin stabilirea unor poziții clare în relațiile dintre țări, pentruca toată lumea să știe ce dorește, ce urmărește America în complexul politic internațional,

America este animată de spiritul păcii, dar o pace naturală, izvorîtă din nevoile reale ale lumii și din respectul valorilor naționale și umane, fără false interpretări și rea credință.

Pentru a ajunge aici, președintele Reagan vine cu certitudinile lui, cu voința lui de bine, dar și cu fermitatea de a împlini obiectivele lui, fermitate fără de care nu se poate concepe conducător politic în lume. ■

CUVÂNTUL ROMÂNESC
THE ROMANIAN VOICE
ISSN 0705-8365

Redacția și administrația:
P.O. BOX 4217
STATION D.
HAMILTON, ONTARIO
L8V 4L6
CANADA
TELEPHONE:
(416) 387-1832

Pentru orice schimbare de adresă, anunțați redacția ziarului cu cel puțin 4 săptămâni de zile înainte.

NOTE SI COMENTARII

NOTE PE MARGINEA LACRIMILOR DE CROCODIL MAGHIARE

Acum câtva timp, un prieten al ziarului nostru, ne-a trimis numărul 7 din 16 Februarie 1981 al săptămânalului american "THE SPOTLIGHT", însemnând cu roșu, pentru atenția noastră, o notă apărută în pagina 26, în cadrul rubricei: " WORLD ECHOES", pe care ne permitem a o transcrie mai jos pre limba noastră:

PERSECUTII IN ROMANIA (The Guardian of Liberty (Namzerot), München, Germania de Vest). Karoly Kiraly, un băștinaș ungur, este un fost membru al Comitetului Central al partidului comunist român și la fel un fost prim secretar al zisului partid din regiunea Covasna din Transilvania. Intr'o scrisoare deschisă adresată Primului-Ministru Român, Ilie Verdeț, Kiraly se plânge că grupul etnic maghiar și alte minorități, se află într'o situație mai grea decât toate altele ce-au existat în România. Există în România, acum, aproape trei milioane de Unguri în această țară comunistă, majoritatea lor trăind în Transilvania de Nord, care cuprinde o treime din teritoriul actual al României. Micile grupări etnice din Transilvania au "votat" cu piciorul și au părăsit țara, a adăugat el. Afirmând în continuare că autoritățile, la ora actuală, "procedează pe căile cele mai străine", cu privire la a se scăpa de Saxoni și de Svabi. Transilvania a făcut parte din Ungaria peste 1000 de ani, când a fost cedată României în 1920".

Că majoritatea americanilor, habar n'au nici măcar unde anume este locată România, în spațiul balcanic, nu este pentru noi o surpriză. Dar ne surprinde, și pe drept cuvânt, ca să citim într'o publicație de mare circulație, asemenea absurdități absolut idioate. Căci, nu mai încape îndoială, minoritatea maghiară din România, nu este mai mult persecutată decât sunt persecutați băștinașii Români, de către guvernul comunist al zisei Republici Socialiste Române.

Nu, de o mie de ori NU, minoritatea maghiară din România, nu are dreptul de a vărsa lacrimi de crocodil, pe tema anumitor persecuții din partea guvernului Ceaușescu, pentru simplul motiv că, la sfârșitul celui de al doilea Război Mondial, ei, maghiarii, au jucat cartea comunistă, pe toată linia.

In afară de asta însă, ținem să subliniem că, minoritatea maghiară din România de astăzi, se bucură de a avea ziare, reviste, programe de radio, televiziune și teatre, în limba maternă.

Cum însă, pe teritoriul Ungariei, trăiesc pe granițele dintre cele două țări, mulți Români, am vrea să știm, dacă și ei la rându-le, se bucură de aceleași privilegii de care se bucură maghiarii din România. . . .

Dacă, a fi obligat să înveți și să vorbești limba țării în care trăești se cheamă "persecuție" în vocabularul maghiar, atunci, Ungaria se face ea însăși vinovată de aceeași crimă, obligându-i pe Românii depe teritoriul ei, să vorbească unguește.

Dar, ceva și mai mult: se vede că maghiarii au uitat cruda moarte ce au aplicat-o lui Horia și Cloșca, tribunii ardeleni ce se ridicaseră în semn protestatar, cerând pentru MAJORITATEA Românilor din Transilvania, aceleași drepturi pe care le cere acum MINORITATEA maghiară din R.S.R. Si apoi, la fel, crimele comise împotriva Românilor, după cedarea Ardealului în 1941.

Ca încheiere, am vrea ca cei ce strigă din toți bojocii că Ungurii sunt persecutați în România, să documenteze în fața opiniei publice mondiale, câți anume dintre liderii maghiari din România, au fost cândva: "trași pe roată" pentru lupta pe care au dus-o în favoarea compatrioților lor.

Da, este adevărat ceea ce-a declarat dl. Karoly Kiraly săptămânalului american "THE SPOTLIGHT" că Transilvania, a făcut parte din Ungaria, 1000 de ani, dar asta pe nedrept și numai datorită unor împrejurări istorice nefaste pentru Neamul Românesc.

Această tristă istorie, nu se va mai repeta însă, oricâte lacrimi de crocodil vor vărsa maghiarii din România, Ungaria, sau cei de peste hotare.

Transilvania a fost, este și rămâne de-a pururi plaiul minoritic al Neamului nostru.

Nicolae NOVAC

EPIGRAMĂ

In numărul trecut, la această rubrică, dintr'o greșală tipografică, din numele autorului Nicolae Novac, a rămas numai... ac !

Posteucă, fiu de Gruie
Te numea, pe vremi cu cuie.
Eu crampon credeam Novacul,
Dar m'am înșelat că-i... acul !

Dumitru ICHIM